

# TÜRKÇE

# 4

ÇALIŞMA KİTABI



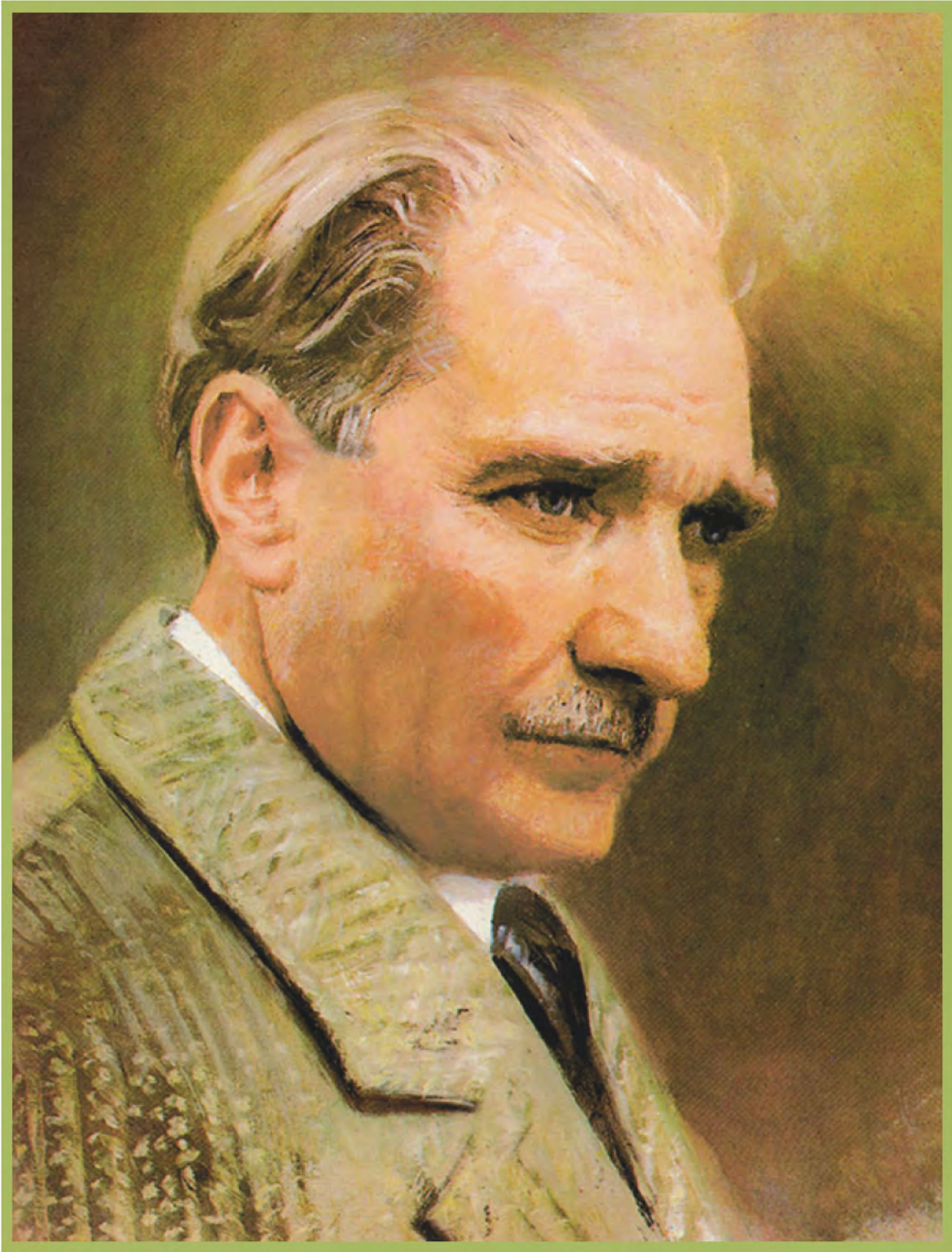
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI YAYINLARI • 7438  
YARDIMCI KAYNAK EĞİTİM MATERYALİ • 1498

**TÜRKÇE**  
**4. Sınıf**  
Çalışma Kitabı



Türkçe yayın hakları MEB, 2020  
Tüm yayın hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında,  
yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz ve kullanılamaz.

**1. Baskı 2020**  
ISBN 978-975-11-5507-8



Mustafa Kemal ATATÜRK





## İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;  
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.  
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;  
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!  
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?  
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl.  
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.  
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!  
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım.  
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar,  
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.  
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,  
Medeniyet dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş, yurduma alçakları uğratma sakın;  
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.  
Doğacaktır sana va' dettiği günler Hakk'ın;  
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri toprak diyerek geçme, tanı:  
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.  
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır, atanı:  
Verme, dünyaları alsan da bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?  
Şüheda fişkırarak toprağı sıksan, şüheda!  
Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Huda,  
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

Ruhumun senden İlahî, şudur ancak emeli:  
Değmesin mabedimin göğsüne nâmahrem eli.  
Bu ezanlar -ki şehadetleri dinin temeli-  
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder -varsa- taşım,  
Her cerâhamdan İlahî, boşanıp kanlı yaşım,  
Fıskırır ruh-ı mücerret gibi yerden na'şım;  
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalan sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl!  
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.  
Ebediyyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl;  
Hakkıdır hür yaşamış bayrağımın hürriyyet;  
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl!

Mehmet Âkif ERSOY



# İÇİNDEKİLER

1. TEMA: Birey ve Toplum .....	7
* Salatalık Bile Dört Taksitle .....	9
* Şair “Bir Gül Çocuk” Diyor .....	16
1. Tema Çoktan Seçmeli Sorular .....	21
1. Tema Değerlendirme Çalışmaları .....	22
2. TEMA: Millî Mücadele ve Atatürk .....	25
* Kahverengi Ayakkabıları Siyaha Boyayan Ülkü .....	27
* Ata’ya Mektup .....	33
2. Tema Çoktan Seçmeli Sorular .....	40
2. Tema Değerlendirme Çalışmaları .....	41
3. TEMA: Erdemler .....	47
* Dostluk Şarkısı .....	49
* Üç Öğüt .....	54
3. Tema Çoktan Seçmeli Sorular .....	62
3. Tema Değerlendirme Çalışmaları .....	63
4. TEMA: Okuma Kültürü .....	68
* Keyifle Kitap Okumak İçin .....	70
* Okumak Gibisi Yok .....	76
4. Tema Çoktan Seçmeli Sorular .....	83
4. Tema Değerlendirme Çalışmaları .....	84
5. TEMA: Doğa ve Evren .....	89
* Daha Yeşil Bir Dünya İçin .....	91
* Simit ve Peynir’le Bilim insanı Öyküleri .....	97
5. Tema Çoktan Seçmeli Sorular .....	106
5. Tema Değerlendirme Çalışmaları .....	107
6. TEMA: Millî Kültürümüz .....	112
* Deyimler .....	114
* Hıdırellez .....	124
6. Tema Çoktan Seçmeli Sorular .....	131
6. Tema Değerlendirme Çalışmaları .....	132
7. TEMA: Çocuk Dünyası .....	137
* Çocuklar Kardeş Oldu mu? .....	139
* Güzel Bulut .....	148
7. Tema Çoktan Seçmeli Sorular .....	156
7. Tema Değerlendirme Çalışmaları .....	157
8. TEMA: Sanat .....	162
* Bale .....	164
* Eylül Sabahının Serinliği .....	171
8. Tema Çoktan Seçmeli Sorular .....	178
8. Tema Değerlendirme Çalışmaları .....	179
Cevap Anahtarı .....	183
Sözlük .....	184
Kaynakça .....	185



# 1. TEMA

## BİREY VE TOPLUM









## 1. METİN



### HAZIRLIK ÇALIŞMALARI

Alışveriş yapmayı sever misiniz? Sizce alışveriş yapmak zevkli midir, sıkıcı mıdır? Bu konudaki düşüncelerinizi aşağıya kısaca yazınız.

.....

.....



Aşağıdaki metni noktalama işaretlerine dikkat ederek sessiz bir şekilde okuyunuz ve ilgili çalışmaları yapınız.

### SALATALIK BİLE DÖRT TAKSİTLE

“Pazara gitmemiz gerekiyor Rüştü!” diye mutfaktan seslendi karım. “Evde salatalık bile kalmamış!” Hava çok sıcaktı. Evden dışarı çıkmak, hiç içimden gelmiyordu açıkçası...

Gazetelere dalmış gibi görünüp zaman kazanmaya çalıştım. Sayfalar arasında gezinirken gözüme bir reklam ilişti: “Salatalık bile dört taksitle!” Kredi kartıyla alınan her şey, dört eşit taksite bölünüyordu. “Harika!” diye fırladım yerimden. “Pazara değil, Al Götür Alışveriş Merkezine gidiyoruz!”

Pazara bizimle gelmeyi pek sevmeyen çocuklar bile hemen ayaklanıverdiler. Televizyon başında çizgi film izleyen oğlan, “Ben de geliyorum!” diye kalktı yerimden. Benim biricik kızım eksik kalır mı? O da peşinden... “Tamam.” dedim. “Ama unutmayın, yalnızca haftalık sebze ve meyvelerimizi alacağız. Ona buna yapışıp ‘İsterim.’ diye tutturmak yok!” Böylesi benim de işime geliyordu aslında... Cebimden para çıkmayacaktı. Kredi kartına dört taksit! Ye, iç, dört ay içinde de öde...

Çarçabuk hazırlanıp evden çıktık. Durakta, alışveriş merkezinin her saat başı geçen otobüsüne bindik. Yarım saat sonra, dışarının kavurucu sıcakına inat, dev soğutucularla soğutulmuş, cıvil cıvil alışveriş merkezinin kapısında idik. Keyfimiz yerindeydi.



Tam manav bölümüne ilerliyordum ki “Şuraya bak Rüştü!” diye haykırdı karım. “Mangal alana kömür bedava.” diye bir yazı... İyi de bizimle ilgisi ne? “Ne yapacaksın mangalı?” dedim. “Yazlık evimiz mi var ki mangal yakacağız?” “Canım, bak kömür bedavaymış!” “Ne işe yarayacak kömür?” “Şömine yakarız...” “Bizim şöminemiz yok ki!” “Ama olacak! Ruşenler yaptırmış, pek yakışmış salonlarına.” Tartışılacak yer değildi. Gerek yoktu; mangalla kömür, alışveriş arabasına yerleşmişti bile. Neyse, nasılsa dört taksit, diye geçirdim içimden. “Haydi, doğru manava.” dedim karıma. “İyi de Bülent nerede?” diye aranmaya başladı Leyla. İşte, eli kolu dolu, karşıdan geliyordu bizimki. “Baba bak, bu paketler yarı fiyatına inmiş! Yanında da deniz gözlüğü veriyorlar.” “Sen yüzme bilmiyorsun ki...” diyecek oldum. “Ayıp Rüştü, çok ayıp!” diye diklendi karım. “Yüzme bilmemesi, hiç öğrenmeyeceğini göstermez. Getir yavrum, onları da koy sepete.”





Ağzımı açıp konuşmaya hazırlanıyordum ki kızım Damla, üç tekerlekli bir bisikletle, anesiyle benim aramda zikzaklar çiziyor. “Babam babam, aslan babam, ne olur alalım bunu!” “Ama...” dedim. “Dört taksit değil mi Rüştü?” diye anlamlı bir anımsatma yaptı karım. Sustum. (...)

Kendi kendime yineleyip duruyordum: “Dört taksitle, bunların hepsi dört taksitle...” Hazır yemekler bölümünde, iyice kendimizden geçtik. Herkesin sevdiği bir şeyler vardı. Unlu mamuller bölümüne de uğrasak...” dedi karım. “Akşam için ekmek alalım...” Bir tek ekmekle olur mu? Biri yuvarlak, diğeri kalp şeklinde iki kekin, üzümlü kurabiyelerin, susamlı çöreklerin, elmalı ve karışık meyveli pastaların arkamızdan ağlamasına dayanabilir miydik hiç? “Dört taksit... Dört taksit...”

Ne rahatlatıcı sözcüklerdi bunlar! Sonunda manav bölümüne ulaştık... Sekiz kilogram domates aldı karım. Dört taksiti bulmuşken salça yapmamak olmazmış! Kurutulacak nane, derin dondurucuya atılacak bamya, fasulye, barbunya... Derken, tepeleme dolu iki alışveriş arabası yükü kasanın önüne geldik. Aldıklarımıza, gururla şöyle bir baktım.

Sonunda, işin en can alıcı yerine gelmiştik. Ben aldıklarımızı kasanın başına yığıyorum, kasiyer kız hesaba geçiyor, karım öbür baştan torbalara dolduruyor. Arabalar boşalınca kredi kartımı uzattım. “Dört taksit değil mi?” dedim gülerek. “Dört taksit!” Cebimizden hiç para çıkmadan neler neler almıştık. Keyfimizi bozmamak için, kasa fişine bakmadım bile... Güle söylene dışarı çıktık. Bir taksi çevirdim. Bugün harcayacağım tek para bu olacaktı nasılsa. “Dört taksit olmaz mı?” diye şoföre takıldım ama anlamadı şakamı. Eve doğru hızla yol alırken içimde büyük bir eksiklik duydum: Salatalık almayı unutmuştuk!

Canan TAN



## 1 ÇALIŞMA

Aşağıdaki kelime ve kelime gruplarını metinden bularak anlamlarını tahmin ediniz. Daha sonra, bu kelimeleri ilgili olduğu açıklamanın karşısına yazınız.

GÖZÜNE İLİŞMEK - ÇARÇABUK - KENDİNDEN GEÇMEK - AYAKLANIVERMEK - PAZEN - ŞÖMİNE - HAYKIRMAK - ANIMSATMA - İPİN UCUNU KAÇIRMAK - AMUDA KALKMAK

- (.....) Bir şeyi birdenbire, istemeden görmek.  
(.....) İki elinin üstünde dikilerek bacaklarını havada tutmak.  
(.....) Bilinci işlemez olmak, kendini kaybetmek.  
(.....) Bir şeyi kullanmada gereken ölçüyü yitirmek.  
(.....) Birisinin unuttuğu bir şeyi aklına getirtmek, hatırlatmak.  
(.....) Telaş, korku, heyecan vb. nedenlerle bağırarak.  
(.....) Hızlıca ayağa kalkıp gitmeye davranmak.  
(.....) Pek çabuk, hemencecik.  
(.....) Dokuması kalın, yumuşak bir tür pamuklu bez.  
(.....) Odalarda, genellikle duvar kenarında tuğla ya da taştan yapılmış bacası olan ocak.

## 2 ÇALIŞMA

Aşağıdaki sorulara bir göz gezdirip bu soruları cevaplayacak şekilde metni bir defa daha okuyunuz. Soruları cevaplayınız.

- Metindeki ailenin AVM'ye gitme nedeni nedir?

- .....
- Metindeki aile bireylerinin adları nedir? Yazınız. Aile bireylerinin dikkat çeken özelliklerini birkaç kelime ile ifade ediniz.

Anne: .....

Baba: .....

Kız çocuk: .....

Erkek çocuk: .....



## 3 ÇALIŞMA

Metnimizdeki aileye alışveriş konusunda bir mesaj vermek için aşağıdaki duvar yazılarından hangisini okutmak istersiniz? İşaretleyerek belirtiniz.

**DOST İLE YE, İÇ;  
ALIŞVERİŞ ETME.**

**İHTİYACIN OLANI,  
GEREKTIĞİ ZAMAN,  
GEREKTIĞİ KADAR  
AL; GEREKSİZ  
HARCAMA YAPMA!**

## 4 ÇALIŞMA

Aşağıdaki hikâye haritasını metne göre doldurunuz.

Kahramanlar

.....  
.....  
.....  
.....

Zaman

.....  
.....  
.....  
.....

Öykünün Adı

.....  
.....

Yer

.....  
.....  
.....  
.....

Olay

.....  
.....  
.....  
.....



## 5. ÇALIŞMA

Aşağıdaki yazı ve açıklamalardan yararlanarak alışveriş merkezi görselinin verildiği alanda kendi cümlelerinizle bir haber yazısı oluşturunuz. Haberinizi yazarken farklı yazı karakterlerini kullanabilirsiniz. Hazırladığınız haberi aile büyüklerinizle paylaşmayı unutmayınız.



### HATIRLAYALIM

**HABER YAZISI:** Bir bilginin, olayın gazete, dergi gibi yayın organlarıyla ya da radyo, televizyon gibi iletişim araçlarıyla topluma sunulmak üzere yazılı metin hâline getirilmesine haber yazısı adı verilir.

ÇOĞU ZARAR, AZI KARAR.

İnsanlar çılgınca alışveriş yaparken dünya üzerindeki yoksul insanları da düşünmelidir.

BİLİNÇLİ TÜKETİCİ OLMAYI ÖĞRENDİLER!

Üretimden çok tüketim yapan ülkeleri gelecekte yoksulluk bekliyor.

### BİLİNÇLİ ALIŞVERİŞ:

Daha iyi bir yaşam için ihtiyaç duyulan yüksek kalitedeki mal ve hizmetleri düşük fiyata satın alarak para, zaman, enerji vb. kaynaklardan üst düzeyde yarar sağlamaktır.

#### Bilinçli alışveriş;

- \* Alışverişin planlanması,
  - \* Alışverişin yapılması,
  - \* Yapılan alışverişin değerlendirilmesi
- olmak üzere üç aşamada gerçekleştirilen ekonomik bir faaliyettir.





A series of horizontal dashed lines for writing, spanning the width of the page below the illustration.

## 2. METİN



### HAZIRLIK ÇALIŞMALARI

Bir şair olsanız çocuklarla ilgili hangi konularda şiir yazarsınız? Seçtiğiniz konuları örnekteki gibi listeye yazınız.

#### ŞAİRİM VE DUYARLIYIM

ÖRNEK: Çocukların hakları

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....



Şiiri vurgu, tonlama ve telaffuza dikkat ederek sesli okuyunuz. Daha sonra aşağıda verilen alana şiirde anlatılan şairin resmini çiziniz.

#### ŞAİR "BİR GÜL ÇOCUK" DİYOR

Betonlaşmış bir şehirde  
Elinde kır çiçekleri  
Taşıyan bir şair yaşar  
Bir elinde uçurtması  
Ötekinde kitaplar var

Sevgilerin ipliğinden  
Kazak örüyor şiirde  
Para almaz çocuklardan  
Onlar üşüdüklerinde

Çocuklar gülmeli der hep  
Çocuklar güle benzerler  
Şair bütün çocukları  
Çocuklar şairi sever

Bunun için "Bir Gül Çocuk"  
Adını koymuş kitaba  
En çok çocuklar sevindi  
Kuşlardan ödül alınca

Abdülkadir BUDAK





## 1 ÇALIŞMA

Okuduğunuz şiirde geçen bazı kelimeler aşağıda verilmiştir. Bu kelimeleri çağrıştırdıkları kavramlarla eşleştiriniz. *(Kavramlardan biri eşleşmeyecektir.)*

### SÖZCÜKLER

1. şair ( )
2. uçurtma ( )
3. kitap ( )
4. çiçek ( )

### KAVRAMLAR

- a. doğa
- b. duygular
- c. bilgi
- ç. kötülük
- d. özgürlük



## 2 ÇALIŞMA

Aşağıdaki sorulara bir göz gezdirip bu soruları cevaplayacak şekilde metni bir defa daha okuyunuz. Soruların cevaplarını aşağıda verilen yazma alanlarına yazınız.

- Şiirde, betonlaşmış bir şehir ile anlatılmak istenen nedir? Açıklayınız.

.....  
.....

- Şairin, “Sevgi ipliğinden kazak örüyor şiirde” ifadesi ile anlatmak istediği ne olabilir? Aile büyüklerinizden de fikir alarak düşüncelerinizi aşağıya yazınız.

.....  
.....

- Şiirin ana duygusu nedir? Yazınız.

Ana duygu: .....

## 3 ÇALIŞMA

Şairin ve çocukların birbirlerini sevmesinin ortak nedeni nedir? İşaretleyiniz.

- A) Sevgiyle beslenmeleri
- B) Aynı şiirleri sevmeleri
- C) Sürekli gülmeleri
- D) Şehirde yaşamayı sevmeleri

## 4 ÇALIŞMA

Aşağıda verilen açıklamayı okuyup örnekleri inceleyiniz. Daha önce okuduğunuz şiirde bu açıklamaya ve örneklere uygun kelimeler varsa altlarını çiziniz.



## HATIRLAYALIM

**EŞ SESLİ KELİMELEER:** Aynı şekilde yazılıp okunan, dolayısıyla da ses bakımından birbirinin aynısı olan ancak anlamları birbirinden tamamen farklı olan kelimelerdir. Eş sesli kelimeler, diğer bir ifadeyle “sesteş kelimeler”dir.

### ÖRNEK

**alay:**

Bayram, cenaze vb. törenlerde sıralı olarak giden insan topluluğu, kortej.

**alay:**

Bir kimsenin, bir şeyin, bir durumun, gülünç, kusurlu, eksik vb. yönlerini küçümseyerek eğlence konusu yapma.

**boğaz:**

İki kara parçası arasındaki kısım.

**boğaz:**

Gövdenin başla omuz arasında kalan bölgesi.

## 5 ÇALIŞMA

Şair, şiirde sözünü ettiği kitabına “Bir Gül Çocuk” adını vermiş. Bu şiir için aşağıda belirtilen özelliklere uygun olarak iki başlık da siz öneriniz.

TEK KELİME LİK BİR BAŞLIK

.....

İÇİNDE “SEVGİ” KELİMESİ  
GEÇEN BİR BAŞLIK

.....





## ÇALIŞMA

Aşağıdaki görselde çocuklar, Şair “Bir Gül Çocuk” Diyor şiiriyle ilgili konuşuyorlar. Verilen bilgilerden hareketle düşüncelerine katıldığınız çocuğun konuşma balonunu maviye boyayınız.

**ŞAİR "BİR GÜL ÇOCUK" DİYOR**

Betonlaşmış bir şehirde  
Elinde kır çiçekleri  
Taşıyan bir şair yaşar  
Bir elinde uçurtması  
Ötekinde kitaplar var

Sevgilerin ipliğinden  
Kazak örüyor şiirde  
Para almaz çocuklardan  
Onlar üşüdüklerinde

Çocuklar gülmeli der hep  
Çocuklar güle benzerler  
Şair bütün çocukları  
Çocuklar şairi sever

Bunun için "Bir Gül Çocuk"  
Adını koymuş kitaba  
En çok çocuklar sevindi  
Kuşlardan ödül alınca

Abdülkadir BUDAK

*Bu metin, şairler ve çocuklar hakkında yazılan bilgilendirici bir metindir.*

*Sana katılmıyorum. Bu metin, bize bilgi vermiyor, bir olayı anlatmıyor. Şair duygularını dizeler hâlinde ve acı bir şekilde bizimle paylaşmış.*



## ÇALIŞMA

"Hatırlayalım" bölümünden sonra verilen şiirin ilk bölümünü, bir hikâyenin başlangıç (serim) bölümü olacak şekilde düzyazı olarak yeniden yazınız. Bu bölümü yazarken kendi cümlelerinizi de ekleyebilirsiniz.



### HATIRLAYALIM

Hikâye edici metinler üç bölümden oluşur:

- 1) Serim: Hikâyenin giriş bölümüdür. Bu bölümde olayın geçtiği çevre, kişiler vb. tanıtılarak anlatılacak olaya giriş yapılır.
- 2) Düşüm: Hikâyenin (olayın) bütün yönleriyle anlatıldığı en geniş bölümdür.
- 3) Çözüm: Hikâyenin sonuç bölümüdür. Olay akışının ve merakın bir sonuca bağlanarak giderildiği bölümdür.



Betonlaşmış bir şehirde  
Elinde kır çiçekleri  
Taşıyan bir şair yaşar  
Bir elinde uçurtması  
Ötekinde kitaplar var



A series of horizontal dotted lines for writing, arranged in a large rectangular area below the text box.





## 1. TEMA ÇOKTAN SEÇMELİ SORULAR

Aşağıda verilen sorularda, doğru seçeneği işaretleyiniz.

“Tüm insanların hiçbir ayırım gözetmeksizin yalnızca insan oluşlarından dolayı eşit, özgür ve onurlu yaşama hakkına sahip olmasıdır. Herkes cinsiyet, ırk, renk, dil, yaş, düşünce farkı, ulusal veya toplumsal köken, zenginlik gibi fark olmaksızın kanun karşısında eşittir.”

İlk iki soruyu yukarıdaki metne göre cevaplayınız.

1. Metinde üzerinde durulan konu nedir?

- A) İnsan hakları
- B) Adalet
- C) Barış
- D) Demokrasi

2. Aşağıdakilerden hangisi bu metinde anlatılanlar için bir slogan olabilir?

- A) Dünya, tüm canlılara aittir.
- B) Savaşın kazananı yoktur.
- C) Tüm insanlar eşittir.
- D) Sevelim, sevilelim.

3. “Ertesi gün bir konak davetine çağrılan Nasrettin Hoca, zaman kaybetmemek için üzerindeki kıyafetlerle gider davete.” cümlesi bir metnin hangi bölümünden alınmış olabilir?

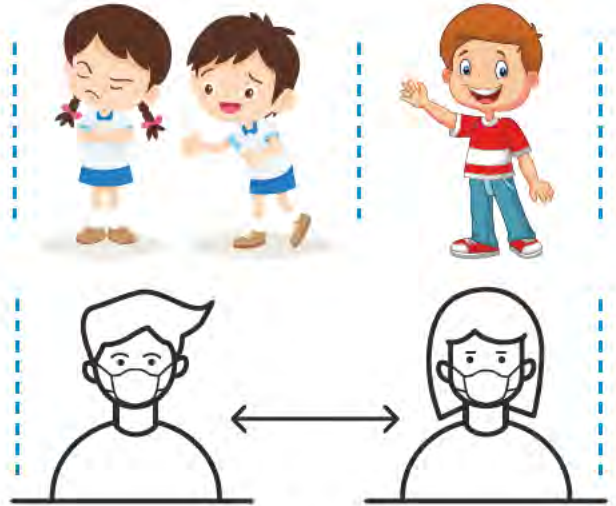
- A) Ön söz
- B) Serim (giriş)
- C) Düşüm (gelişme)
- D) Çözüm (sonuç)

4. “Birbiriyle ters düşen insanlar hemen kavgaya tutuşmamalı, önce sakin olup düşünmelidir. Çünkü o anki sinirle yapılan davranış sadece karşdakine değil, kendine de zarar verebilir. Hem unutulmamalıdır ki konuşarak halledilemeyecek hiçbir şey yoktur.”

Bu parçadan hareketle aşağıdaki atasözlerinden hangisine ulaşamaz?

- A) İnsanlar konuşa konuşa, hayvanlar koklaşa koklaşa anlaşır.
- B) Keskin sirke küpüne zarar.
- C) Açma sırrını dostuna, o da söyler dostuna.
- D) Öfkeyle kalkan zararlar oturur.

5.



Aşağıdaki ifadelerden hangisi yukarıdaki görsellerle ilişkilendirilemez?

- A) Seni kırdıysam özür dilerim.
- B) Merhaba, ben Ali.
- C) Sosyal mesafeyi koruyalım, maske takalım.
- D) Kutlarım, oyunu sen kazandın.





## 1. TEMA DEĞERLENDİRME ÇALIŞMALARI



Ben, Berber Hasip'in kedisiyim. Kendisi beni, minicik bir yavruyken sokakta bulmuştu. Birbirimizi pek sevdik. Evlenirken beni baba evinde bırakmadı. Kendi evine götürdü. Ne var ki Güler yenge bana bir türlü ısınamadı. Evden gitmemi istedi. Hasip Usta beni sokağa atabilir mi? Omzuna atıp dükkâna getirdi. Yedi yıldır berber dükkânında yaşıyorum. Önceleri evden kovulduğuma çok üzülmişim. Meğer boşa dertlenmişim. Dükkânda öyle bir eğleniyorum ki! Eğlenmek bir yana saç sakal tıraşına gelenlerden, neler öğreniyorum bir bilerseniz! Ancak, bunca bilgiye karşın hâlâ insanlarla ilgili olarak zihnimde oluşan kör düşümleri, çözemedim gitti.

Bu duruma üzülüyorum. Ama elimden bir şey gelmiyor. "Eh, ne de olsa ben kediyim!" diyerek kendimi avutup yaşamımı sürdürüyorum.



(Aşağıdaki ilk yedi soruyu metne göre cevaplayınız.)

Gülten DAYIOĞLU



1. Kedi sokakta bulup evine götüren kimdir?

.....

2. Kedinin kaderi hangi olaylarla ve nasıl değişiyor?

.....

.....

.....

3. Kedi, neden evden kovulduğuna üzülüyor?

.....

.....

4. Kedi, hangi duruma üzülüyor?

.....

.....

5. Kedi, yaşamını sürdürmek için kendini nasıl avutuyor?

.....

.....

.....

6. Okuduğunuz parçaya göre kedi hangi duygular içerisindedir?

.....

.....

.....

7. Metne bir başlık belirleyiniz. Bu başlığı belirleme nedeninizi de yazınız.

.....

8. Aşağıdaki tabloda yer alan ölçütleri okuyarak size uygun olanı işaretleyiniz. “Hayır” cevaplarınız için büyüklerinizden yardım alarak kurallarla ilgili çalışmalar yapınız.

ÖLÇÜTLER	EVET	BAZEN	HAYIR
İkili veya daha çoklu konuşmalarda göz teması kurarım.			
Konuşmalarımda işitilebilir bir sesle konuşurum.			
Tartışmalarda veya karşılıklı konuşmalarda uygun hitap ifadeleriyle nezaket sözcüklerini kullanırım.			
Konuşma yaparken tonlama ve vurgulara dikkat ederim.			
Konuşma yaparken akıcı ve anlaşılır bir dil kullanırım.			
Konuşmanın akışı içinde sorular sorar ve bana sorulan sorulara cevaplar veririm.			
Konuşmada veya tartışmada ifade edilen fikirleri toparlar, bunlardan ne anladığımı ve kendi düşüncelerimi ifade ederim.			
Bazı konuşmalar için hazırlık yaparım.			
Konuşmamda bilgileri daha net bir şekilde aktarabilmek için grafikler, görseller veya çoklu medya araçlarını kullanırım.			
Konuşmamı konuya, ortama ve konuşmayı yapacağım kişi veya gruba göre ayarlarım.			



9. Aşağıdaki paragrafı okuyarak eş sesli kelimelerin altını çiziniz. Bu kelimeleri farklı iki anlamıyla birer cümlede kullanınız.

*Bir zamanlar gül yüzlü genç bir köylü, evin kapısını çaldı. Kapıyı saçları kınalı, pırıl pırıl gözleriyle bakan yaşlı bir kadın açtı. Köylüye sevgiyle baktı.*

*“Hoş geldin, sefalar getirdin çocuğum.” dedi.*

*“Hoş bulduk.” dedi genç, “Sana, kendi bağımın üzümünü getirdim. Baldan tatlıdır, sana şifa olur.”*

*Kadın gülererek, sevgiyle baktı gence.*

*“Teşekkür ederim evladım, neden zahmet ettin.”*

*“Zahmet olur mu hiç? Başımızın tacısın sen.”*

.....

.....

.....

.....

.....

10. Aşağıdaki ifadeleri okuyunuz. İfadeler doğruysa başlarındaki “D”yi, yanlışsa “Y”yi işaretleyiniz.

D	Y	“Mahallemizde işlerini çok iyi yapan değerli ustalar...” ifadesinde eş anlamlı kelime yoktur.
D	Y	“Biraz daha orada kalsaydık, çaya yetişemeyecektik.” cümlesinde sadece bir eş sesli kelime vardır.
D	Y	“Türkiye’nin en büyük dağı, Ağrı dağıdır.” cümlesinde “dağıdır” kelimesi yanlış yazılmıştır.
D	Y	Şiirin okuyucuda veya dinleyicide uyandırdığı duyguya “şiirin ana duygusu” denir.
D	Y	Hikâye edici metinler iki bölümden oluşur. Bunlar serim ve çözümdür.
D	Y	“Yer, zaman, olay ve kişiler” hikâye türündeki metinlerin unsurlarıdır.

# 2. TEMA

MİLLÎ MÜCADELE  
VE ATATÜRK









## 1. METİN



### HAZIRLIK ÇALIŞMALARI

1. Aşağıdaki görselleri inceleyip Atatürk'e ait sözü okuyunuz. Okuyacağınız metnin konusunu tahmin ediniz.



Küçük hanımlar, küçük beyler.. Sizler hepiniz, geleceğin bir gülü, yıldızı, ışığıdır. Memleketi asıl aydınlığa boğacak olan sizsiniz. Kendinizin ne kadar önemli, değerli olduğunuzu düşünerek ona göre çalışınız. Sizlerden çok şey bekliyoruz.

Mustafa Kemal ATATÜRK

Metnin konusuna yönelik tahminim: .....

.....

.....

2. Yukarıdaki fotoğraflardan, sözlerden ve bu zamana kadar öğrendiklerinizden hareketle Atatürk denilince aklınıza gelenleri noktalı yerlere yazınız.







Aşağıdaki metni noktalama işaretlerine dikkat ederek sessiz bir şekilde okuyunuz ve ilgili çalışmalarını yapınız.

## KAHVERENGİ AYAKKABILARI SİYAHA BOYAYAN ÜLKÜ

Atatürk henüz uyanmamıştı. Küçük Ülkü, çoğu zaman yaptığı gibi yatak odasının kapısının önünde durarak onun uyanmasını beklemeye başladı. Bekledi, bekledi, bekledi... Kapı bir türlü açılmıyordu. Oturdu, kalktı, gezindi... Kapıya tekrar baktı. Ülkü kapıya yaklaşarak içeriden bir ses, ayak sesi duymaya çalıştı ama hiçbir hareket yoktu.

Birden, kapının önüne bırakılmış kahverengi ayakkabıları fark etti. Ayakkabılar, yatak odası kapısının önüne ancak boyanması için bırakılırdı. Bunu biliyordu Ülkü. Atatürk'ün her şeyiyle yakından ilgileniyordu zaten. Kravatını düzeltiyor, yakasına çiçek takıyor, terliklerini taşıyor, ayakkabılarının tozunu alıyordu.

Kahverengi ayakkabılara bir süre daha bakan Ülkü, aklına bir şey gelmiş gibi gülümsemedi. Koşarak gidip ayakkabı boyalarının bulunduğu dolabı açtı; siyah olanlardan birini alıp geri döndü. Boya kutusunun kapağını açıp kahverengi ayakkabıları özenle siyaha boyamaya başladı. Boyamayı tamamlamıştı ki Atatürk kapıyı açtı. Karşısında Ülkü'yü eli yüzü siyaha boyanmış görünce telaşla:



“Ülkü, ne yaptın?” diye sordu. Ülkü, yüzünde kocaman bir gülümsemeyle:

“Atatürkçüğüm elbisen siyah, ayakkabılarını da siyaha boyadım. Hepsini aynı renk yaptım.” dedi.

Atatürk, bu cevaba çok güldü. Ertesi gün Ülkü'yü yanına çağırdığında elinde boya kalemleri ve boyama kitapları vardı.

“Sen boyamadan hoşlanıyorsun, benim ayakkabılarımın yerine de al bunları boya.” dedi.

Kitapları ve kalemleri Ülkü’ye uzattı. Sonra onu yanına oturtup resimlerin nasıl boyanacağını ona gösterdi.

“Hadi bakalım, boyamayı tamamlayınca gel, bana göster.” dedi.

Kitapları ve kalemleri alan Ülkü, doğru odasına koştu. Bir an önce boyamaya başlamak istiyordu çünkü.

Süleyman BULUT

## ÇALIŞMA

Aşağıdaki soruları “Kahverengi Ayakkabıları Siyaha Boyayan Ülkü” adlı metne göre cevaplayınız.

- Metinde anlatılan olay, günün hangi saatlerinde geçiyor olabilir? Neden?

.....

- “Bekledi, bekledi, bekledi... Kapı bir türlü açılmıyordu.” ifadesinde “bekledi” kelimesinin tekrar edilmesinin anlatıma katkısı nedir?

.....

.....

- Ülkü’nün, Atatürk’ü çok sevdiğini hangi ifadelerden çıkarabiliriz?

.....

.....

- Ülkü’nün, ayakkabıları siyaha boyama nedeni nedir?

.....

.....

- Atatürk’ün Ülkü’ye verdiği tepki nasıldır?

.....

.....



## 2. ÇALIŞMA

Aşağıda, metinle ilgili bazı ifadeler verilmiştir. İfade doğruysa “D”yi, yanlışsa “Y”yi, ifadeye bu metinden ulaşılamıyorsa da “U”yu işaretleyiniz.

İFADELER	D	Y	U
Ülkü, Atatürk’e günlük işlerinde yardımcı olmaktadır.			
Atatürk, ayakkabılarını siyaha boyadığı için Ülkü’ye kızmıştır.			
Atatürk, Ülkü’nün boyamaya olan ilgisini geliştirmek istemiştir.			
Ülkü, büyüdüğünde ünlü bir ressam olmuştur.			
Atatürk’ün yalnız bir siyah ayakkabısı vardır.			

## 3. ÇALIŞMA

Aşağıdaki cümleleri, verilen örneklerden hareketle neden-sonuç ve karşılaştırma cümlesi olacak şekilde tamamlayınız.



### HATIRLAYALIM

**NEDEN-SONUÇ CÜMLELERİ:** Bir eylemin hangi gerekçeyle veya hangi sebep-  
le yapıldığını bildiren cümlelere neden-sonuç (sebe-sonuç) cümleleri denir.  
Bu cümlelerin yüklemine “Niçin?”, “Neden?” soruları sorulduğunda bu sorular  
cevapsız kalmaz. Neden-sonuç cümleleri iki bölümden oluşur: Birinci bölüm nedeni (se-  
bep), ikinci bölüm ise sonucu bildirir.

**KARŞILAŞTIRMA CÜMLELERİ:** Birden fazla varlık, kavram ya da durumun benzer-  
lik, farklılık, üstünlük gibi farklı açılardan karşılaştırıldığı cümlelerdir. Karşılaştırma,  
“gibi, kadar, en, daha, çok, göre, fazla” gibi kelimeler kullanılarak yapılır.

**ÖRNEK:** Sabah saatlerini çok sevdiği için erkenden kalkıyordu. (Neden-sonuç cümlesi)

\* Atatürk, ..... ayakkabılarını boyayan

Ülkü’ye kızmadı. (Neden-sonuç cümlesi)

**ÖRNEK:** Sen de benim gibi kitap okumayı seviyorsun. (Karşılaştırma cümlesi)

\*Atatürk Ülkü’yü sevdiği ..... diğer çocukları da seviyordu. (Karşılaştırma cümlesi)



## ÇALIŞMA

Metinde geçen “Oturdu, kalktı, gezindi...” cümlesini üç ayrı cümle biçiminde kendi ifadelerinizle yeniden yazınız.

1. cümle: .....

.....

2. cümle: .....

.....

3. cümle: .....

.....



## ÇALIŞMA

Aşağıdaki parçaları birleştirerek Atatürk'ün çocuklarla ilgili düşüncelerini anlatan bir paragraf oluşturunuz. Gerekli noktalama işaretlerini kullanmayı unutmayınız.

- yurt, ulus, aile ve yurttaş sevgisiyle beraber doğruya, iyiye ve güzel şeylere karşı sevgi ve ilgi uyandırmaya çalışılmalıdır
- içten inandıklarını savunmaya
- çocuklarımızı artık
- düşüncelerini hiç çekinmeden açıkça ifade etmeye
- buna karşılık da başkalarının samimi düşüncelerine saygı beslemeye alıştırmalıyız
- aynı zamanda onların temiz yüreklerinde







## ÇALIŞMA

Aşağıdaki tabloda, noktanın kullanım yerlerine dair açıklamalar ve bunlarla ilişkili örnekler verilmiştir. Verilen açıklamalarla örnekleri inceleyip eşleştiriniz. Eşleştirdiğiniz cümlenin başındaki harfi, açıklamanın yanına yazınız.

NOKTANIN KULLANIM YERİ		ÖRNEK CÜMLELER
1. Anlamı tamamlanmış cümlelerin sonuna konur.	a. 11.03.2009'da doğdum.	
2. Bazı kısaltmaların sonuna konur.	b. Ebru, yarışmada 1. oldu.	
3. Sıra bildiren sayıların sonuna konur.	c. Dersiniz, 08.30'da başlıyor.	
4. Saat ve dakika gösteren sayıların arasına konur.	ç. Ailemle birlikte tatile gittim.	
5. Tarihlerde gün, ay ve yıl belirten sayıların arasına konur.	d. Av. Deniz Aygün ile görüştüm.	

## 2. METİN



### HAZIRLIK ÇALIŞMALARI

Aşağıda, Millî Mücadele döneminde Türk halkının ve askerinin gösterdiği büyük fedakârlığı ve dayanışmayı ifade eden açıklamalar ve bir görsel verilmiştir. Bu açıklamalardan ve tablodan hareketle Türk milletinin özelliklerini örnekteki gibi yazınız.

(...) Gerçekten milletimiz, düşmanın hazırlıklarına karşılık verme için hiçbir özveriden çekinmedi. Ordumuzu kuvvetlendirmek için para, insan, silah, hayvan, araba kısacası her ne gerekse son derece istekle verdi. Avrupa'nın en eksiksiz araçlarıyla donatılmış ordusundan ordumuzun araç ve gereç bakımından da geri kalmaması ve hatta ona üstünlüğü gibi inanılmaz mucizeyi Anadolu halkının özverisine borçluyuz. (...)



(Sami Yetik, Cephane Taşıyan Köylüler.)

Millî amaç uğrunda millet bireylerinin özel çıkarlarını küçümseme hususunda gösterdikleri harikalar, torunlarımız ve evlatlarımızın daima övünme konusu olacaktır. Bu genel çabalar sayesinde ki ordumuz ölümü küçümseme için hiçbir dakika tereddüt etmeyecek şekilde yüksek bir manevi kuvvetle düşman üzerine atıldı. (...) Bu derece büyük bir özveri duygusuyla topraklarını savunan milletimiz ne kadar övünse haklıdır. (...)

Orada biz bütün memleket, bütün varlığımız ve bağımsızlığımız uğruna denecek kadar önemli büyük bir savaşa giriştik. Yirmi bir gün, yirmi bir gece milletin bağımsızlık fikriyle bir milletin istila ve yağma fikri birbiriyle boğuştu. Sizin başını eğmeye razı olmayan bağımsızlık fikriniz, ilerleyen düşmanı bozularak geri çekilmek zorunda bıraktı. (...)

Mustafa Kemal ATATÜRK

Türk milleti;  
CESURDUR.

.....  
.....  
.....  
.....







Aşağıdaki şiiri vurgu, tonlama ve telaffuza dikkat ederek sesli okuyunuz.  
Daha sonra şiirle ilgili çalışmalarını yapınız.

### ATA'YA MEKTUP

Seni anlattım bugün çocuklarıma,  
Önce Selânik'te doğan küçük Mustafa'yı  
Çok sevdiğin kardeşin Makbuş'u  
Mahalle arkadaşlarını, Zübeyde Ana'yı  
Ardından tarih yazan büyük Paşa'yı...

Dostlarını anlattım onlara  
Ali'yi, Celal'i, Fethi'yi  
Ve arkadaşlarını ne çok sevdiğini.  
Güvercinlerden bahsettim biraz,  
Biraz da köpeğin Foks'tan.

Görmeliydin onları beni dinlerken  
Işıl ışıl aydınlık saçıyordu gözleri.  
Sonra tarihimize geldi sıra,  
Onurlu mücadelemizi anlattım onlara  
Nice büyük kahramanları...

Kara Fatma'yı, Yörük Ali'yi, Şerife Bacı'yı  
Çanakkale'de tarih yazan Seyit Onbaşı'yı  
Mehmetçik'i anlattım onlara...  
Başkumandanın peşinden giden  
Bu topraklar için can veren,  
O cesur, korkusuz binlerce askeri.

Görmeliydin gözlerindeki gururu...  
Sıra senin ölümüne geldiğinde  
Durdum anlatamadım onlara  
Hepsi sınıftaki resmine baktı

Gördüm Ata'm gördüm...  
Yüzlerindeki gururu, inancı, ışığı gördüm.  
Ve unutmayın çocuklar dedim onlara,  
Onu unutmayın, unutturmayın!  
Sesi sesiniz, yolu yolunuz, ışığı aydınlığınız olsun

Sevil KÖYBAŞI





## 1 ÇALIŞMA

Aşağıdaki kelimeleri ve kelime grubunu, anlamlarına uygun olarak birer cümlede kullanınız.

**gurur:** Yapılan doğru işlerle övünme.

Cümlem:.....

**onur:** İnsanın kendine karşı duyduğu saygı, şeref, öz saygı.

Cümlem:.....

**ışıl ışıl aydınlık saçmak:** Bakışlarıyla etrafa güç, umut, enerji vermek.

Cümlem:.....



## 2 ÇALIŞMA

Metinde geçen bazı kelimeler, harfleri eksik olarak aşağıda verilmiştir. Kelimeleri tamamlayıp alfabetik olarak tabloda sıralayınız.

- I - I -
- İ N - N Ç
- - A Ş -
- K A - R - M - N
- C E - - -
- - A Ş K - M - - D - N
- M - C A - E - E

No.	Kelime
1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	

## 3 ÇALIŞMA

Aşağıda, “Ata’ya Mektup” adlı metinde anlatılanlara ilişkin bazı yargılar verilmiştir. Bu yargılardan doğru olanların başına “D”, yanlış olanların başına “Y” yazınız.

- \* ( ) Türkler onurları için savaşmışlardır.
- \* ( ) Metin, altı bölümden oluşan bir şiirdir.
- \* ( ) “Büyük Paşa” ile kastedilen Mustafa Kemal Atatürk’tür.
- \* ( ) Çocuklar Atatürk’ün ölümünü öğrendiklerinde ağlamışlardır.
- \* ( ) Millî Mücadele sürecinde Türk halkı içinden onlarca kahraman çıkmıştır.
- \* ( ) Kurtuluş Savaşı sonrasında bütün askerlerin gözlerinde gururlu bir bakış vardır.
- \* ( ) Metin, bir mektuptan alınmıştır.
- \* ( ) Mustafa Kemal büyük zaferi, peşinden gelen binlerce kahramanla kazanmıştır.





## ÇALIŞMA

a. “Ata’ya Mektup” şiirinde anlatılanlar aşağıdaki tabloda karışık olarak sıralanmıştır. Bu bölümleri şiirdeki sırasına göre numaralandırıp metinden örneklendiriniz.

METİNDE ANLATILANLAR	ÖRNEK
( ) Millî Mücadele kahramanları	..... .....
( ) Atatürk’ ün ailesi ve çocukluğu	..... .....
( ) Atatürk’ün sevdiği hayvanlar	..... .....
( ) Atatürk’ün ölümü	..... .....
( ) Atatürk’ün dostları	..... .....
( ) Atatürk’ün çocuklar üzerindeki etkisi	..... .....

b. Yukarıdaki tablodan yararlanarak şiirde anlatılanları sırasına uygun bir şekilde sözlü olarak özetleyiniz ve şiirin konusunu aşağıya yazınız.

Şiirin konusu: .....



## 5 ÇALIŞMA

a. Aşağıdaki şiiri vurgu, tonlama ve telaffuza dikkat ederek okuyunuz. Şiiri ezberleyiniz, daha sonra istediğiniz kişi veya kişilere şiirdeki duyguyu yansıtarak ezbere okuyunuz.

### ATATÜRK KURTULUŞ SAVAŞI'NDA

(...)

Dedin ki: Bir güzel savaşmalı  
Kurmak için yeniden;  
Bilgiyle, inançla, coşkunlukla  
“Övün, çalış, güven!”

Sana borçluyuz ta derinden!  
Işığısın bu yurdun.  
Dilimizi, ulusallığımızı öğrettin bize,  
Çünkü cumhuriyetimizi sen kurdun.

Hürriyeti sen yayıdın içimize,  
Halkçıyız dedin halk içinden,  
İnançta hür yetiştirdin bizi,  
Borçluyuz sana ta derinden!

Devrimlerle yüceltti, çok yüceltti,  
Bu milleti temiz ellerin.  
Sana borçluyuz ta derinden  
En büyüğü Mustafa Kemallerin!



Cahit KÜLEBİ

b. Okuduğunuz ve ezberlediğiniz şiirlerden hareketle Atatürk'e bir mektup yazınız. (Mektubunuzu A4 kâğıdına yazabilirsiniz.)



### HATIRLAYALIM

Mektubunuzu yazarken;

- Bir mektupta olması gereken hitap, tarih, ad soyad, imza, adres gibi unsurlara yer vermemi,
- Duygularınızı açık ve anlaşılır cümlelerle akıcı bir şekilde anlatmayı,
- Noktalama işaretlerini yerinde kullanmayı ve yazım kurallarına uymayı,
- Türkçeye çok değer veren Atatürk'e mektup yazdığınızı düşünerek dilimize giren yabancı kelimeler yerine Türkçe kelimeler kullanmayı sakın unutmayınız!





## ÇALIŞMA

a. Cümlelerdeki altı çizili deyimlerin anlamlarını yazınız. Sonra bu deyimleri farklı birer cümlede kullanınız.

- Millî Mücadele Dönemi kahramanlarının hepsi canını dişine takarak savaştı.

Deyimin Anlamı:

.....

Örnek Cümle:

.....

- Mustafa Kemal liderliğindeki Kurtuluş Savaşı dillere destan oldu.

Deyimin Anlamı:

.....

Örnek Cümle:

.....

- Halkın büyük mücadelesi, düşmanın hakkından gelmek içindi.

Deyimin Anlamı:

.....

Örnek Cümle:

.....

b. Siz de aşağıdaki kutulara iki deyim yazınız.



## 7. ÇALIŞMA

Aşağıdaki metinde verilen yay ayraçların içine gerekli noktalama işaretlerini koyunuz.

Fatma Seher Erden, bir diğer adıyla Kara Fatma ( ) Millî Mücadele sırasında üç yıl boyunca teğmen olarak görev yapmanın yanı sıra cephe gerisinde hasta bakıcılık ( ) aşçılık ve hemşirelik hizmetlerini de gerçekleştirmiştir ( ) Savaş boyunca her cephe-  
de savaşan ( ) sonra dört defa yaralanan ve on dokuz gün boyunca Yunan ordusu tarafından esir tutulan Kara Fatma ( ) ya Türk ordusu tarafından üsteğmen rütbesi verilmiştir ( ) Kendisi önce çavuş ( ) sonra teğmen ve en son üsteğmen rütbelerini alarak Türk tarihine geçmiştir ( )



## 8. ÇALIŞMA

Aşağıdaki cümlelerde büyük harflerin yazımı ile ilgili bazı h  
düzelterek cümleleri yeniden yazınız.

- Atatürk'ün nutuk adlı yapıtını herkes okumalı.

.....  
.....

- Mustafa Kemal diyor ki: yurtta barış, Dünyada barış.

.....  
.....

- Bir Dünya lideri olan Mustafa Kemal, herkese örnektir.

.....  
.....

- Atatürk, Amerika'da yayımlanan time dergisinin kapağını iki kez fotoğraflayıp süslemiştir.

.....  
.....







## 2. TEMA ÇOKTAN SEÇMELİ SORULAR

Aşağıda verilen sorularda, doğru seçeneği işaretleyiniz.

Beni ..... demek, mutlaka yüzümü görmek değildir. Benim ....., benim duygularımı anlıyorsanız ve hissediyorsanız bu yeterlidir.

Mustafa Kemal ATATÜRK

1. Mustafa Kemal Atatürk'ün yukarıdaki sözünde boş bırakılan yerlere hangi kelimeler gelmelidir?

- A) tanımak - cesaretimi
- B) görmek - fikirlerimi
- C) sevmek - hayatımı
- D) övmek - fikirlerimi

2. Aşağıdakilerden hangisi Türk milletinin Kurtuluş Savaşı'nda gösterdiği davranışlardan değildir?

- A) Birlik ve beraberlik
- B) Cesaret
- C) Fedakârlık
- D) Bencillik

3. "Ben, Türk milletini en zor koşullarda bir arada tutan bağa hayranım." cümlesindeki eş sesli sözcükler hangi seçenekte doğru verilmiştir?

- A) ben - koşul
- B) millet -bağ
- C) ben - bağ
- D) koşul -zor

4. Mektupla ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Mektuplarda hitaptan sonra virgül işareti kullanılır.
- B) Mektup, hem haber iletir hem de duygu ve düşüncelerimizi paylaşmamızı sağlar.
- C) Mektuplarda; tarih, hitap ifadesi ve imza mutlaka olmalıdır.
- D) Mektuplar günümüzün en hızlı iletişim araçlarındandır.

5.

Kızıl gökte parlayan ay-yıldızın nurusun.  
Sen en büyük milletin, Türklüğün gururusun.  
Bu yurdun timsalisin bugün bütün cihanda  
Gözler, gönüller senin, senin şeref de şan da!

Enis Behiç KORYÜREK

Yukarıdaki dördükle ilgili aşağıda verilen yargılardan hangisi veya hangileri doğrudur?

- 1. Dördükte "ulus ve dünya" kelimelerinin eş anlamlıları kullanılmıştır.
- 2. Dördükte söz edilen ve övülen kişi, Mustafa Kemal Atatürk'tür.
- 3. Dördükte, vatan sevgisi anlatılmaktadır.

- A) 1 ve 2
- B) 1, 2 ve 3
- C) Yalnızca 2
- D) 2 ve 3

6. Aşağıdaki ifadelerden hangisi neden-sonuç cümlelerine örnek verilebilir?

- A) Yağmurda ıslandığı için hasta oldu.
- B) Ankara, İstanbul kadar kalabalık değil.
- C) Büyümek için sabırsızlanıyor.
- D) O hırslı ama ben değilim.

7. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde noktalama hatası yapılmıştır?

- A) 05.10.2021 tarihinde mi buluşacağız?
- B) Bana şöyle dedi. Biraz etrafına bak.
- C) Soldan 2. kapıyı açıp içeri girdik.
- D) Koşuyor, oynuyor, gülüyor, eğleniyordu.



## 2. TEMA DEĞERLENDİRME ÇALIŞMALARI

### ATATÜRK'ÜN ÜSTÜN KİŞİLİĞİ

Atatürk, Millî Mücadele'de millî birliği sağlayan eşsiz bir lider, savaş meydanlarında gerçekçi bir kumandan, devlet kuran büyük siyaset adamı...

Atatürk, her şeyden önce hem fikir hem hareket adamı idi. O, fikri ve hareketi birleştirmiş bir liderdi. Fikir ve düşüncelerinin özünü oluşturan Atatürkçülük, akılcı bir dünya görüşüdür. Memleket gerçeklerinden kaynaklanan, sorunlar karşısında aklın ve bilimin yol göstericiliğini kabul eden bu gerçekçi görüş, gerek Türk bağımsızlık savaşının gerekse onu izleyen Türk çağdaşlaşma hareketinin temelini oluşturmuştur.

Atatürk'e göre insanlar arasında artık hiçbir renk, din ve ırk ayrımı tanımayan bir anlaşma ve iş birliği çağı açılmalı, milletler bağımsızlıklarını, millî niteliklerini, millî kültürlerini kaybetmeksizin, her türlü emperyalist görüşün dışında, insanlığın ortak değerlerinde birleşmeli idi. Bu ortaklaşa değerlerin kıt'aları birbirine bağlaması, insanları renk, ırk ve din farkı gözetmeksizin birbirine yaklaştırması gerekti. Çünkü insanlığın yükselmesi, insanlık ülküsünün gerçekleşmesi bu bilimin ayakta tutulmasına bağlıydı. İşte Atatürk, bu görüş ve düşünceleriyle, bu yönüyle de insanlık tarihi önünde aşılamayacak bir büyüklüğü temsil etmektedir.

Utkan KOCATÜRK



(Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayınız.)

1. Parçada Atatürk'ün niteliklerinden hangisi geçmemektedir?

- A) Devlet adamı olması
- B) İyi bir asker olması
- C) Fikir adamı olması
- D) Ekonomist olması

2. Parçaya göre Millî Mücadele'nin ve onu takip eden çağdaşlaşma hareketinin temeli aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Osmanlı hükûmetinin kararlarını değiştirmesi
- B) Akılcı bir dünya görüşü
- C) Avrupa ülkelerini taklit etme
- D) Gelenekleri koruma

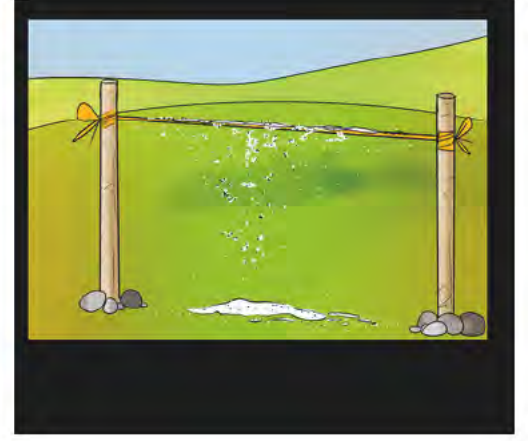
3. Atatürk'ün, insanlar arasında hiçbir renk, din ve ırk ayrımını tanımayan bir dünya görüşüne sahip olması onun hangi özelliğini göstermektedir?

- A) İnsan haklarına önem vermesi
- B) Siyaseti çok iyi bilmesi
- C) Doğru askerî kararlar alması
- D) İnsan psikolojisini iyi bilmesi

4. "Atatürk, Millî Mücadele'de millî birliği sağlayan eşsiz bir lider, savaş meydanlarında gerçekçi bir kumandan, devlet kuran büyük siyaset adamıdır." cümlesindeki eş ve zıt anlamlı kelimeleri belirleyiniz. Bu kelimeleri eş veya zıt anlamlılarıyla birlikte yazınız.

Kelimeler	Eş Anlamlıları	Kelimeler	Zıt Anlamlıları
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....

5. Aşağıdaki görselleri inceleyiniz. Bu görsellerin hangi deyimleri anlattığını altlarına yazınız.



.....  
.....  
.....

.....  
.....  
.....

.....  
.....  
.....

6. Bu temada öğrendiğiniz bilgilerden hareketle tabloda yer alan kelime ve kelime gruplarını cümlelerde boş bırakılan yerlere yazınız.

1881	Zübeyde	Ali Rıza	Selânik	Mahalle Mektebi
doğa	Şemsi Efendi	Selânik Askerî Rüştiyesi	çocuk	Nutuk

- Atatürk'ün babasının adı ..... Efendi'dir.
- Atatürk'ün içinde büyük bir ..... ve ..... sevgisi bulunmaktaydı.
- Atatürk'ün başlıca eserlerinden biri de .....'tur.
- Atatürk ..... yılında ..... 'te doğdu.
- Atatürk önce ..... 'ne daha sonra .....İlkokuluna gitti.
- Ortaokulu ..... 'nde bitirdi.



7. Aşağıdaki cümlelerde verilen yay ayraçların içine uygun noktalama işaretlerini yazınız.

- İyi bir şiir kötü okunabilir ( ) lakin kötü bir şiir iyi okunamaz.
- Garip akımının şairlerini sayalım ( ) Orhan Veli, Oktay Rifat, Melih Cevdet Anday ( )
- Gök sarı ( ) toprak sarı ( ) çıplak ağaçlar sarı ( )
- Sana uğurlar olsun ( ) Ayrılıyor yolumuz ( )
- Hava ne kadar da sıcak ( )
- Cennet Sokağı ( ) No.: 12 ( ) 8
- Alacahöyük, Çorum ( ) da önemli bir tarihî mekândır.
- Reşat Nuri Güntekin ( ) Çalığışu ( ) nun yazarıdır.

8. Aşağıdaki görsele uygun neden-sonuç cümleleri yazınız.



.....

.....

.....

.....

9. Aşağıdaki konuşma kurallarını okuyunuz. Her zaman uyduğunuz kurallar için “Evet”i, bazen uyduğunuz kurallar için “Bazen”i, hiç uymadığınız kurallar için de “Hayır”ı işaretleyiniz.

KONUŞMA KURALLARI	Evet	Bazen	Hayır
Konuşmam esnasında dinleyicilerle göz teması kurarım.			
Konuşmamda kelimeleri özenle seçerim.			
Kelimelerin telaffuzuna dikkat ederim.			
Konuşmamı akıcı bir şekilde yaparım.			
Konuşmamda işitilebilir bir ses tonu kullanırım, vurguları doğru yerde yaparım.			
Konuşmanın içeriğine bağlı olarak beden dilimi, jest ve mimiklerimi etkili kullanırım.			
Konu dışına çıkmadan konuşurum.			
Anlamını yeni öğrendiğim kelime ve kelime gruplarını konuşmamda kullanırım.			
Konuşmamda bilgiçlik taslamam.			
Hazırlıklı konuşmalarda konuyla ilgili araştırmalar yaparım.			
Hazırlıklı konuşmalarda birkaç kez prova yaparım.			
Gerektiğinde konuşmamı görsellerle desteklerim.			



# NOTLAR

A series of horizontal dotted lines for writing notes.

# 3. TEMA

## ERDEMLER









## 1. METİN



### HAZIRLIK ÇALIŞMALARI

1. Aşağıdaki açıklamayı okuyup görselleri inceleyiniz. Görsellerin size çağrıştırdığı erdemleri yazınız.

**Erdem:** Ahlakın övdüğü iyi olma, alçak gönüllülük, yiğitlik, doğruluk, dostluk, sevgi, adil olma, dürüstlük vb. niteliklerin genel adı.



2. Aşağıda verilen metnin görsellerinden hareketle dinleyeceğiniz metnin konusunu tahmin ediniz.

Metnin konusu ..... olabilir.



EBA'da "Dostluk Şarkısı" adlı çocuk şarkısını bularak şarkı söyleme etkinliğini yapınız.

Bu etkinliği tek başınıza gerçekleştirebileceğiniz gibi aile üyelerinizle veya arkadaşlarınızla da gerçekleştirebilirsiniz. Etkinlik sırasında, şarkının 1. çalışmada verilen sözlerini tamamlayınız.





## 1 ÇALIŞMA

Aşağıda dinleyeceğiniz şarkının sözleri eksik olarak verilmiştir. Şarkıyla ilgili etkinliği yaparken boş bırakılan yerleri tamamlayınız.

### DOSTLUK ŞARKISI

Dostluğun biz .....  
Toplandık ..... burda  
Bu sevgi bağı ..... hiç  
Dağılsak bir gün .....  
  
Bu ..... günü andıkça  
Çarpacak ..... benim  
Bu sevgiyle .....  
..... sana elim

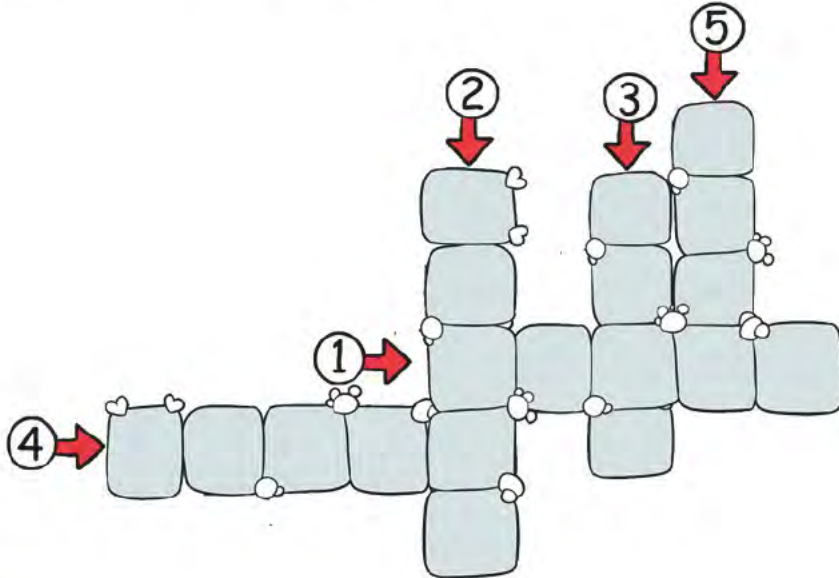


Eduard Zuckmayer (Edvard Zukmayer)

## 2 ÇALIŞMA

a. Aşağıdaki çengel bulmacayı çözünüz.

1. Düzenli aralıklarla yapılan tekrar, uyum.
2. Tonlama değişiklikleriyle çeşitli duygular uyandıran uyumlu, ezgili insan sesleri dizisi.
3. Bir müzik sesini belirtmeye yarayan işaret.
4. Bir bütünden ayrılmış olan parça, kısım.
5. Bir müzik parçasında baştan sona kadar belirli yerlerde tekrarlanan ses dizisi.



b. Aşağıdaki açıklamaları okuyunuz. Bu bilgilere göre kutucuğun altındaki cümleyi tamamlayınız.



## HATIRLAYALIM

**Gerçek anlam:** Kelimelerin sözlükteki ilk anlamıdır. Kelimenin gerçek anlamı, herkesçe bilinen yaygın anlamıdır. Buna “temel anlam” da denir.

**Mecaz anlam:** Bir kelimenin gerçek anlamından tamamen uzaklaşıp kazandığı yeni anlamıdır. Genellikle deyimlerde kullanılır.

**Terim anlam:** Kelimelerin bir bilim, sanat ya da meslek dalında kullanılan ve bu dala ait olan özel anlamıdır.

*Çengel bulmacadaki ..... , ..... , .....  
..... , ..... , ..... kelimeleri .....  
..... anlamlı kelimelerdir.*



## ÇALIŞMA

Aşağıdaki soruları “Dostluk Şarkısı” adlı metne göre cevaplayınız.

- Şarkının konusu nedir?

.....

- Şarkının ana duygusu nedir?

.....



## ÇALIŞMA

Şarkıda geçen eş sesli iki kelimeyi bulup metinde kullanılan anlamlarını işaretleyiniz.

.....: 1. Üzüm kütüklerinin dikili bulunduğu toprak parçası. ( )

2. İki veya daha çok şey arasındaki ilgi, ilişki, bir arada tutan şey. ( )

.....: 1. Kolun bilekten parmak uçlarına kadar olan, tutmaya ve iş yapmaya yarayan bölümü. ( )

2. Yakınların dışında kalan kimse, yabancı. ( )



## 5 ÇALIŞMA

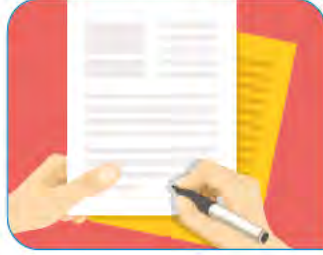
Şarkıya, vermek istediği duyguya uygun olarak bir dörtlük de siz ekleyiniz. Dörtlüğünüzde, aşağıdaki görsellerde ifade edilen eş sesli kelimelerden en az birini, şarkıdaki anlamıyla kullanınız.

.....

.....

.....

.....



## 6 ÇALIŞMA

a. Aşağıdaki dostlukla ilgili atasözlerinden dinlediğiniz şarkının vermek istediği mesaja uygun olanlara "X" işareti koyunuz.

Düşenin dostu olmaz. ( )

Dostun attığı taş, baş yarmaz. ( )

Bin dost az, bir düşman çok. ( )

Dost, kara günde belli olur. ( )

Dost acı söyler. ( )

b. Dostluk kavramıyla ilgili bir duvar yazısı oluşturunuz. Duvar yazınızı, gazete ve dergilerden keştiğiniz farklı renk ve karakterdeki harfleri kullanarak dikkat çekici bir şekilde aşağıdaki duvara yazabilirsiniz.



## 7. ÇALIŞMA

Yaptığınız şarkı dinleme ve söyleme etkinliği hoşunuza gitti mi? şarkıyı öğrenebildiniz mi? Arkadaşlarınıza böyle bir etkinliğe katılmayı önerir misiniz? Bu konudaki düşüncelerinizi “neden - sonuç” cümlelerini de kullanarak aşağıya yazınız.





## 2. METİN



### HAZIRLIK ÇALIŞMALARI

1. Aşağıda verilen görseller, insanların hayvanlara göstermesi gereken hangi duygu ve davranışları çağrıştırıyor? Yazınız.



2. Çevrenizde kimlerin sözlerine inanır ve değer verirsiniz? Sözüne güvendiğiniz bu insanların karakter özellikleri nelerdir? Yazınız.

3. Verdiğiniz sözleri tutmak için neler yaparsınız? Açıklayınız.



Metni, noktalama işaretlerine dikkat ederek sesli okuyunuz.  
Metnin boş bırakılan kısmında 1. çalışmayı yapınız.



### ÜÇ ÖĞÜT

Avcının biri tuzak kurarak bir serçe avlamıştı. Eline alır almaz serçe dillendi ve “Bugüne kadar...” dedi, Yediklerini düşünsene. Doymadın mı da benim birkaç gramlık etime hevesleniyorsun? Onlar seni doyurmadıysa ben ne yapabilirim ki? Bırak beni.”

Avcı şaşırdı. Hem serçenin dile gelmesine hem de şimdiye kadar yediklerine. Serçe, sürdürdü konuşmasını: “Şayet bırakırsan sana üç altın öğüt vereceğim. Bir lokma kuş etini mi tercih ediyorsun, ömrün boyunca yararını göreceğin üç öğüdü mü? İyi düşün.”

Avcı düşündü ve kararını verdi. “Kabul!” dedi. “Seni bırakacağım. Neymiş bakalım bana vereceğin öğüt?”

Serçe,

“Bir şartım var ama.” dedi.

Avcı,

“Bir de şart mı koşuyorsun bana?” diye sordu.

Serçe,

“Kabul edersen...” deyince,

“Peki.” dedi avcı, “Şartın neymiş bakalım?”

“Öğüdün birini” dedi serçe, “Elindeyken vereceğim, ikincisini karşıki damın üzerinde, sonuncusunu ise ağaçta söyleyeceğim.”

Avcı bunu da kabul etti.

Serçe,

“Birinci nasihatim,” dedi, “Olmayacak işe söyleyeni kim olursa olsun inanma.”

Avcı avcunu açtı, bıraktı onu. Pırrr diye uçarak karşıdaki evin damına kondu.



“Olmuş şeye üzülme.” dedi, “Kaçırдың fırsatların arkasından asla kederlenme. Yaşadığın anın kıymetini bil, pişmanlıkla zamanı geçirme.” dedi ve ekledi, “Karnımda paha biçilmez bir inci tanesi vardı benim. Ama kaçırdın onu. Kısmetin değilmiş.”

“Eyvah!” diye sızlandı avcı, “Ben ne yaptım, neden seni bıraktım?”

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

MEVLANA

## 1 ÇALIŞMA

Aşağıdaki cümleleri, olay akışına uygun bir şekilde metnin son kısmında boş bırakılan yere yazarak metni tamamlayınız.

Ve uçup yitti gözden.



“Boş ver onu.” dedi, “İlk ikisini tuttun mu ki üçüncüsünü bekliyorsun? Hadi bana eyvallah.” Avcı şaşkınlık içinde bakakaldı arkasından.

Serçe ağaçtaydı artık.



Serçe,  
“Az önce ne söyledim sana? Kaçırдың şey için dövünmeyecek, pişmanlıkla vaktini geçirmeyeceksin. Ayrıca ilk öğüdüm neydi unuttun mu? Kim söylese söylesin, olmayacak şeye inanma.”

Avcı'nın aklı başına gelmişti. Serçe kendisiyle alay ediyordu besbelli.  
“Bir de” dedi, “Şu üçüncü nasihatini görelim.”



## 2<sup>a</sup> ÇALIŞMA

a. Aşağıda, metinde geçen bazı kelimelerin ve bir kelime grubunun anlamı verilmiştir. Kelimeleri bulup yazınız.

- .....: Konuşma becerisi olmayan bir varlığın konuşması.  
.....: Acı, üzüntü, dert, sıkıntı, ıstırap, tasa.  
.....: Talih, kader, şans.  
.....: Aşırı üzüntü, çaresizlik, pişmanlık duyarak çırpınmak.  
.....: Değer.  
.....: Gözden kaybolmak, görünmez olmak.  
.....: Öğüt.

b. “Üç Öğüt” adlı metnin başlığında geçen kelimelerden biri eş anlamlıdır. Aşağıdaki hatırlatma bilgisini okuyup bu kelimeyi bulunuz. Başlığı, bu kelimeyle aşağıya yeniden yazınız.



### HATIRLAYALIM

**EŞ ANLAMLI KELİMELER:** Eş anlamlı kelimeler, yazımı ve okunması farklı olan, ancak anlam olarak aynı olan kelimelerdir. Eş anlamlı kelimeler aynı anlamı ifade ettikleri için her cümlede birbirinin yerine kullanılabilir.

**ÖRNEK:** cevap - yanıt, siyah - kara, kelime - sözcük, ileti - mesaj, dil - lisan, görev - vazife vb.



**BAŞLIK:** .....



## 3<sup>ü</sup> ÇALIŞMA

Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerleri, “Üç Öğüt” adlı metne göre tamamlayınız.

\* Metin, ..... bir metindir. (öyküleyici / bilgilendirici)

\* Metinde, “koşul, tasa, değer, nasip” kelimelerinin ..... kullanılmıştır. (eş anlamlıları / eş seslileri)

\* Serçenin dile gelip avcı ile konuşması ..... bir durumdur. (hayalî / gerçek)



## 4. ÇALIŞMA

“Üç Öğüt” metnini okuyan bir kişi, aşağıdaki fikirlerden hangilerine ulaşabilir? İşaretleyiniz.

- Söyleyeni kim olursa olsun her söze inanmamalıyız. ( )
- Değiştirme şansımız olmayan şeyler için üzülmemeliyiz. ( )
- Her söylenene şüpheyile bakmalıyız. ( )
- Yaşadığımız her anın değerini bilmeliyiz. ( )
- Yaşadığımız şeylerden ders almalıyız. ( )

## 5. ÇALIŞMA

“Yemeğin Buğusu” adlı fıkraı okuyup fıkraıla ilgili aşağıda verilen cevaplara birer soru yazınız.

### YEMEĞİN BUĞUSU

Hoca kadılık ederken aşçının biri davacı olmuş yoksul bir adamdan. “Bu adam” demiş “Elindeki ekmeği yemeklerin buğusuna tutup yedi. Kaç paraysa karşılığını ödesin. Ben o kadar direttim, vermedi.” Hoca sormuş ne diyeceğini yoksula. Zavallı demiş ki: “Ne vereyim? Buğusuna tuttum gerçi ekmeğimi ama yemeğinden bir lokma yemedim.” Karara şöyle bağlamış Hoca davayı. Çağırması aşçıyı yanına, cebinden bir para kesesi çıkarıp kulağının dibinde şangırdatarak “Al bu sesi” demiş, “Doğru dışarı! Yemeğin buğusunu sattıysan paranın da sesini alırsın ancak.”



Orhan Veli KANIK

**CEVAP:** Olay; Nasrettin Hoca, bir aşçı ve yoksul bir adam arasında geçmektedir.

**SORU:** .....

**CEVAP:** Nasrettin Hoca, kadı görevindedir.

**SORU:** .....

**CEVAP:** Nasrettin Hoca, soruna oldukça zekice ve komik bir çözüm bulmuştur.

**SORU:** .....



## ÇALIŞMA

Aşağıdaki çerçevelerin içine “Yemeğin Buğusu” adlı fıkarda geçen olayları özetleyen iki resim yapınız. Resimlerde olay sırasını dikkate alınız.

1. RESİM



2.RESİM



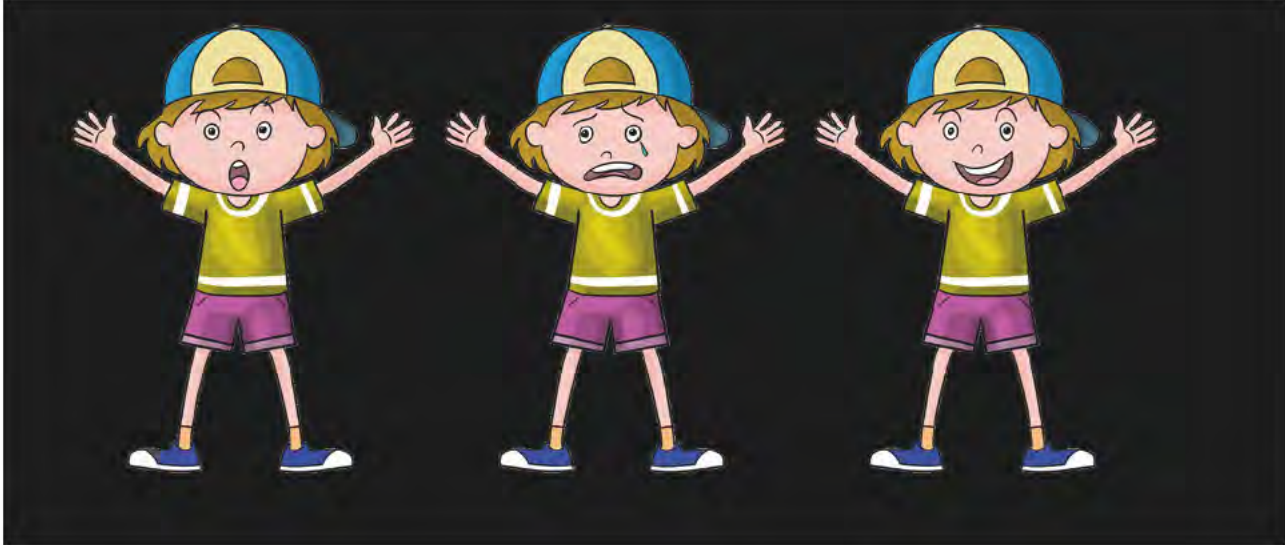


## 7. ÇALIŞMA

a. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ünlem işareti, farklı bir duyguyu dile getirmek için kullanılmıştır? İşaretleyiniz.

- A) Soğuktan donmuş zavallı kedicik!
- B) Bir günde bu kadar yardım toplamak inanılmaz!
- C) Dün gece ne kadar çok kar yağmış!
- D) İnanılmaz güzellikte bir sesi varmış!

b. Siz de “şaşkınlık, korku, heyecan” ifade eden birer ünlem cümlesi yazınız. Bu duygu durumlarını ifade eden cümlelerle görselleri oklar yardımıyla eşleştiriniz.



Şaşkınlık: .....

Korku: .....

Heyecan: .....



## ÇALIŞMA

Aşağıdaki yönergeleri uygulayınız. (Bu çalışmada veya çalışmanızı değerlendirmede, TDK Yazım Kılavuzu'ndan faydalanabilirsiniz.)

1. Hangi cümlede sayı doğru yazılmıştır? İşaretleyiniz.

- \* Onu görmeyeli onaltı gün oldu. ( )
- \* Onu görmeyeli on altı gün oldu. ( )

● Siz de birden fazla kelimedenden oluşan bir sayıyı cümle içinde kullanınız.

Cümlem: .....

2. Hangi cümledeki bağlaçlar doğru yazılmıştır? İşaretleyiniz.

- \* Seni de onu da çok seviyorum. ( )
- \* Senide onuda çok seviyorum. ( )

● Siz de içinde “de, da” bağlacı olan bir cümle yazınız.

Cümlem: .....

3. Hangi cümlede “kırmak” kelimesi mecaz anlamda kullanılmıştır? İşaretleyiniz.

- \* Son söyledikleri beni oldukça kırdı. ( )
- \* Öyle dikkatsiz ki elindeki bardağı kırdı. ( )

● Siz de “soğuk” kelimesinin mecaz anlamda kullanıldığı bir cümle yazınız.

Cümlem: .....

4. Hangi cümlede pekiştirmeli kelime doğru yazılmıştır? İşaretleyiniz.

- \* Gökyüzü masmavi bugün. ( )
- \* Gökyüzü mas mavi bugün. ( )

● Siz de içinde pekiştirmeli kelime bulunan bir cümle yazınız.

Cümlem: .....

5. Hangi cümledeki kısaltma doğru yazılmıştır? İşaretleyiniz.

- \* TBMM’de görüşmeler başladı. ( )
- \* Köyümüz buraya 70 Km uzakta. ( )

● Siz de içinde kısaltma bulunan bir cümle yazınız.

Cümlem: .....





### 3. TEMA ÇOKTAN SEÇMELİ SORULAR

Aşağıda verilen sorularda, doğru seçeneği işaretleyiniz.

1.



Yukarıdaki görselde hangi güzel davranış ön plana çıkmaktadır?

- A) İş birliği yapmak
- B) Yaşlılara yardımcı olmak
- C) Paylaşmak
- D) Alçakgönüllü olmak

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “düşmek” kelimesi mecaz anlamda kullanılmıştır?

- A) Korkunca elimdekini yere düşürdüm.
- B) Mandal mı düşmüş?
- C) Yalancı biri olduğunu fark edince gözümden düştü.
- D) Birden iri iri damlalar düşmesin mi!

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “de, da” bağlacı yanlış yazılmıştır?

- A) Onunla tatilde de karşılaştık.
- B) O kitabı ikimizde okumalıyız.
- C) Kedilerimi de çok seviyorum.
- D) O kadarını da sen düşünmelisin.

4. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde “sıcak” kelimesi gerçek anlamıyla kullanılmıştır?

- A) Kardeşini çok sıcak buldum.
- B) Sıcakkanlı insanları severim.
- C) Bu kadar sıcakken çorbayı içemem ki.
- D) Annen bana çok sıcak davrandı.

- 5. Daha bir ballanır uyku  
Çocuklar kardeş oldu mu  
Barışır artık kurt kuzu  
Çocuklar kardeş oldu mu

Yukarıdaki dizelerin vermek istediği mesaj nedir?

- A) Adalet
- B) Saygı
- C) Doğruluk
- D) Barış

6. Aşağıdakilerden hangisi karşılaştırma cümlesi değildir?

- A) Bence kış mevsimi yaz kadar güzel değil.
- B) Otobüs yolculuğu, uçak yolculuğu gibi rahat değil.
- C) Annem bir melek gibiydi o kıyafetle.
- D) Aşağı yukarı aynı kilodayız seninle.

7. Aşağıdaki kelimelerden hangisi “Ona verilen bu görevi başarıyla tamamladı.” cümlesindeki altı çizili kelimenin eş anlamıdır?

- A) Yetki
- B) Vazife
- C) Hak
- D) Ödev

8. Hangi cümlede nokta işareti gereksiz kullanılmıştır?

- A) 5. inci blokta oturuyoruz.
- B) Dr. Alev Hanım’ı görecektim.
- C) Tren, 9.15’te kalktı.
- D) Kısa sürede 1. sıraya yükseldi.



### 3. TEMA DEĞERLENDİRME ÇALIŞMALARI

#### FAKİRLER

(...) Bu sabah, okuldan çıktığımızda, önümde yürüdüğünde; dizlerinin üstünde, yokluk çeken, soluk benizli bir çocuk tutan ve senden sadaka isteyen fakir bir kadının yanından geçtin. Ona baktın ama cebinde para olduğu hâlde hiçbir şey vermedin. Bak evladım, sana ellerini uzatan sefaletin, hele hele evladı için senden para isteyen bir annenin önünden kayıtsızca geçmeye sakın alışma. Çocuğun belki de aç olduğunu düşün, kadının ıstırabını düşün. Günün birinde annen sana “Enrico (Enriko), bugün sana kuru ekmeğe dahi veremeyeceğim.” diyecek olsa onun nasıl biçare düşeceğini, nasıl da hıçkırıklara boğulacağını hayal edebiliyor musun? Bir dilenciye para verdiğimde ve bana dilencinin duasının kalbimde uyandırdığı tatlılığı, o dilenciye karşı hissettiğim minneti anlayamazsın. Bana o iyi dilekler, sizleri uzun süre koruyacakmışım gibi gelir ve eve memnun mesut dönerim. O hâlde sen de o güzel dilekleri zaman zaman senin sayende duymamı sağla; desteği olmayan bir ihtiyarın, ekmeksiz kalmış bir annenin, annesi olmayan bir çocuğun avucunun içine koyuvermesi için küçük çantandan ara ara biraz para çıkar.

ANNEN

Edmondo De Amicis (Edmondo dö Amisis)





(İlk beş soruyu metne göre cevaplayınız.)

1. Metinde hangi erdemlerden söz edilmektedir?

.....  
.....

2. Annesinin Enrico'ya kızmasının nedeni nedir? Annesinin, oğluna kızmasını haklı buluyor musunuz? Yanıtınızı nedenleriyle birlikte aşağıya yazınız.

.....  
.....

3. Enrico'nun annesi zor durumdaki insanlara neden yardım edilmesi gerektiğini söylüyor?

.....  
.....

4. Metnin ana fikri nedir?

.....  
.....

5. Metnin hikâye unsurlarını aşağıdaki kavram haritasına yazınız.



6. Metinde geçen gerçek, mecaz ve terim anlamlı kelimelere birer örnek veriniz.

Gerçek Anlamlı

Mecaz Anlamlı

Terim Anlamlı

.....

.....

.....

7. Aşağıdaki ifadeler doğruysa “D”yi, yanlışsa “Y”yi işaretleyiniz.

D	Y	“Onun kalbini kırmak istemezdim.” cümlesinde mecaz anlamıyla kullanılan kelime yoktur.
D	Y	“Masmavi denizi görünce içimi bir huzur kapladı.” cümlesinde hem pekiştirmeli kelime hem de mecaz anlamıyla kullanılan kelime vardır.
D	Y	“İkibinonyılında doğmuşum.” cümlesinde sayısal ifadeler yanlış yazılmıştır.
D	Y	“Prof. Dr. Pakize Deniz, doğayı korumamız hakkında bizi bilgilendirdi.” cümlesinde kısaltmalar doğru şekilde kullanılmıştır.
D	Y	“İkinizi de bu cumartesi evimizde ağırlamak istiyorum.” cümlesinde bağlaç olan “de” ile ek olan “-de”nin yazımı doğrudur.

8. Aşağıda verilen atasözlerini tablodaki kelimelerden uygun olanla tamamlayınız.

dikensiz - üzüm - dönmez - bir - dibine - eşeğini - ayağını - baştan

- \* Atılan ok geri .....
- \* El elin ..... türkü çağırarak arar.
- \* Balık ..... kokar.
- \* Üzüm ..... baka baka kararır.
- \* İki dinle ..... söyle.
- \* Mum ..... ışık vermez.
- \* ..... yorganına göre uzat.
- \* Gül ..... olmaz.



9. Aşağıdaki paragrafta yer alan eş sesli kelimeleri belirleyiniz. Bu kelimeleri, metindeki anlamları dışında farklı cümlelerde kullanınız.

*Annem, bana bahçede kurumak üzere olan ağacı gösterdi. "Ona, biraz baksan iyi olur." dedi. "Yoksa zavallı ölüp gidecek." Ben, o sırada bahçeye şöyle bir göz attım. Ağaç, gerçekten de pek iyi durumda değildi. Elime kazmayı alıp bahçeye çıktım. Ağacın etrafını güzelce kazdım. Çukura biraz su koydum. Sonra da az ötedeki gülü koklayarak anneme koştum.*

Kelimeler

Cümleler

.....  
.....  
.....  
.....  
.....

.....  
.....  
.....  
.....  
.....

10. Erdemler temasındaki okuma becerilerinizi aşağıdaki ölçütlere göre cevaplayınız.

Ölçütler	Evet	Hayır
Heceleme, geri dönüşler ve kelime tekrarları yapmadan okudum.		
Kelimeleri doğru telaffuz ettim.		
Okumamda vurgu ve tonlamalara dikkat ettim.		
Şiirleri ve düzyazıyı birbirinden ayırt ederek okudum.		
Okumamı uygun hızda yaptım.		
Noktalama işaretlerine dikkat ederek okudum.		
Hikâye edici metinlerde karşılıklı konuşmaları, kahramanları canlandırarak okudum.		
Okuduklarımı anladım.		



# NOTLAR

A series of horizontal dotted lines for writing notes, spanning the width of the page.



# 4. TEMA

## OKUMA KÜLTÜRÜ









## 1. METİN



### HAZIRLIK ÇALIŞMALARI

1. İnternette (derslerde öğrendiğiniz edu, gov vb. uzantılı güvenilir genel ağ adreslerinden), dergi, kitap, broşür veya gazetelerden “kitap” temalı sözler araştırınız. Bunlardan en beğendiklerinizi aşağıda verilen görseldeki konuşma alanlarına yazınız.



2. Aşağıda verilen görselin etrafındaki yazma alanlarına, “Okumak bir insana neler kazandırır?” sorusuna cevap olabilecek kısa açıklama cümleleri yazınız.







Metni, noktalama işaretlerine dikkat ederek sessiz okuyunuz.

### KEYİFLE KİTAP OKUMAK İÇİN

Ben çocukken yani çok eskiden, babam her seyahate gittiğinde bana oradan bir kitap getirirdi ve getirdiği her kitaba da mutlaka bana özel notlar düşerdi. Mesela, kitabın ilk sayfasına “Biricik kızıma, Ankara hatırası, 1994.” diye yazar, altına da “Sevgiler, baban.” diye imza atardı. O kadar mutlu olurdum ki babamın bana kitap hediye getirmesinden, bir süre sonra babamın şehir dışı seyahatlerini dört gözle bekler oldum. Onu çok özlerdim ama döndüğünde elinde mutlaka bir kitap ile döneceğini bildiğimden, bu beni teselli ederdi.



Kitap okumak, içinde yaşadığın dünyadan çok daha fazlasını görüp hayal edebilmek demektir. Sana yeni kapılar açar, hayal gücünü geliştirir ve seni çok eğlendirir. Üstelik kitap okumaya alıştıkça kendini hiçbir zaman yalnız hissetmezsin. Neden mi? Kitaplardaki kahramanlar hep seninledir de ondan. Sen nereye gidersen git, sana eşlik ederler ve böylece sen de hiç sıkılmazsın.

Üstelik kitap okuyanlar, hayata farklı pencerelerden bakabilir ve kendilerini daha rahat ifade edebilirler. Okuduklarımızın bazılarını çok sevebiliriz ama bazılarını pek de beğenmeyebiliriz. Bu çok doğal. Her zaman, her şey tam istediğimiz gibi olmayabilir elbet ama farklı fikirleri de duymak her zaman bizi zenginleştirir.  
(...)

Selen BARANOĞLU



### ÇALIŞMA

a. Aşağıda, metinden alınan üç cümle ile bu cümlelerin biraz değiştirilmiş şekilleri verilmiştir. Bu ikili cümlelerden her birinde anlatımı daha etkili olanı işaretleyiniz.

- 1. cümle: Babamın şehir dışı seyahatlerini dört gözle bekler oldum. ( )
- 2. cümle: Babamın şehir dışı seyahatlerini sabırsızlıkla bekliyordum. ( )
  
- 1. cümle: Kitap okumak sana yeni kapılar açar. ( )
- 2. cümle: Kitap okumak hayatında yeni şeyler başlatır. ( )
  
- 1. cümle: Kitap okuyanlar hayata farklı pencerelerden bakabilir. ( )
- 2. cümle: Kitap okuyanlar hayatı farklı yönleriyle görebilir. ( )



b. Önceki çalışmada cümlelerin farklı olmasına neden olan durumu belirleyip aşağıda verilen açıklamayı tamamlayınız.



Metinden alınan birinci cümlelerde yazar,  
anlatıma .....  
..... katmak amacıyla .....  
..... deyimlerini kullanmıştır.

## 2 ÇALIŞMA

Aşağıdaki soruları “Keyifle Kitap Okumak İçin” adlı metne göre cevaplayınız.

- Metnin konusu nedir?

.....  
.....  
.....

- Yazar, babasının seyahatten dönmesini neden sabırsızlıkla bekliyor?

.....  
.....  
.....

- Yazarın babası, getirdiği kitapların ilk sayfalarına neler yazıyor? Sizce bunları yazma nedeni nedir?

.....  
.....  
.....

## 3 ÇALIŞMA

Aşağıdaki yazma alanını, okuduğunuz metinden hareketle “Okumak bir insana neler kazandırır?” sorusuna cevap verecek şekilde doldurunuz. Daha sonra, hazırlık bölümünde yaptığımız ikinci çalışmada aynı soruya verdiğiniz cevaplarla bu tablodaki cevaplarınızı karşılaştırınız. Ortak olanlara işaret koyunuz.

OKUMAK BİR İNSANA NELER KAZANDIRIR?

- ..... ( )
- ..... ( )
- ..... ( )
- ..... ( )
- ..... ( )
- ..... ( )
- ..... ( )
- ..... ( )
- ..... ( )
- ..... ( )

## 4 ÇALIŞMA

Aşağıdaki yönergeleri uygulayınız.

1. EBA'dan “Okuma Kitaplarım” adlı videoyu açınız. Bu videoyu, notlar olarak birkaç defa izleyiniz.

2. Aşağıda, “Okuma Kitaplarım” videosuna ve “Keyifle Kitap Okumak İçin” metnine yönelik cümleler verilmiştir. Bu cümlelerden doğru olanların başına “D”, yanlış olanların başına “Y” yazınız.

- \* ( ) Hem videonun hem de metnin konusu kitaptır.
- \* ( ) Hem videoda hem de metinde yazarlar çocukluk dönemlerinden söz etmektedir.
- \* ( ) Her ikisi de yazılı metin olarak hazırlanmıştır.



- \* ( ) Videoda yazılı metin yoktur, yazarın düşünceleri seslendirilmiştir.
- \* ( ) Videoda yazarın anlattıkları, görsel unsurlar kullanılarak zenginleştirilmiştir.
- \* ( ) Metindeki yazar daha çok okumanın faydaları üzerinde dururken videodaki yazar ise çocukluğundaki okuma kitaplarında neler olduğunu ve kitaplarla ilgili duygularını anlatmaktadır.

## 5 ÇALIŞMA

Okuduğunuz kitapları düşünerek bu kitaplardan en sevdiğiniz ve en sevmediğiniz birer kahramanı belirleyiniz. Kahramanlarla ilgili aşağıdaki etkinliği yapınız.

### EN SEVDİĞİM KİTAP KAHRAMANI

KİTABIN ADI: .....

KAHRAMANIN ADI: .....

KAHRAMANIN ÖZELLİKLERİ: .....

.....

.....

ONUNLA İLGİLİ DUYGUM: .....

.....

### EN SEVMEDİĞİM KİTAP KAHRAMANI

KİTABIN ADI: .....

KAHRAMANIN ADI: .....

KAHRAMANIN ÖZELLİKLERİ: .....

.....

.....

ONUNLA İLGİLİ DUYGUM: .....

.....

## 6 ÇALIŞMA

Aşağıdaki tabloda, 5 arkadaşın aylara göre okudukları kitap sayısı verilmiştir. Bu tabloya göre, aşağıdaki çıkarımlardan hangileri doğrudur? Doğru olanlara "X" işareti koyunuz.

- Ozan ve Bilge, ağustos ayında hiç kitap okumamıştır. ( )
- Bilge'nin dört ayda okuduğu kitap sayısı, Melek'in okuduğu kitap sayısından fazladır. ( )
- Melek, her ay aynı sayıda kitap okumuştur. ( )
- En az sayıda kitap okuyan kişi, Ozan'dır. ( )

KİŞİLER	HAZİRAN	TEMMUZ	AĞUSTOS	EYLÜL
Melek	2	2	2	2
Ozan	1	3	0	3
Selma	2	1	1	2
Mert	3	4	3	4
Bilge	4	2	0	3

## 7<sup>a</sup> ÇALIŞMA

Aşağıda bazı kitaplara ait farklı bölümlerden örnekler verilmiştir. Bu bölümlerin adlarını altlarına yazınız. Siz de bu bölümlere birer örnek ekleyiniz.

OKUMA KÜLTÜRÜ TEMASI..... s. 45

Neden Okumalıyız? ..... s. 46 - 50

.....  
.....

A

algı: Bir şeye dikkati yöneltmek o şeyin bilincine varma, idrak.

.....  
.....

Falih Rifki ATAY, Tuna Kıyıları, Remzi Kitabevi, İstanbul, 1938.

ERGİN, Muharrem, Dede Korkut Kitabı, Ankara, 1958.

.....  
.....



## 2. METİN



### HAZIRLIK ÇALIŞMALARI

1. Nasıl bir okuyucu olduğunuzu belirlemek için aşağıdaki tabloyu doldurunuz. Tabloya bu konuda uygun gördüğünüz soruları ekleyebilirsiniz.

Ayda ortalama kaç kitap okursunuz?	
Hangi tür kitapları okumaktan daha çok keyif alırsınız?	
Kitap okumayı mı, dinlemeyi mi tercih edersiniz?	
Takip ettiğiniz bir süreli yayın (gazete, dergi vb.) var mı? Varsa adları nedir?	
Farklı türde medya metinleri (blog, internet sitesi, haber vb.) okur musunuz?	
Kitap seçiminde nelere dikkat edersiniz?	

2. Aşağıda verilen alana, “kitap, okumak, bilgi, öğrenmek, kültür, kütüphane” kavramlarının sizde uyandırdığı duygu ve düşüncelerle ilgili bir resim çiziniz.



Metni, noktalama işaretlerine dikkat ederek sessiz okuyunuz.

### OKUMAK GİBİSİ YOK

Okulun kütüphanesi kalabalıktı. Anlaşılan kitap kulübünün sergisi ilgi çekmişti. Çocuklar bir haftadır uğraşıyorlardı ve iyi hazırlanmışlardı doğrusu. Sergide ilginç fotoğraflar ve bilgiler yer alıyordu. Örneğin kütüphaneler nerede kuruldu? Bu kütüphanelerin işlevi neydi? Antik kütüphanelerde hangi kitaplar bulunuyordu?

İlk kütüphanelerin nerelerde kurulduğunu anlamak için ilk kentlerin nerelerde kurulduğuna bakmak gerekir. Çünkü kütüphaneler kent kültürünün ve medeniyetin bir parçasıdır. Tarihteki ilk kentlerin, ilk medeniyetlerin kurulduğu yerlerden birinin Dicle ve Fırat nehirleri arasında bulunan ve Mezopotamya adı verilen bölge olduğu tahmin ediliyor. Asurlular da Mezopotamya medeniyetlerinden biri. Asur kraliyet ailesinin özel kütüphanesi olan Asurbanipal Kütüphanesi'nde çok sayıda mektup, yönetim ve hukukla ilgili resmî belgeler ve resmî yazışmalar bulunduğu biliniyor. Bu kütüphane, daha çok bir arşiv niteliğinde.

İlk kitapların kâğıda basıldığını mı düşünüyorsunuz? Kâğıdın henüz bulunmadığı







dönemde, ilk kütüphanelerin kurulduğu Mezopotamya medeniyetlerinde kil tabletler kullanılırdı. Bu tabletlerde üçgenlerden ve çizgilerden oluşan çivi yazısı kullanılıyordu. Çivi yazısı tahta çubuklar kullanılarak kil tabletlere yazılıyordu. Peki bu kil tabletlerde neler anlatılıyordu? Ticaret, tarım, tıp, din, hukuk, doğa, edebiyat, hatta yemek tarifleri...

Roma İmparatorluğu döneminde, krallar kentlerinin zenginliğini göstermek için görkemli binalar yaptırırlardı. Elbette bu binalar arasında kütüphaneler de vardı. Ülkemizde İzmir’de bulunan Efes Antik Kenti’ndeki Celsus

(Selsus) Kütüphanesi ve Cezayir’in Timgad Antik Kenti’ndeki Timgad Kütüphanesi mimari açıdan göz alıcıdır. Bu kütüphanelerdeki kitaplar el yazmasıydı ve papirüs adı verilen kâğıt rulolar şeklindeydi. Bu rulolar özel kutularda saklanıyordu. Antik Çağ’ın en büyük kütüphanelerinden biri de Mısır’ın İskenderiye kentinde bulunan ve kentle aynı adı taşıyan İskenderiye Kütüphanesi’ydi. Kütüphane okuma salonları, derslikleri, toplantı odaları ve bahçesiyle âdeta bir araştırma merkezi olan İskenderiye Müzesi’nin bir parçasıydı. Bu kütüphanede Öklid, Arşimet, Batlamyus, Erasistratos gibi Antik Yunan tarihinin önemli bilim insanlarının çalıştığı biliniyor.

Tuğba CAN

## ÇALIŞMA

Aşağıdaki açıklamaların yanında harfleri karışık olarak verilen kelimeleri, düzelterek noktalı yerlere yazınız.

.....: Bir nesne veya bir kimsenin gördüğü iş, yaptığı görev. (i-ş-v-l-e)

.....: Uygarlık. (d-e-m-e-i-y-e-t-n)

.....: Çeşitli bilgi ve belgelerin toplanması ve toplandığı yer. (r-ş-i-a-v)

.....: Devletin olan, devlete ait, devletle ilgili. (r-e-m-î-s)

.....: Islanmış zaman kolayca biçimlendirilebilen yumuşak ve yağlı toprak. (l-i-k)

.....: Eski Mısırlıların bu bitkinin saplarından yaptıkları kâğıt. (s-i-p-a-ü-r-p)

.....: Eski medeniyetlerden kalma, pişmiş veya güneşte kurutulmuş kilden yapılmış, üzerinde çivi yazısı ile metin yazılı belge. (t-a-l-b-e-t)

.....: İlk Çağ’daki uygarlıklarla, özellikle eski Yunan ve Roma uygarlıkları ile ilgili olan. (t-i-a-n-k)



## 2. ÇALIŞMA

Aşağıdaki soruları “ Okumak Gibisi Yok” adlı metne göre cevaplayınız.

- Metinde söz edilen sergi kimler tarafından, nerede düzenlenmiştir?

.....

.....

- İlk kütüphanelerin nerede kurulduğunu bilmek için hangi bilgiye sahip olmak gerekir?

.....

.....

- Asurbanipal Kütüphanesi'nin özellikleri nelerdir?

.....

.....

- Kâğıdın henüz bulunmadığı zamanlarda ilk kitaplar ne şekilde hazırlanmış?

.....

.....

- Antik Çağ kütüphanelerinin özellikleri nelerdir?

.....

.....

## 3. ÇALIŞMA

“Okumak Gibisi Yok” metninden öğrendiğiniz farklı üç bilgiyi aşağıdaki öğrencilerin konuşma balonlarına yazınız.







## ÇALIŞMA

“Okumak Gibisi Yok” metniyle ilgili aşağıdaki açıklamalara metinden birer örnek yazınız.

- Metinde, bazı eski ve ünlü kütüphanelerin adları geçmektedir.

ÖRNEK: .....

- Metinde, ilk kitaplar hakkında bilgi verilmektedir.

ÖRNEK: .....

- Metinde; yer adları, kütüphane adları, çağ adları ve devlet adları büyük harflerin kullanıldığı yerlere uygun olarak büyük harfle yazılmıştır.

ÖRNEK: .....



## ÇALIŞMA

Aşağıda verilen sözde, Voltaire (Volter) daha etkili ve farklı bir anlatım kullanmak amacıyla benzetme yapmıştır. Bu benzetmeyle ilgili cümleleri uygun kelimelerle tamamlayınız.

Kitabın yaprakları, bizi aydınlığa götüren kanatlar gibidir.

(Voltaire)

- Bu ifadede, hakkında görüş bildirilen ve başka bir şeye benzetilen, .....
- Voltaire, söz ettiği varlığı ..... benzetmiştir.
- Bu benzetme, şu yönden yapılmıştır: .....

.....  
.....  
.....





## 7<sup>a</sup> ÇALIŞMA

Aşağıda bir kitabın tanıtımı yapılmıştır. İnceleyiniz. Siz de çok sevdiğiniz bir kitabı seçip bu kitaba bir kapak hazırlayınız ve kitabınızın kimlik bilgilerini yazınız.



- Çocuk Edebiyatı
- Yayınevi: MEB
- Sayfa Sayısı: 32
- Yazar: EMEL SANCAK - EMİNE DÜVER





## SORULAR

Aşağıda verilen sorularda, doğru seçeneği işaretleyiniz.

1. “Her fırsatta kitap okuduğum için canım hiç sıkılmıyor.” cümlesiyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Bir neden - sonuç cümlesidir.
- B) Kitap okumaktan keyif alan bir kişi tarafından söylenmiştir.
- C) Kitapla ilgili bir benzetme yapılmıştır.
- D) Bu cümleyi söyleyen, çok okuyan bir kişidir.

2. Aşağıdaki cümlelerden hangisi yazım ve noktalama hatası içermemektedir?

- A) Belgeseldeki yavru Aslan'ı gördünmü?
- B) Belgeseldeki yavru aslanı gördünmü?
- C) Belgeseldeki yavru Aslan'ı gördün mü?
- D) Belgeseldeki yavru aslanı gördün mü?

3. “Değerli bir kitap gerçek bir hazine olduğu için iyi bir okuyucu ona sahip olmak ister.” cümlesinde benzeyen ve kendisine benzetilen hangi seçenekte doğru verilmiştir?

	<u>Benzeyen</u>	<u>Kendisine benzetilen</u>
A)	Hazine	Kitap
B)	Kitap	Hazine
C)	Okuyucu	Hazine
D)	Kitap	Okuyucu

4. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde “okumak” farklı bir anlamda kullanılmıştır?

- A) Onu ne kadar sevdiği bakışlarından okunuyor.
- B) Tabelaları okuya okuya ilerledi.
- C) Gazetede ki ilanı okudun mu?
- D) Mesajımı nihayet okumuş.

5. Kaynakçada, aşağıdaki bilgilerden hangisi yer almaz?

- A) Yazar adı
- B) Yayınevi
- C) Sayfa sayısı
- D) Basım tarihi

6. *Kitap en iyi arkadaş  
Bana neyi sorsam söyler.  
Ne anlatsa en sonunda  
Çalış, iyi, doğru ol der.*

Yukarıda verilen dördlükten hareketle hangi düşünceye ulaşamaz?

- A) Kitaplar öğreticidir.
- B) Kitaplar en iyi arkadaştır.
- C) Kitaplar paylaşılmalıdır.
- D) Kitaplar eğitici dir.

7. Aşağıdaki ifadelerin hangisinde bir deyim kullanılmıştır?

- A) Otobüse ucu ucuna yetiştik.
- B) Yarın erken kalkmalıyım.
- C) Bugün güzel bir tatlı yedim.
- D) Bu yaz denize giremeyiz.

8. Aşağıdaki cümlelerden hangisi bir metnin “gelişme” bölümünden alınmış olabilir?

- A) Zozo, kocaman bir ormanda yaşayan upuzun boylu, neşeli ve meraklı bir zürafaydı.
- B) Onlar ermiş muradına biz çıkalım ke-revetine.
- C) Ertesi gün de sihirli taşı aramaya devam etmişler.
- D) Siz hiç konuşan ağaç gördünüz mü?





## 4. TEMA DEĞERLENDİRME ÇALIŞMALARI



### KİTAPLARIMLA BAŞBAŞA

Küçükken en tatlı eğlencem, resimli kitapların yapraklarını çevirmektir. Her resimli sayfa, beni dakikalarca oyalardı. Diyebilirim ki resimle anlatılan hayatı, o zaman ben, gerçek hayattan daha çekici bulurdum. Bir ağaç resmi bence bir çınardan veya bir selviden daha görülmeye değerdi.

Önümde açık bir kitap olduğu zaman, kendimi bütün masal şehzadelerinden daha mutlu sayardım. Karşımdaki boyalar, gölgeler, çizgiler beni var olan dünyanın ötesinde nazlı ve büyülü ufuklara yükseltirdi.

Okumaya başladıktan sonra kitaba karşı olan ilgim daha da arttı. Şimdi sayfaların üzerinde akşamlara kadar dalıp kalmam için bir eserin resimli olması şart değildi. İçinde okuyabileceğim birkaç satır buldum mu o kitaba büyük bir istekle atılıyordum.

(...)

Cenap ŞAHABETTİN

(Aşağıda verilen ilk beş soruyu metne göre cevaplayınız.)

1. Yazarın küçükken en tatlı eğlence kaynağı olarak gördüğü şey nedir? Aşağıya yazınız.

.....

2. Bu parçada yazarın hangi özelliğinden söz edilmektedir?

.....

3. Yazarın en çok istek duyduğu şey nedir?

.....

4. “Önümde açık bir kitap olduğu zaman, kendimi bütün masal şehzadelerinden daha mutlu sayardım.” cümlesinde yazarın kullandığı benzetme sanatını nasıl yaptığını yazınız.

.....

.....

.....

5. Parçanın konusunu ve ana fikrini yazınız.

Konusu: .....

Ana fikri: .....

6. “Sanatçılar doğdukları kentin ruhunu taşırlar bana göre. Yaşar Kemal’in yazdıklarında Çukurova’daki bütün insanların suretlerini görmek mümkündür. Pek çok sinema oyuncusunun, yazarın ürettiklerinde de Çukurova âdeta dile gelir. Sanatçılarımızın eserlerinde doğudan batıya, güneyden kuzeye Anadolu’nun her yeri buram buram kokar. Şair Yaşar Miraç Trabzonlu’dur mesela. Şiirlerini okudukça kendini Karadeniz’de zannedersin, öyle güzeldir şiirinin sesi. Neşet Ertaş, bozkırın ortasındaki vaha gibidir. Sesi öyle billur, öyle dingindir ki, insan bir an sussun istemez. Âşık Veysel, bütün Anadolu’yu sesine alarak söyler. Sanki acısıyla, tatlısıyla Anadolu, söze gelmiş gibidir.”

Yukarıdaki parçada geçen zıt ve eş anlamlı kelimeleri belirleyerek aşağıdaki tabloya yazınız. Belirlediğiniz kelimelerin eş ve zıt anlamlılarını birer cümlede kullanınız.

ZIT ANLAMLILAR	EŞ ANLAMLILAR
.....	.....
.....	.....
<b>CÜMLELERİM</b>	
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	



7. Aşağıda verilen cümlelerdeki eş sesli kelimeleri belirleyiniz. Belirlediğiniz kelimeleri farklı anlamlarıyla birer cümlede kullanarak aşağıya yazınız.

- Oyunda kır saçlı bir adamın rolünü oynardı.

- Bu kitaptan bin adet satıldı.

- Şarkı söylerken kimse onunla alay edemezdi.

- Yazdığı şiiri kimse beğenmeyince yüzünü astı.

- Atalarımız at binenin kılıç kuşananın, demişler.

8. Aşağıdaki metinde yay ayraçların içine uygun noktalama işaretlerini koyunuz.

ÜMİT ÜNAL ( ) ( ) BU FİLM, GÖLGESİZLER ( ) DEN ÇIKACAK FİMLERDEN SADECE BİRİ ( )

( ) Film süreci başlamadan önce hiç Hasan Ali Toptaş okumuş muydunuz ( )

( ) Hasan Ali adını hep duyduğum ama okuyamadığım bir yazardı ( ) İlk kez uyarılma teklifiyle birlikte Gölgesizler ( ) i okudum ( ) Daha sonra üç kitabını daha okudum ve çok sevdim ( )

( ) Gölgesizler metniyle tanışmanız nasıl oldu ( ) Bildiğimiz kadarıyla film fikri Hakan Karahan ( ) a ait. Sizi Gölgesizler ( ) i beyaz perdeye aktarmaya ikna eden ne oldu ( )

( ) Yapımcı Hakan Karahan bana kitabı ulaştırdı ( ) Ben ilk okuyuşumda sinemaya dönüşmesi çok zor bir metin olduğunu ayrıca kitaptan ( ) ticari ( ) bir film çıkamayacağını kendisine söyledim ( ) Ama bir yandan da kitap bir sinemacı için çok olanaklı dramatik bir yapı sunuyordu ( ) Gölgesizler bence gücünü dilinden alan bir metin ve belirsizliklerle do ( ) lu ( ) Hikâyesinin bütün inceliklerini satır aralarında saklayan bir yazar Hasan Ali ( ) O satır aralarını keşfetmek ve onlara sinema diline uygun bir karşılık bulmak bana çok ilgi çekici göründü ( ) İmkânsız denilen yolculuklara kalkışmak her maceracı için bir tutkudur ( ) ben de birçok başka sanatçı gibi, bir maceracıyım ( )

Mesut VARLIK

9. Aşağıdaki konuşma kurallarını okuyunuz. Uyduğunuz kurallar için “Evet”, bazen uyduğunuz kurallar için “Bazen”, uymadığınız kurallar için de “Hayır”ı işaretleyiniz.

KONUŞMA KURALLARI	Evet	Bazen	Hayır
Konuşmam esnasında dinleyicilerle göz teması kurarım.			
Konuşmamda kelimeleri özenle seçerim.			
Kelimelerin telaffuzuna dikkat ederim.			
Konuşmamı akıcı bir Şekilde yaparım.			
Konuşmamda işitilebilir bir ses tonu kullanırım, vurguları doğru yerde yaparım.			
Konuşmanın içeriğine bağlı olarak beden dilimi, jest ve mimiklerimi etkili kullanırım.			
Konu dışına çıkmadan konuşurum.			
Anlamını yeni öğrendiğim kelime ve kelime gruplarını konuşmamda kullanırım.			
Konuşmamda bilgiçlik taslamam.			
Hazırlıklı konuşmalarda konuyla ilgili araştırmalar yaparım.			
Hazırlıklı konuşmalarda birkaç kez prova yaparım.			
Gerektiğinde konuşmamı görsellerle desteklerim.			





# 5. TEMA

DOĞA VE EVREN









## 1. METİN



### HAZIRLIK ÇALIŞMALARI

1. Sizce aşağıdaki görsellerin hazırlanma amacı ve verdikleri ortak mesaj nedir? Yazınız.



Afişlerin hazırlanma amacı:.....

Afişlerin vermek istediği mesaj:.....

2. Aşağıda, kelimeleri karışık olan farklı iki cümle verilmiştir. Bu cümleleri anlaşılır ve kurallı bir şekilde düzenleyerek boş çerçevelerin içine yazınız.

1. cümle: BAZI - DEĞİL - YUVASIDIR - CANLILARIN - İNSANLARIN - DENİZLER - ÇÖPLÜĞÜ



2. cümle: SAHİPTİR - CANLILAR - DOĞAL - TÜM - YAŞAMA - SAĞLIKLI - VE - ÇEVREDE - HAKKINA



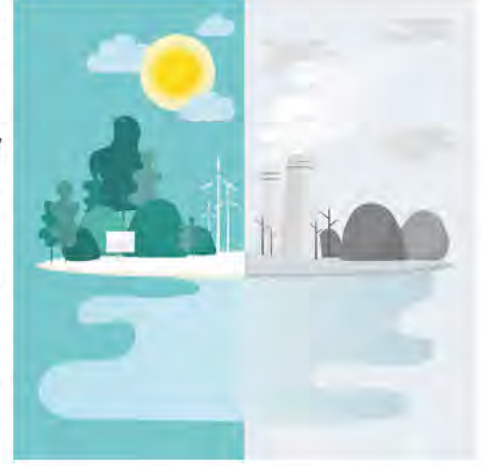




Aşağıdaki metni okumadan önce metne bir göz gezdirip eğik ve koyu yazılmış olan kelimeleri 1. çalışmadaki yazma alanına not alınız. Bu kelimelerden hareketle, okuyacağınız metnin konusunu tahmin ediniz. Daha sonra metni okuyunuz.

### DAHA YEŞİL BİR DÜNYA İÇİN

*Küresel ısınmanın* zararlı etkileri çok yakın bir gelecekte kendini gösterecektir. Ülkemizin yer aldığı Akdeniz ve Orta Doğu bölgesinde *kuraklık* artışı ve tarımsal verimde düşüş, bunun en büyük göstergelerinden biri olacaktır. Ayrıca *sel* baskınları, *fırtınalar* gibi *doğal afet*lerde artışlar meydana gelecektir. Ülkemizde meydana gelen ve tarım alanlarını, seraları, yerleşim alanlarını tahrip eden, can ve mal kaybına neden olan sel gibi felaketlerle bu tehlikeler katlanmaktadır. Etkiler yöreden yöreye, bitkiden bitkiye değişiklik gösterecek olsa da dünyadaki birçok ülke *su* kıtlığı, kuraklık ve erozyon gibi ciddi sorunlarla uğraşmaktadır.



Küresel ısınma başladı ve bunu geri çevirmek oldukça güç ama en azından daha da ilerlemesini engelleyebiliriz. Nasıl mı? Tabii ki ağaç dikerek... Ağaçlar, atmosferdeki *sera gazları* nı emdikleri için küresel ısınmanın tehditlerini azaltma konusunda en güçlü silahlardan biridir. Gerisi çok kolay! İsterseniz kazmanızı, küreğinizi alıp ağaçları ellerinizle dikin. İsterseniz *Tema Vakfı* gibi ağaçlandırma yapan *sivil toplum kurumları* na küçük bir ücret ödeyerek ağaçlarınızın dikilmesini sağlayınız. (...)

Meraklı Minik Dergisi



### ÇALIŞMA

a. Metinde eğik ve koyu yazılan kelimeleri aşağıya yazınız.

b. Yukarıya yazdığınız kelimelerden hareketle metnin konusunu tahmin ediniz.

Metnin konusuna yönelik tahminim: .....

## 2 ÇALIŞMA

Aşağıda, metinde geçen bazı kelimelerin anlamları verilmiştir. Bu kelimeleri bulmacada bulup (yukarıdan aşağıya ve sağdan sola) kelimelerin üzerini çiziniz.

- \* Çalıştırılan, işletilen, bakılan bir şeyin verdiği sonuç veya bu sonucun niceliği, mahsul.
- \* Bir şeyi belirtmeye yarayan şey, belirti, im, işaret.
- \* Yıkma, kırıp dökme, harap etme, bozma.
- \* Yeri veya herhangi bir gök cismini saran gaz tabakası, gaz yuvarı.

Y	A	Y	S	U	H	E	T
S	F	İ	L	Z	A	R	A
R	A	R	B	D	K	V	H
A	T	M	O	S	F	E	R
V	H	L	U	K	A	R	İ
A	A	E	P	B	N	İ	P
D	K	B	C	U	İ	M	İ
G	Ö	S	T	E	R	G	E

## 3 ÇALIŞMA

Aşağıda, “Daha Yeşil Bir Dünya İçin” adlı metinle ilgili cümleler verilmiştir. Cümlelerin başındaki yay ayraçların içine ifade doğru ise “D”, yanlış ise “Y” yazınız.

- ( ) Metinde silah kelimesi, “Bir konuda kullanılacak en etkili ve güçlü şey.” anlamında kullanılmıştır.
- ( ) Metinde, terim anlamı kelime kullanılmamıştır.
- ( ) Metinde geçen “sorun” kelimesi yerine, “problem veya mesele” kelimeleri kullanılırsa cümlelerin anlamında bir değişim olmaz.
- ( ) Metinde “artış” kelimesi ve onun zıt anlamı aynı cümlede kullanılmıştır.
- ( ) Metinde, “yarar” ve “uzak” kelimelerinin zıt anlamlıları geçmemektedir.



## 4 ÇALIŞMA

Aşağıdaki soruları “Daha Yeşil Bir Dünya İçin” adlı metne göre cevaplayınız.

- Metinde Dünya’mızla ilgili hangi sorunlardan söz edilmektedir?

---

---

---

- Önlem alınmazsa küresel ısınmanın gelecekte Dünya üzerindeki etkileri ne olacaktır?

---

---

---

- Metinde, sorunların çözümü için ne yapılması öneriliyor?

---

---

---

- Dünya’mızı tehdit eden tehlikelere karşı sizin çözüm önerileriniz nelerdir?

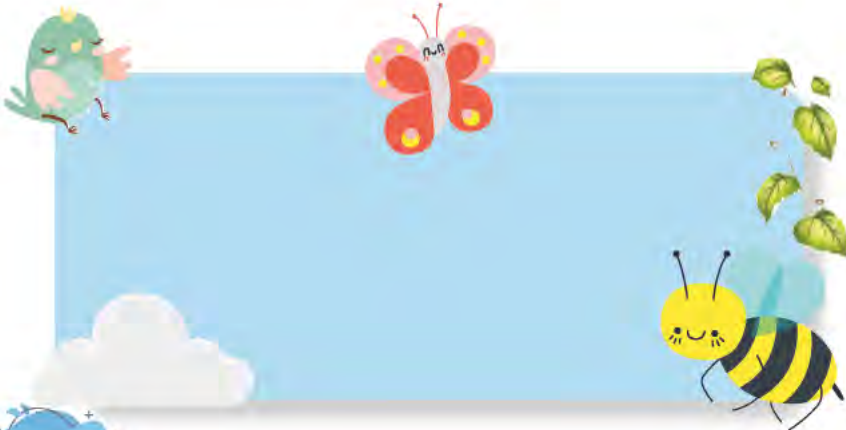
---

---

---

## 5 ÇALIŞMA

Okuduğunuz metne, “Daha Yeşil Bir Dünya İçin” ifadelerini de kullandığınız yeni bir başlık belirleyiniz. Başlığınızı aşağıya yazınız.





## ÇALIŞMA

Aşağıda bazı semboller ve bu sembollerin anlamları verilmiştir. İfadelerin başındaki numaraları kullanarak sembollerle anlamlarını eşleştiriniz. Sembollerden birini seçerek bu sembol için bir yönerge cümlesi yazınız.

SEMBOLÜN ANLAMI
1. Dönüştürülebilir malzemedir.
2. Alevlenebilir ürün içermektedir.
3. Ürün, geri dönüşüm kutularına atılmalıdır.
4. Ürün, geri dönüştürülmüş maddeden yapılmıştır.



## ÇALIŞMA

Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerlere, verilen kelimeleri ve kelime grubunu uygun şekilde yerleştiriniz.

yaşam hakkına

Tüm canlıların .....

kirletmeyelim

.....

saygı duyalım!

hayvanları

dikelim

Ağaç .....

.....!



.....

..... sevelim ve

koruyalım!

Denizleri

.....!





## ÇALIŞMA

Aşağıda bazı çevre kuruluşlarının kısaltmaları verilmiştir. Bu kısaltmaların karşısına ait olduğu çevre kuruluşunun adını yazınız.

TEMA: .....

ÇEVKO: .....

WWF: .....

TÜÇEV: .....

ÇEKÜL: .....

DOÇEV: .....



## ÇALIŞMA

Aşağıdaki çalışmayı, altta verilen grafiğe göre yapınız.



a. Gece ve gündüz sürelerinin eşit olduğu tarihler hangileridir?

.....

b. Gece - gündüz sürelerinin arasındaki farkın en fazla olduğu tarihler hangileridir?

.....

c. Haziran ayındaki gündüz süresiyle aralık ayındaki gündüz süresini karşılaştıran bir cümle yazınız.

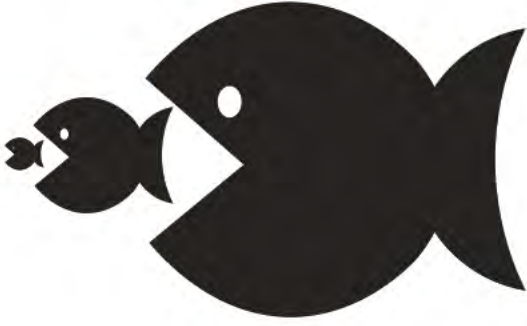
.....

## 2. METİN

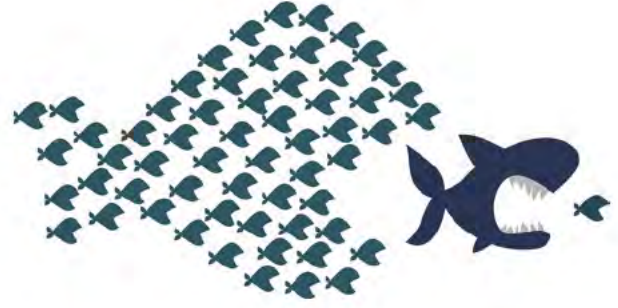


### HAZIRLIK ÇALIŞMALARI

1. Aşağıdaki karikatürleri inceleyiniz. Bu karikatürlerden biri, okuyacağınız metinde de kullanılan bir doğa kanununu ifade etmektedir. Anlatılmak istenen doğa kanununu, ilgili karikatürün altına yazınız.



.....  
.....



.....  
.....

2. “Doğa” kavramıyla başlayan aşağıdaki çağrışım zincirine yeni kavramlar ekleyiniz.







Aşağıdaki çizgi romanı, resim sırasına dikkat ederek okuyunuz.

# SİMİT ve PEYNİR'le "BİLİMİNSANİ ÖYKÜLERİ"

**Rachel Carson**  
1907 - 1964  
Yazan ve Çizen:  
Bilgin Ersözülü

Aa, babacığım bak!  
Şu kuş bir tavşanı tutmuş,  
uçuruyor!

Ha ha ha!  
O bir kartal sevgili Rachel.  
Ve ne yazık ki tavşanı uçurmuyor;  
onu avlamış, yemek için  
yuvasına götürüyor.

Ne! Nasıl yani?

Dur Simit'çığım, dur!  
Öykü daha yeni başladı.  
Nereye hemen?

Kartal alarmını!  
Canını seven kaçsın!

Evlerine dönerken babası Rachel'a doğadaki besin zincirinden söz eder. Tavşanın havucu yemesi gibi, kartalın da tavşanı avlamasının normal olduğunu anlatır ve yaban yaşamının kuralını şu deyimle özetler:

...Anlayacağın,  
büyük balık küçük balığı yutar  
Rachel.

Hmm, anladım.  
Burada büyük balık,  
kartal oluyor.

Biri balık mı dedi?  
Benimki ızgara olsun lütfen.  
Kızartma kolesterol yapıyor da!

Balığı duyunca  
kartal korkun geçti  
bakıyorum!

Rachel doğada gördüğü her şeyi defterine not eder. Bu sayede öğrendiklerini unutmamakta ve daha sonra arkadaşlarıyla eksiksiz bir biçimde paylaşabilmektedir.

Ne yazıyorsun yine Rachel?

Bugün babamdan  
öğrendiklerimi anneciğim.  
Havuçlar, tavşanlar, kartallar...

Az kalsın yem oluyorduk biz de!  
Neyse, şu balığım gelsin de,  
kendime gelirim.

Korkma, bu göbek  
varken hiçbir kartal taşıyamaz  
seni Simit! Balığı da unut!  
O bir deyimdi yalnızca.



Hayvanları ve doğayı çok seven Rachel üniversitede zooloji bölümünü sever.

Cik cik cik!

Yavrularını besleyecek bir solucan buldun demek. Aferin sana!

Zooloji mi? O da ne?

Zooloji, "hayvanbilim" demek Simit'çiğim.

Rachel Carson aldığı eğitim doğrultusunda doğayı ve canlıları incelemeye koyulur. O yıllarda kimya alanındaki ilerlemeler tarımda yeni uygulamalara geçilmesini sağlamıştır. Ekinlere zarar vererek ürünün azalmasına neden olan böcekleri yok eden kimyasal maddeler geliştirilmiştir. Üstelik bu maddeler neredeyse tüm tarım alanlarında kullanılır hale gelmiştir. Ne var ki yok olan yalnızca zararlı böcekler değildir. Tarlaların verimiyle birlikte dünyanın her yerinde yabancı hayvanların ölümleri de artmaktadır. Rachel, bu umulmadık ölümlerin nedenini araştırmaya karar verir.

ABD'de yaşayan ve ülkenin simgelerinden biri olan Amerikan kartallarının sayısındaki azalma Rachel'in dikkatini çeker.

Anlaşılan yumurtalar yine zamanından önce çatlamış. Bunun bir nedeni olmalı!

Ay ne işin var orada? Anneleri gelirse görürsün şimdii!

Anne kartalın da çoktan yavrularının kaderini paylaştığından kuşkuluyorum ben.

Rachel Carson, doğanın dengesinin henüz bilmediği bir nedenle bozulmakta olduğunu farkındadır. Bu dengeyi bozan etkeni ortaya çıkarmak için gece gündüz çalışır. Ulaştığı ipuçlarıyla ona kimyasal böcek öldürücülerini işaret eder.

Olamaz! Yumurtaların kabuğunda bile DDT var!

"DDT" de neyin nesi?

DDT, çok zehirli ve kalıcı bir böcek öldürücü kimyasal maddedir Simit'çiğim.



Yıllar süren araştırmalarının sonunda Carson, insanların tarımı geliştirmek için kullandığı bazı kimyasal maddelerin, doğanın dengesini bozduğunu kanıtlar. Toplum bu konuda bilinçlendirmek ve harekete geçirmek için bir gazeteye, herkesin anlayabileceği bir dilde, çok etkileyici yazılar yazar.

Doğaya iyice zararlı olan o zehirli ilaçları, her şeyin yanında değiştirecek, tehlikeli olan yeni ilaçları, can kurtarıcı, daha azda acı içinde yaşayanlara, zararlı ilaçları için kullanılmayacak. Sessiz bahar.

E, onlar da kullanmasın şu DDT'yi canım!

Rachel Teyze de onun için uğraşüyor ya zaten.

Ancak bu o kadar kolay değildir. Carson'un düşünceleri, bu işten para kazanan DDT üreticilerinin iğine gelmez...

Birkaç kartal öldüyse ne olmuş yani! Siz halkımızın aç kalmasını mı istiyorsunuz bayan?

Elbette ki hayır. Yalnızca tarım alanında verimi doğayı zehirlemeden artırmanın bir yolunu bulmanızı istiyorum bayım!

Oh, aldın mı cevabı,

Ay, çok gerildi ortam.

Carson savaşından vazgeçmez ve doğanın korunmasının önemine dikkat çeken yazılarını kitaplaştırır. "Sessiz Bahar" adlı kitabı, kısa sürede etkisini gösterir.

Hmm, biz ne yapmışız meğer!

Bilimsani dediğin cesur olacak böyle işte!

Yaşasın! Rachel Teyze kurtarıyor doğayı...

Rachel Carson'un araştırmaları insanlığın çevreye verdiği zararları kanıtladı. Ayrıca, yazdığı kitaplar bu konuda geniş kitleleri bilinçlendirecek ilk adımı oluşturdu. Doğaya verilecek her zararın, onun bir parçası olan insanlığı da eninde sonunda etkileyeceğini anlayanların sayısı giderek arttı. Böylece, tarihte ilk kez "çevre bilinci" diye bir kavram ortaya çıktı. Bu bilinç, zamanla dünyanın dört bir yanında toprağımızı, havamızı, suyumuzu kirleten, gezegenimizi paylaştığımız hayvan ve bitki türlerini zehirleyen kimyasal maddelerin kullanımına yasal sınırlıklar getirilmesini sağladı. Bu konuda ilerlemeler sürse de ne yazık ki henüz kesin bir başarı elde edilememiştir. Çünkü güzel dünyamızın yalnızca yasalara değil, üzerinde yaşayan tüm insanların korumasına gereksinimi vardır.

Bitti. Hadi gel sana bir balık ısmarlayayım Simit.

DDT'siz olsun ama!



## 1 ÇALIŞMA

a. Okuduğunuz çizgi romanın özelliklerinden hareketle “çizgi roman”ı tanımlayınız. Bu kavramı, anlamına uygun olarak bir cümlede kullanınız.

**Çizgi roman**



Cümlem:.....

b. Okuduğunuz çizgi romanda anlatılanlardan hareketle “çevre bilinci” kavramını açıklayınız. Bu kavramı anlamına uygun olarak bir cümlede kullanınız.

**Çevre bilinci**

Cümlem:.....

## 2 ÇALIŞMA

Aşağıdaki yönergeleri uygulayınız.

a. Okuduğunuz metinde anlatılanlar aşağıda karışık bir sırayla verilmiştir. Bu cümleleri metnin akışına uygun olarak numaralandırınız.

- ( ) Rachel (Reyçıl), zooloji eğitimi görür.
- ( ) Zararlı böcekler için kullanılan maddeler yabani hayvanlara da zarar verir.
- ( ) Rachel ve babası gezintiye çıkar.
- ( ) Rachel gece gündüz çalışır ve doğanın dengesini bozan şeyin kimyasallar olduğunu anlar.
- ( ) Baba, kızına doğanın kanunundan söz eder.
- ( ) O çalışmalardan sonra “çevre bilinci” kavramı ortaya çıkar .
- ( ) Kartalın tavşanı avlamış olduğunu görürler.
- ( ) Rachel Carson’ın (Karsın) “Sessiz Bahar” adlı kitabı amacına ulaşır.
- ( ) Rachel, toplumu bilinçlendirmek için yazılar yazar.

b. Okuduğunuz çizgi romanı, hem konusu hem de anlatımı açısından değerlendirip (beğenip beğenmediğiniz, ilginizi çekip çekmediği vb. bu konulardaki) düşüncelerinizi aşağıya yazınız.

c. Seçtiğiniz bir kişiye veya kişilere, üstteki maddelerde yaptığınız çalışmalardan hareketle okuduğunuz çizgi romanı ana hatlarıyla anlatınız ve çizgi romanla ilgili görüşlerinizi ifade ediniz.



### 3 ÇALIŞMA

Aşağıdaki görsel, metnin hangi bölümünde (giriş, gelişme, sonuç) yer almaktadır? İşaretleyiniz. Boş bırakılan konuşma balonlarını doldurunuz.

A) Giriş

B) Gelişme

C) Sonuç



### 4 ÇALIŞMA

Aşağıdaki neden - sonuç cümlelerini çizgi romana göre tamamlayınız.

• Rachel doğayı ve hayvanları çok sevdiği için .....

.....

• Rachel insanları bilinçlendirmek ve harekete geçirmek için .....

.....

• Rachel doğada gördüklerini defterine not ettiği için .....

.....



## ÇALIŞMA

a. “Talimatname” kelimesinin anlamını öğrenip aşağıdaki talimatnameyi okuyunuz.



### ORMANDA UYMAMIZ GEREKEN KURALLAR TALİMATNAMESİ

1. Çöplerimizi ormanda bırakmamalıyız. Bunları yanımıza almalıyız.
2. Karınca yuvalarına zarar vermemeliyiz.
3. Yüksek sesle bağırarak konuşup canlıları rahatsız etmemeliyiz.
4. Gereksiz yere bitki ve çiçekleri koparmamalıyız.
5. Ormanda ateş yakıp ızgara yapmamalıyız. Sadece ızgara alanlarını kullanmalıyız.
6. Köpekle ormanda dolaşırsak köpeğimizi ipe bağlı şekilde gezdirmeliyiz. Onu başıboş bırakmamalıyız.
7. Sadece yiyebileceğimiz kadar böğürtlen ve mantar toplamalıyız.

b. Orman gezintisi yapan kişilerin yukarıdaki talimatnamede verilen yönergelere uyması neyi sağlayacaktır? Açıklayınız.



## ÇALIŞMA

Aşağıdaki cümlede “Pekiştirmek, bir kelimenin anlamını güçlendirmek demektir. O hâlde pekiştirilmiş kelime, anlamca güçlendirilmiş kelime demektir.” bilgisine örnek olabilecek kelimenin altını çiziniz.

Bugün gökyüzünün rengine mavi demek yanlış olurdu çünkü gökyüzü masmaviydi.



## 7<sup>a</sup> ÇALIŞMA

Aşağıdaki metinde sayıların yazımıyla ilgili yanlışları metnin üzerinde düzeltiniz.

Dünya, Güneş'e en yakın 3.'üncü gezegendir. Kanıtlara göre 4 buçuk milyar yıl önce oluşmuştur. Dünya, Güneş etrafındaki dönüşünü üçyüzaltmış beş gün, altı saatte tamamlar. Dünya'nın kendi eksenini etrafındaki dönüşü ise 24 saat sürer. Bu süre 1 gün olarak adlandırılır. Dünya'nın yüzdeyetmiş su, yüzde otuzu ise karadır.

## 8<sup>a</sup> ÇALIŞMA

Aşağıdaki çalışmayı aşama aşama gerçekleştiriniz.

a. Verilen görselleri inceleyiniz.



b. "Çevre, canlılar, doğa vb." konularından birini seçiniz.

Seçtiğim konu: .....

c. Aşağıya, seçtiğiniz konudaki düşüncelerinizi özetleyen ve mesaj içeren bir cümle yazınız.

.....

.....

.....

.....

ç. Bir A4 kâğıdının üst kısmına istediğiniz bir yazı stilini (tarzı) kullanarak sloganınızı yazınız.

d. Kâğıdınızı, incelediğiniz görsellerdeki gibi çizimlerle ve görsellerle zenginleştiriniz.



## ÇALIŞMA

Aşağıdaki şiiri okuyup bu şiirde anlatılanlardan hareketle kısa bir hikâye yazınız.

### KIRLARA GİDİYORUM

Kırlara gidiyorum  
Elimde uçurtmam  
Kuşlar bekliyor gökte  
Çünkü uçurtmamda  
Kuş resimleri var  
Canlanacaklar  
Ben uçurunca

Kırlara gidiyorum  
Ekmek var torbamda  
Kuşlar  
Beni gözlüyor dallarda  
Ben torbayı açınca

Kırlara gidiyorum  
Sevinç var kalbimde  
Tavşanlar  
Böcekler  
Sular yaşıyor yanımda  
Ben kalbimle bakınca

Akşam  
Kırdan dönüyorum  
Uçurtmam ağaçta  
Dallara takılı  
Ekmek kuşun gagasında  
Kalbim avcumda

Cahit ZARİFOĞLU



### HİKÂYENİZİ YAZARKEN;

- Şiirde anlatılanlara bağlı kalmaya,
- Kişi (varlık), yer, zaman, olay gibi hikâye unsurlarını kullanmaya,
- Serim, düğüm, çözüm planını uygulamaya,
- Hayalî öğelere yer vermeye,
- Bir başlık belirlemeye,
- Eş sesli, eş anlamlı, zıt anlamlı kelimeler kullanmaya dikkat ediniz.

### HİKÂYENİZİ YAZDIKTAN SONRA;

- Gözden geçirip düzenleyiniz.
- Noktalama ve yazım yanlışlarını düzeltiniz.
- Resim çizerek veya görsel unsurlar kullanarak metninizi zenginleştiriniz.







## 5. TEMA ÇOKTAN SEÇMELİ SORULAR

Aşağıda verilen sorularda, doğru seçeneği işaretleyiniz.

1.



Yukarıdaki afişin konusu nedir?

- A) Su tüketimi
- B) Çevre kirliliği
- C) Küresel ısınma
- D) Geri dönüşüm

2. Aşağıdakilerden hangisi, çizgi romanla ilgili bir unsur değildir?

- A) Konuşma balonu
- B) Karikatür
- C) Olay
- D) Tekerleme

3. Aşağıda verilen cümlelerden hangisinde noktalama işaretleri doğru kullanılmıştır?

- A) Teyzem "Küçük Prens'i okumalısın." dedi.
- B) Teyzem "Küçük Prens'i" okumalısın, dedi.
- C) Teyzem "Küçük Prens'i okumalısın" dedi.
- D) Teyzem: Küçük Prens'i okumalısın, dedi.

4. Aşağıda yay ayraçın kullanımıyla ilgili verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Alıntının aktarıldığı eseri, yazarı veya künye bilgilerini göstermek için kullanılır.
- B) Cümledeki anlamı tamamlayan ve cümlenin dışında kalan ek bilgiler için kullanılır.
- C) Yazıda satır başına alınan konuşmaları göstermek için kullanılır.
- D) Tiyatro eserlerinde ve senaryolarda konuşanın hareketlerini göstermek için kullanılır.

5. Aşağıdaki ifadelerin hangisinde pekiştirilmiş sözcük kullanılmıştır?

- A) Ben seni öyle aradım öyle aradım ki...
- B) Kedisinin çok güzel tüyleri vardı.
- C) Ufak tefek bir çocuk çıkageldi.
- D) Yüzü bir anda sapsarı kesildi.

6. Aşağıdakilerden hangisi duygu bildiren bir cümle değildir?

- A) Vah, vah ne kadar da savunmasız!
- B) Onu görünce öyle heyecanlandım ki!
- C) Sevgi, paylaşıldıkça artan bir duygudur.
- D) Seni çok özlüyorum.

7. Hangi cümlede "açmak" kelimesi mecaz anlamda kullanılmıştır?

- A) Ağaçlar yine çiçek açtı.
- B) Kapıyı sonuna kadar açmış.
- C) Esra, en sevdiğim arkadaşım ile aramı açtı.
- D) Gözlerini yavaşça açtı.

8. Aşağıdakilerden hangisi bir çevre kuruluşunun kısaltması değildir?

- A) TÜÇEV
- B) TEMA
- C) ÇEKÜL
- D) LÖSEV

9. Aşağıda verilen kelime çiftlerinden hangisindeki anlam ilişkisi diğerlerinden farklıdır?

- A) Yanıt - cevap
- B) Fikir - düşünce
- C) Endişe - kaygı
- D) Pahalı - ucuz

10. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde kısaltmanın yazımında hata yapılmıştır?

- A) Tarih, MÖ ve MS olmak üzere ikiye ayrılıyor.
- B) TÜBİTAK'ın çalışmaları devam ediyor.
- C) Kar kalınlığı 5 cm. yi buldu.
- D) Beş No.lu masaya oturduk.



## 5. TEMA DEĞERLENDİRME ÇALIŞMALARI

### BAL AVCISI

Uyanmışım dün erken  
Bahçemizde gezerken  
Gördüm bir bal arısı  
Rengi altın sarısı



Kanatlarını açan  
Vızıldayarak uçan  
Bu arıya dedim ki:  
— Seni öyle sevdim ki...

Bin bir renkli çiçekler  
Bile yolunu bekler  
Koş ey kanatlı arı  
Gez, dolaş leylakları

Hele karanfillerin  
Üzerinde çok derin  
Bir sevinçle gül, hopla  
Bal avcısı, bal toplu

Emin Recep GÜLER





(İlk beş soruyu “Bal Avcısı” adlı şiire göre cevaplayınız.)

1. Şiirden hareketle arılar için neler söylenebilir?

.....

.....

.....

2. Şiirde geçen çiçekleri işaretleyiniz.



3. Şiirin konusunu ve ana duygusunu yazınız.

**Konusu:** .....

**Ana duygusu:** .....

4. Aşağıdaki dizelerin hangisinde gerçekte olamayacak bir durum ifade edilmiştir?

- A) Gördüm bir bal arısı
- B) Bin bir renkli çiçekler
- C) Gez, dolaş leylakları
- D) Koş ey kanatlı arı

5. Şiirde geçen eş sesli kelimeleri belirleyerek aşağıya yazınız.

.....

.....

6. Yay ayraç işareti ( ) aşağıdakilerin hangisinde diğerlerinden farklı bir amaçla kullanılmıştır?

- A) Kelimenin anlamını (manasını) öğrenmiş.
- B) Hasan'ı dün orada (okulun bahçesinde) gördüm.
- C) İnternet (genel ağ) günümüzde önemli bir bilgi kaynağıdır.
- D) Kozasından yeni çıkan kelebek (tırtıl) bile uçmaya hazırdır.

7. Aşağıda yer alan üç paragrafı okuyunuz. Paragraflara ait ana fikirleri belirleyerek eşleştiriniz.

a) Evcil hayvanlar da insanlar gibi birçok hakka sahiptir. Karınlarının doyurulması, bakımlarının yapılması, barındırılmaları bu haklardan bazılarıdır.

b) Kış mevsiminde yabani hayvanlar için yaşadıkları yerlere yiyeceklerin konulması önemli davranış şeklidir. Onların yaşamlarının sağlanması, doğal dengenin korunması açısından da son derece önemlidir.

c) Hayvanların farklı özelliklerini keşfetmek için onlara yakın olmak gerekir. Onlara yakın olduğumuzda bir kalplerinin olduğunu göreceğiz ve bazı davranışlarına hayran olacağız.

	Yabani hayvanların korunması son derece önemlidir.
	Hayvanları tanımak kolaydır.
	Hayvanlar Dünya'nın her yerinde bulunmaz.
	Hayvanları yakından tanımalıyız.
	Evcil hayvanların da temel hakları vardır.
	Hayvanların keşfedilmesi zevklidir.

8. Aşağıda verilen cümlelerdeki neden - sonuç ilişkisini belirleyerek yazınız.

- Sürekli betonlaşma olmasaydı dünya daha güzel bir yer olabilirdi.

.....

.....

.....

- Kışın hayvanlar açlıktan ölmediyse onun sokaklara koyduğu mamalar sayesinde.

.....

.....

.....



9. Aşağıda verilen cümlelerdeki yay ayraçların içine uygun olan noktalama işaretlerini yazınız.

N Bir şey söyleyeceğim ( ) Hayat her zaman acımasız değildir ( )

N Dün ( ) öğleye doğru ( ) senin dediğin gibi kar yağdı ( )

N Biraz daha gidelim ( ) dedi ( )

N Sevdiği dersler ( ) Türkçe ( ) matematik ( ) müzik ve görsel sanatlar dersleridir ( )

N Başında fötr şapka ( ) gözünde güneş gözlüğü ( ) üzerinde kırmızı bir pençe ( )

N Buradaki öğrenciler kimlerdi ( ) niçin gelmişlerdi ( ) kimi arıyorlardı ( ) Bu konuda hiçbirimizin bir bilgisi yoktu ( )

N Benim hayatta değer verdiğim üç kişi var ( ) annem ( ) eşim ( ) çocuklarım ( )

10. Aşağıdaki söz öbeklerinden deyim olanları işaretleyiniz.

Çok sevinmek

Düğün bayram etmek

Dil dökmek

Derdini anlatmak

Delice işler yapmak

İnce eleyip sık dokumak

Kulak misafiri olmak

11. Aşağıdaki kelimeleri pekiştirmeli hâleriyle yazınız.

Kelimeler

Pekiştirilmiş Hâleri

mor → .....

yalnız → .....

sarı → .....

bütün → .....



# NOTLAR

A series of horizontal dotted lines for writing notes, spanning the width of the page.



# 6. TEMA

## MİLLÎ KÜLTÜRÜMÜZ









## 1. METİN



### HAZIRLIK ÇALIŞMALARI

Aşağıda, halk kültürümüze ait bazı kalıp ifadelerle ilgili açıklamalar ve bunların kullanım alanlarına yönelik örnekler verilmiştir. Örneklerin yanındaki harfleri kullanarak eşleştirme yapınız.

**Atasözü:** Uzun deneme ve gözlemlere dayanılarak söylenmiş ve halka mal olmuş, öğüt verici nitelikteki söz, deme, mesel, sav. ( )

**Ninni:** Annelerin çocuklarını uyutmak için ezgiyle söyledikleri sözlerdir. Bu ürünlerde, bebeklerin özelliklerini, annelerin iyi dileklerini ve sevgiyi ortaya koyan ifadeler yer alır. ( )

**Deyim:** Genellikle gerçek anlamından az çok ayrı, kendine özgü bir anlam taşıyan kalıplaşmış söz öbeği, tabir. ( )

**Tekerleme:** Genellikle masallarda kullanılan, söz tekrarına dayanan kalıplaşmış eğlenceli sözler. ( )



(A) Dandini dandini dastana  
Danalar girmiş bostana  
Kov bostancı danayı  
Yemesin lahanayı



(B) Şu karşıda bir dal,  
dal sarkar, kartal kalkar;  
kartal kalkar, dal sarkar.  
Kartal kalkar, kantar  
tartar.



(C) Aniden şimşek  
çakınca çocuğun  
korkudan ödü patladı.



(D) Büyüklerimizin de  
dediği gibi "Damlaya  
damlaya göl olur."





Metni, noktalama işaretlerine dikkat ederek sesli okuyunuz.

### DEYİMLER

Haftada bir gün bakkalın önüne küçük bir tezgâh kuruluyor, Necati amca sebze meyve satıyor. Dedeme bunu bin kere söyledim, bakkalın önüne bir tezgâh daha koyalım, kendimiz satalım sebzeyi, meyveyi. Hem haftada bir gün olmaz, her gün olur. Böylece her gün satış yapılır, müşteriler daha mutlu olur, her istediğinde sebze meyveye ulaşır dedim. Ama “Biz manav değiliz, bakkalız, her şeyi biz satarsak başkaları nasıl para kazanacak?” dedi. İyi, kendi bilir.



Benden söylemesi...

Tabii bu arada Necati amca her hafta sebze meyve tezgâhını kurup satış yapmaya devam ediyordu. Ben de bakkalın kapısından ona bakıyordum.

Birkaç gün önce dedem ilk kez bir müşterinin arkasından konuştu. Normalde hiç yapmaz. Ama Nevriye teyze, dedemi o gün o kadar bunalttı ki dedemin resmen nevre döndü, arkasından “Armutun sapı, üzümün çöpü derken hiçbir şey beğenmiyor!” dedi. Haklıydı, hiçbir şey beğendirememiştik.



Bir hafta sonra Necati amca yine geldi, tezgâhı kurdu. O sırada ezan okundu ve camiye gitti. Giderken bana “Ufaklık! Benim tezgâha da bakiver!” dedi.

Ufaklık mı? Bana? Acayip sinir oldum. Hem gel bakkalımızın önüne tezgâh kur, hem bana ufaklık de hem de tezgâhı bana bırak... Ama emir büyük yerden geldi. Dedem de camiye giderken “Nöcotu'nun tözgağı böklö” dedi. İyi dedim, bekleriz. Manavım ya ben, beklerim!



Sonra baktım, karşıdan Nevriye teyze geliyor. Birdenbire dedemin söyledikleri aklıma geldi.

Armutun sapı, üzümün çöpüüüüü... Nevriye teyze gelene kadar tezgâhtaki bütün armutların saplarını koparttım, üzümün çöplerini ayıkladım. Mis gibi oldu. Artık bahane bulamazdı meyvelere... Tezgâha gelince "A aaa! Böyle üzüm mü olur, armut mu olur?" dedi, almadan gitti. Çöpsüz üzümle, sapsız armutlar tezgâhta öylece kaldı.

Necati amca gelince gözlerine inanamadı.

"Niye yaptın evladım, niye mahvettin üzümle, armutları?" dedi.

Ya bu insanlara iyilik de mi yaramıyor anlamıyorum ki! Eve gidince dayıma anlattım. Meğer o deyim öyle demek değilmiş, hiçbir şeyi beğenmeyenler için kullanılıyormuş.

Ben nereden bileyim?

(...)

Şermin YAŞAR

## ÇALIŞMA

Aşağıda "tezgâh" kelimesi ve "nevri dönmek" kelime grubu için açıklamalar verilmiştir. Bunlardan hangileri kelimenin ve kelime grubunun metindeki anlamıdır? Uygun olan açıklamanın yanındaki kutuyu işaretleyiniz.

tezgâh

Genellikle dükkânlarda satıcıların önündeki uzun masa.

İnsana eşyanın dönmesi, ayağının altından yerin çekilmesi vb. bir duygu gelmesi.

nevri dönmek

Belli etmemeye çalıştığı bir öfkeye kapılmak, çok sinirlenmek.

Üzerinde genellikle el veya küçük makinelerle iş görülen yapım aracı.

## 2 ÇALIŞMA

Aşağıdaki soruları “Deyimler” adlı metne göre cevaplayınız.

- Çocuğun dedesinin özellikleri nelerdir?

.....  
.....

- Çocuk neden armutların saplarını koparıp üzümün çöplerini ayıklıyor?

.....  
.....

- Çocuğun dedesinin meyve ve sebze satmamasının nedeni nedir?

.....  
.....

## 3 ÇALIŞMA

Aşağıdakilerden hangisi metnin ana düşüncesidir? İşaretleyiniz.

- A) İnsanlar birbirleriyle deyimler aracılığıyla iletişim kurarlar.
- B) Çocuklar bildikleri deyimlerin sayısı az olduğundan hata yaparlar.
- C) Deyimlerin anlamlarını öğrenmek için onunla ilgili bir yaşantımız olmalıdır.
- D) Deyimlerin anlamını bilmezsek karşımızdakini anlamayıp hatalı davranabiliriz.

## 4 ÇALIŞMA

Aşağıdaki deyimlerden hangisi, çocuğun dedesinin Nevriye Hanım için söylediği “armudun sapı, üzümün çöpü” deyimini ile anlamca birbirine yakındır? Aşağıya yazınız.

Burun kıvırmak

Etilye sütlüye karışmamak

.....  
.....  
.....



## 5. ÇALIŞMA

Aşağıda verilen deyimlerin anlamlarını sözlükten bulunuz. Her deyimde anlatılmaya çalışılan durumu zihninizde canlandırınız. Boş çerçevelerin içine, bu durumu ifade eden bir resim yapınız. Daha sonra, deyimleri anlamlarına uygun olarak birer cümlede kullanınız.



Eli ayağı dolaşmak:.....

Cümlem:.....



Kulak kabartmak:.....

Cümlem:.....



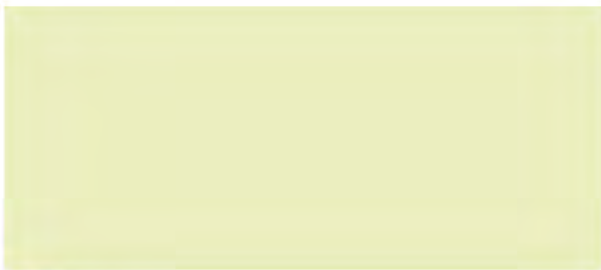
El üstünde tutmak:.....

Cümlem:.....



Daldan dala konmak:.....

Cümlem:.....



Pireyi deve yapmak:.....

Cümlem:.....

Üstüne düşmek:.....

Cümlem:.....

Göze girmek:.....

Cümlem:.....



## ÇALIŞMA

Aşağıdaki şiiri vurgu ve tonlamaya dikkat ederek okuyunuz. Daha sonra şiiri ezberleyiniz ve aile üyelerinizin karşısında ezbere okuyunuz.

### TÜRKÇEMİZ

Annenden öğrendiğinle yetinme  
Çocuğum, Türkçeni geliştir.  
Dilimiz öylesine güzel ki  
Durgun göllerimizce duru,  
Akarsularımızca coşkulu...  
Ne var ki çocuğum,  
Güzellik de bakım ister!

Önce türkülerimizi öğren,  
Seni büyüten ninnilerimizi belle,  
Gidenlere yakılan ağıtları...  
Her sözün en güzeli Türkçemizde,  
Diline takılanları ayıkla,  
Yabancı sözcükleri at!  
(...)

Rıfat ILGAZ



## 7<sup>a</sup> ÇALIŞMA

Aşağıdaki soruları “Türkçemiz” metnine göre cevaplayınız.

- Şiirde dilimizin üretken, gelişmeye açık, yaşayan bir dil olduğu hangi benzetmeyle ifade edilmiştir?



- Şaire göre Türkçemizi korumak ve geliştirmek için neler yapılması gerekiyor? Bir örnek vererek açıklayınız.



- Türkülerimiz, ninnilerimiz, ağıtlarımız dilimiz için neden önemlidir?  
A) Çocuklara yazıldıkları için  
B) Bir ezgiyle söylendikleri için  
C) Dilimizin güzelliklerini ve duygularımızı ortaya koydukları için  
D) Eski zamanlarda söylendikleri için



## ÇALIŞMA

Aşağıdaki açıklamayı okuyunuz. Siz de dilimize giren ve yaygın olarak kullanılan bazı kelimeler belirleyiniz. Bu kelimeleri ve önereceğiniz Türkçe karşılıklarını açıklamanın altındaki panoya yazınız.

Dilimize sahip çıkmak, onu en iyi ve doğru şekilde kullanmak hepimizin sorumluluğudur. Son yıllarda dilimize giren yabancı kökenli kelimelerin artması ve özellikle gençlerin yabancı kelimelerle konuşmaya özenmesi dilimize çok zarar veriyor. Öncelikle bu yabancı kökenli kelimelerin yerine Türkçe karşılıklarını kullanmaya özen göstermeliyiz.





## 9 ÇALIŞMA

Aşağıdaki görselleri inceleyiniz. Okuduğunuz metinlerden, yaptığınız çalışmalardan ve bu görsellerden hareketle dilimizin değerine ve korunması gerektiğine yönelik mesaj içeren bir söz oluşturunuz. Aşağıda verilen alanda, bu sözü kullanarak bir afiş tasarlayınız.



## 10 ÇALIŞMA

Aşağıdaki ifadeler birer atasözüdür. İfadeleri inceleyerek bir ifadenin atasözü olabilmesi için taşıması gereken özelliklerden birini belirleyip aşağıya yazınız.

Bir elin nesi var, iki elin sesi var.

El eli yıkar, iki el de yüzü.

Birlikten kuvvet doğar.

Baş başa vermeyince taş yerinden kalkmaz.

Komşuda pişer, bize de düşer.

Dostun attığı taş baş yarmaz.

.....

.....

.....

## 11 ÇALIŞMA

Aşağıdaki yönergeleri sırasıyla uygulayınız.

a. Bir gün boyunca televizyonda, çevrenizde, ailenizde yapılan konuşmalara dikkat edip bu konuşmalardaki cümlelerden ilginç bulduklarınızı not alınız.

b. Not aldığınız konuşmalarda geçen Türkçemizi bozduğuna inandığınız, yanlış kullanılan ve söylenen kelimeleri belirleyiniz. Bunları aşağıdaki çalışma yaprağına yazınız.

c. Seçtiğiniz kelimeleri yazdıktan sonra çalışma yaprağındaki diğer bölümleri doldurunuz.

SEÇTİĞİM KELİMELER

KELİMELERİN DOĞRU  
KULLANIMLARI

KELİMELERİN DOĞRU ŞEKİLDE CÜMLEDE KULLANIMLARI



## 2. METİN



### HAZIRLIK ÇALIŞMALARI

1. Aşağıdaki haritayı inceleyiniz. Haritanın hazırlanma amacını ve bu haritadan yararlanmak isteyen bir kişinin hangi bilgilere ulaşabileceğini maddeler hâlinde yazınız.



Haritanın Amacı

Haritadan Ulaşılabilecek Bilgiler

\*

\*

\*

\*

\*



2. Size Türkiye'yi tanıtmaya görevi verilse tanıtım çalışmanızda Türkiye'nin hangi özelliklerine vurgu yaparsınız?. Bayrağımızın etrafındaki noktaları yazınız.



Belgesel videosunu izlemeden önce 1 ve 2. çalışmada verilen sorulara göz gezdiriniz. "Hıdırellez" adlı videoyu bu soruları cevaplayabilecek şekilde notlar alarak izleyiniz.

İnternet (genel ağ) tarayıcısından <https://www.ktb.gov.tr/TR-96688/tanitim-filmleri.html> adresine giriniz. Belgesel videolar bölümündeki "Hıdırellez" adlı videoyu izleyiniz.





## 1. ÇALIŞMA

Aşağıdaki soruları “Hıdırellez” adlı belgesele göre cevaplayınız.

- Anadolu, hangi özellikleri nedeniyle bir bayram yerine benzetilmiştir?

.....

.....

- Hıdırellez hangi tarihte kutlanır?

.....

.....

- Anadolu halkı, Hıdır ve İlyas peygamberlerin ne için buluştuklarına inanırlar?

.....

.....

## 2. ÇALIŞMA

Hıdırellez kutlamalarında her yıl geleneksel olarak yapılanları, maddeler hâlinde aşağıya yazınız. Bunlardan çevrenizde karşılaştıklarınızın yanına “X” işareti koyunuz.

### HIDIRELLEZLERDE NELER YAPILMAKTADIR?

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.
- 6.
- 7.

## 3 ÇALIŞMA

a. Sizce bu videonun hazırlanma amacı nedir? Video kimler için hazırlanmıştır?

.....

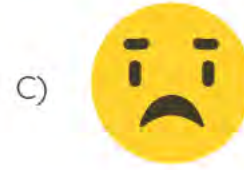
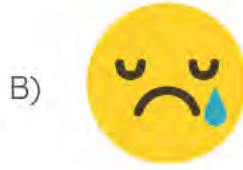
.....

b. Bu videoyu izleyen bir kişi, aşağıda verilenlerden hangilerine ulaşır? İşaretleyiniz.

- Türkiye'nin kültür değerlerinden birini tanır. ( )
- Hıdırellezin ne olduğunu ve nasıl kutlandığını öğrenir. ( )
- Türklerin yaşamları ve inanışları hakkında bilgi sahibi olur. ( )
- Türk insanının sahip olduğu bazı özellikleri fark eder. ( )

## 4 ÇALIŞMA

İzlediğiniz videoda birçok insana yer verilmiştir. Bu insanların yüz ifadelerine ve hareketlerine yansıyan duygu durumu nedir? Bu duygu durumunu ifade eden emojiyi işaretleyiniz.



## 5 ÇALIŞMA

İzlediğiniz videoya yeni bir ad belirleyiniz. Bu adı ve belirleme nedenlerini yazınız.

Belirlediğim ad: .....

Bu adı belirleme nedenlerim: .....

.....

.....





## ÇALIŞMA

a. Aşağıda, bir şehrimize ait (o şehrin yemeklerinden oluşan) bir menü, bir harita (şehrin bulunduğu bölgeyi gösteren), bir de broşür görseli yer almaktadır. Bu görsellerin adlarını altlarına yazınız.



b. Görsellerdeki ipuçlarından yararlanarak bu şehrimizin adını bulup yazınız.

## 7<sup>a</sup> ÇALIŞMA

a. Aşağıdaki yemek tarifini inceleyiniz. Bir yemek tarifinde olması gereken unsurları ve tarifin nasıl yapıldığını belirleyiniz.



### Kayseri Mantısı

#### Malzemeler

- Hamuru için malzemeler: 3 su bardağı un, 1 su bardağı su, 1 adet yumurta, tuz.
- İçi için malzemeler: 250 gram kıyma, 1 orta boy kuru soğan, pul biber, karabiber, tuz.
- Yoğurt sosu için malzemeler: 1 kâse yoğurt, 3 diş sarımsak, tuz.
- Salça sosu için malzemeler: 1 yemek kaşığı salça, 2 yemek kaşığı tereyağı, üzeri için pul biber ve nane.

#### Yapılışı

1. Öncelikle hamur için unu yoğurma kabına alıp ortasını açarak tuzu ve yumurtayı ekleyin.
2. Suyu da azar azar ekleyerek yoğurun. Çok sert veya çok yumuşak olmayacak kıvamda ele yapışmayana dek yoğurun.
3. Hamuru bezelere ayırıp üzerini örtün ve dinlenmeye bırakın.
4. Diğer taraftan soğanı rendeleyip acı suyunu süzün.
5. Kıymayı ekleyin.
6. Baharatlarını da koyup yoğurun.
7. Hamur bezelerini az unla açın. Çok inceltmenize gerek yok.
8. Eşit şekilde önce yukarıdan aşağı sonra da soldan sağa dik olarak kesin. Küçük kareler oluşturun.
9. İçlerine yeteri kadar kıyma koyun ve köşelerinden birleştirin.
10. Kaynayan suya tuz ilave edin ve mantıları içine atıp pişirin. Ara ara kontrol edin fazla yumuşamasın.
11. Sarımsakları ezin, yoğurda katın ve biraz suyla açın.
12. Tereyağını tavaya koyun, eriyip kızınca salçayı koyun ve kavurun.
13. Biraz suyla açın ve bir taşım kaynatın.
14. Süzdüğünüz mantının üzerine önce yoğurdu ardından salçalı sosu dökün. Servis edin. Afiyet olsun.





b. Siz de bir aile büyüğünüzün yardımını alarak şehrinize özel bir yemek tarifi hazırlayınız. Tarifinizi aşağıya yazınız.



## ÇALIŞMA

Aşağıdaki paragrafta bazı kelimeler hatalı yazılmıştır. Bu kelimeleri bularak altlarını çiziniz. Kelimelerin doğru şekillerini aşağıya yazınız. (Bu çalışmada, TDK Yazım Kılavuzu'ndan faydalanabilirsiniz.)

“Kültür ve turizm bakanlığı, Türkiyenin kültür mirasını başka milletlere tanıtmak için reklam filmleri, afişler, broşürler hazırlar. Böylece isviçredeki bir kişi göbeklitepe'yi, Balıklı gölü, Aspendos'u, Nemrut Dağı'nı vb. gezip görmek ister.”

.....

.....

.....



## 6. TEMA ÇOKTAN SEÇMELİ SORULAR

Aşağıda verilen sorularda, doğru seçeneği işaretleyiniz.

1. Aşağıdaki deyimler anlam yönünden gruplandırıldığında hangisi dışarıda kalır?

- A) Ağzı kulaklarına varmak
- B) Etekleri zil çalmak
- C) Nutku tutulmak
- D) Havalara uçmak

2. Aşağıdakilerden hangisi “atasözü, deyim, ninni ve tekerlemeler”in ortak noktasıdır?

- A) Türk halk kültürünün ortak ürünü olmaları
- B) Belirli bir ezgi ile söylenmeleri
- C) Bir ders vermeleri
- D) Atalarımızın tecrübelerini aktarmaları

3. “Aslan Yattığı Yerden Belli Olur” atasözünün başlık olarak kullanıldığı bir metnin ana düşüncesi ne olabilir?

- A) İnsanların yaşadıkları yer ve davranışları onların nasıl bir insan olduğunu ifade eder.
- B) Aslanlar güçlü hayvanlardır.
- C) Bir insanı tanımak için onunla konuşmak yeterlidir.
- D) Çok konuşan insan, çok yalan söyler.

4. Aşağıdakilerden hangisi “O ressamın ünü, millî sınırları aştı.” cümlesindeki altı çizili kelimenin eş anlamlısıdır?

- A) Vatan
- B) Ulusal
- C) Halk
- D) Ülke

5. “Reklamların bir amacı da .....” ifadesi aşağıdakilerden hangisiyle tamamlanamaz?

- A) Tanıtmaktır.
- B) İkna etmektir.
- C) Satış yapmaktır.
- D) Unutturmaktır.

6. Aşağıdakilerden hangisi bir karşılaştırma cümlesi değildir?

- A) Kışın Sivas, İstanbul’dan daha soğuktur.
- B) Arzu gezmeyi çok sever, Âdem ise şarkı söylemeyi.
- C) Komedi filmlerini çok severim.
- D) Takımın en iyi oyuncusu Prekazi’ydi.

7. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde birden fazla yazım yanlışı yapılmıştır?

- A) Nehiri geçip köye vardık.
- B) Benmi burunumun dikine gidiyorum?
- C) Öyle heyecanlı ki beni bile görmedi.
- D) Sitres yapınca başarılı olamıyorum.

8. Aşağıdaki cümlelerden hangisinin sonuna iki nokta işareti getirilmelidir?

- A) Babam bana şöyle söyledi
- B) Eve geç döndüm
- C) Burada bekleyebilir miyim
- D) Yürüyordu kadınlar, çocuklar

9. Aşağıdaki eşleştirmelerden hangisi hatalıdır?

- A) İlan - duyuru
- B) Arşiv - belgelik
- C) Depresyon - ruh çöküntüsü
- D) Spesiyal - farklı



10. Bir şehri gezecek olan turist kafilesi aşağıdakilerden hangisine ihtiyaç duymaz?

- A) Kroki
- B) Harita
- C) İlan
- D) Broşür

11. “Başka ülkelerinkinden önce yurdu-  
mun tarihini öğrenmek, her köşesini gezip  
görmek isterdim.” diyene bir kişi için hangisi  
söylenemez?

- A) Hem tarihe hem de gezmeye ilgi du-  
yuyor.
- B) Öncelikle ülkesinin kültürünü tanımak  
istiyor.
- C) Geçmişe ilgi duymuyor.
- D) Ülkesinin her yerini merak ediyor.



## 6. TEMA DEĞERLENDİRME ÇALIŞMALARI

### İSTANBUL NELERİNİ KAYBETTİ?

İstanbul’un dünü ile bugününü karşılaştırdığımızda birçok değerinin kaybolduğunu görüyoruz. Bu bizi derin üzüntülere sürüklese de gerçeği değiştirmiyor.

Kabul etsek de etmesek de İstanbul dünden bugüne çok şeyini kaybetti.

Geceleyn ne korna sesi vardı, ne vapur düdüğü; ne radyo haberi, ne otomobil ilanı yay-  
garası; ne mahalle arasındaki kafeterya, ne çalgılı oyunlar...

İnşaatta çalışan, yol kazan, odun kesen, kol gücüyle bir iş gören kişiye rastlanınca, “Ko-  
lay gelsin.” denirdi. Bu söze muhatap olan, bir an işini bırakır, memnun olur, “Eyvallah!” der,  
yeni bir güçle işe başlardı.

Mahalleli birbirini tanır, severdi. Uygunsuz kişi hiçbir mahallede tutunamazdı. Bir ölüm,  
bütün mahalleyi kapsardı. Cenaze kalkar kalkmaz, o eve “önce kible komşusundan” çor-  
basıyla, etlisiyle, tatlısıyla bir tepsi yemek gelirdi. Ertesi gün sağ, sonra sol komşudan... Ve  
bütün bunlara öbür komşular sırasıyla katılır, bir hafta yaslı evde yemek pişirme zahmeti  
düşünülmezdi.

Dostluk vardı, vefa vardı; söz vardı, öz vardı; rahat vardı. Huzur vardı. Neşe vardı...

Ya şimdi ne var? Şimdi yolu sormayın, bilen yok ki... Evler burunsuz... Dümdüz yüzlü. Hep-  
si de birbirinin aynı... Tanınmaz ki!

(...)

(İlk dört soruyu metne göre cevaplayınız.)

Sâmiha AYVERDİ

1. İstanbul'da rahatsız edici şeyler nelerdir?

.....  
.....

2. İstanbul'un kaybolan güzellikleri nelerdir?

.....  
.....

3. İstanbul'da zamanla meydana gelen değişikliklerin sebebi sizce ne olabilir?

.....  
.....

4. Metinde geçen eş sesli üç kelime bulunuz. Bunları farklı anlamlarıyla birer cümlede kullanıp yazınız.

KELİMELER

CÜMLELER

.....	..... .....
.....	..... .....
.....	..... .....



5. Aşağıdaki atasözlerini, çiçeklerin içinde verilen kelimelerle tamamlayınız.



- Sus küçüğün .....büyüğün.
- Ulular .....olsa basıp geçme.
- Yüksek uçan .....konar.
- Ağaç düşse de .....yaslanır.
- Öpülecek .....ısırılmaz.

6. Aşağıdaki deyimlerle anlamlarını eşleştiriniz.

1	Çil yavrusu gibi dağılmak		Kendi durumuna üzölmek.
2	Alaya almak		Toplu olarak bir arada bulunan insanların her biri bir yana dağılmak.
3	Dert yanmak		Alay etmek, eğlenmek.

7. Aşağıdaki tabloda yabancı dillerden alınmış ancak dilimize henüz yerleşmemiş bazı kelimeler yer almaktadır. Bu kelimelerin Türkçe karşılıklarını yanlarına yazınız.

YABANCI KELİMELER	TÜRKÇE KARŞILIĞI	YABANCI KELİMELER	TÜRKÇE KARŞILIĞI
Defans	.....	Versiyon	.....
Atraksiyon	.....	Entegre	.....
Parametre	.....	Fokus	.....
Dejenerasyon	.....	Dizayn	.....
Aktivite	.....	İzolasyon	.....
Done	.....	Plaza	.....
Online	.....	Joy-stick	.....
Efor	.....	Komplike	.....
Trend	.....	Jenerasyon	.....

8. Aşağıdaki cümleleri tamamlayınız.

Dün iki saat müzeyi gezdim **ama** .....

İnsanın tarihini bilmesi çok iyi **fakat** .....

Yaşar Kemal çok büyük bir yazardır **ancak** .....

Seninle her yere gelirim **lakin** .....

9. Aşağıdaki cümlelerde “-de, -da” ve “ki”nin yazılışlarını inceleyiniz. Doğru yazılanların başına “D”, yanlış yazılanların başına “Y” yazınız.

- ( ) Sedat’ın ki beklediğimden kötü bir çalışmaydı.
- ( ) Defterini biz de unutmuşsun.
- ( ) Sinemaya sen de gelecek misin?
- ( ) Suylada sabunlada bu leke çıkmadı.
- ( ) Öylesine büyük bir yazar ki hayran olacaksın.
- ( ) Evden çıkmıştım ki o aradı.
- ( ) Zeynep yarın akşam onlarda kalacak.
- ( ) Bu sınavdan da yüksek puan almayı başardı.
- ( ) Tuğrul Beylerde makam sahibi oldular.





# 7. TEMA

## ÇOCUK DÜNYASI









## 1. METİN



### HAZIRLIK ÇALIŞMALARI

1. Aşağıdaki görseli inceleyip bu görselin sizde uyandırdığı duygu ve düşünceleri anlatan bir dördlük yazınız. Dörtlüğünüzde “el ele vermek, barış, sevgi, paylaşım, mutluluk, çocuk, bayram, neşe, huzur, dünya, güzel” kelime ve kelime gruplarından en az üçünü kullanınız. Dörtlüğünüze başlık yazmayı unutmayınız.



.....

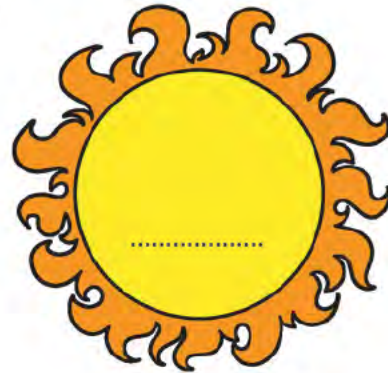
.....

.....

.....

.....

2. Bir çocuk olarak nasıl bir dünyada yaşamak isterdiniz? İsteklerinizi ifade eden kelimeleri, aşağıdaki görsellerin içine yazınız.







“<https://www.trtarsiv.com/ozel-video/cocuklar-icin-sarkilar/ankara-radyosu-cocuk-korusu-cocuklar-kardes-oldu-mu-121382>” adresinden “Çocuklar Kardeş Oldu mu” adlı şarkıyı birkaç defa dinleyiniz. Şarkının sözlerini aşağıda verilen yazma alanına yazınız.



## ÇOCUKLAR KARDEŞ OLDU MU

.....

.....

.....

.....

.....

.....

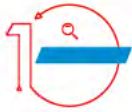
.....

.....

.....

.....

.....



## ÇALIŞMA

Tahsin SARAÇ

a. Aşağıdaki görseller, şarkıda geçen ve aşağıda verilen hangi kavramların karşılığıdır? Yanlarına yazınız.

İŞILDAMAK

KORU

YELKEN

KUCAKLAŞMAK



.....



.....



.....



.....





## 3 ÇALIŞMA

Dinlediğiniz şarkının size çağrıştırdıklarından hareketle aşağıdaki paragrafı tamamlayınız.

*Çocukların öğrenmesi gereken ilk kavram, barıştır. Barış, bu dünyadaki tüm güzelliklerin anahtarı ve kötülüklerin engelidir. Yetişkinler barış içinde yaşamayı öğrenip bunu çocuklarına da öğrettiklerinde yani tüm çocuklar barış içinde bir yaşam sürdürdüğünde; ...*

*...olacaktır. Çünkü...*

## 4 ÇALIŞMA

“Bu şarkı uzun yıllar önce yapılmış bir şarkıdır. Geçen zaman içerisinde birçok çocuk bu şarkıyı çok sevmiş, büyük bir keyifle söylemiş hatta büyüdüklerinde böyle bir dünyada yaşamayı hayal etmişlerdir. Sizce eskiden bu şarkıyı dinleyip söyleyen ve günümüzde birer yetişkin olan çocuklar şarkıda hayal edilen dünyayı kendileri oluşturabilmiş midir?” sorusuna cevap veren bir konuşma hazırlayınız. Konuşmanızı hazırlarken aşağıdaki yönergeleri takip ediniz.

a. Konuşmanızda kullanacağınız anahtar kelimeleri aşağıya yazınız.

**ANAHTAR KELİMELER:**

b. Konuşmanızda vermek istediğiniz mesajı kısaca ifade ediniz.

**KONUŞMAMIN ANA DÜŞÜNCESİ:**

c. "6 Şapka" düşünme yöntemini uygulayarak konuyla ilgili değinmek istediğiniz noktaları belirleyiniz ve şapkaların altına notlar alınız.

BEYAZ ŞAPKA



Tarafsızdır. Bilgi verir.

.....  
.....  
.....  
.....  
.....

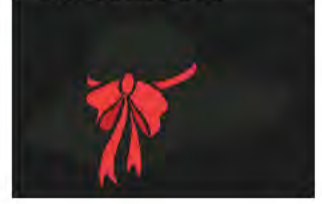
KIRMIZI ŞAPKA



Duygusaldır. Hislerini söyler.

.....  
.....  
.....  
.....  
.....

SİYAH ŞAPKA



Kötümserdir. Tehlikeleri söyler.

.....  
.....  
.....  
.....  
.....

SARI ŞAPKA



İyimserdir. Avantajları söyler.

.....  
.....  
.....  
.....  
.....

YEŞİL ŞAPKA



Yenilikçidir. Önerilerde bulunur.

.....  
.....  
.....  
.....  
.....

MAVİ ŞAPKA



Sakindir. Sonuçları söyler.

.....  
.....  
.....  
.....  
.....

ç. Hazırlık aşamasını tamamladıktan sonra, aile üyelerinizden sizi dinlemelerini rica ederek konuşma kurallarına uygun bir şekilde konuşmanızı yapınız.





## ÇALIŞMA

Aşağıda basılı bir davetiye örneği verilmiştir. İnceleyiniz.

a. Davetiyede boş bırakılan ayraçların içine uygun noktalama işaretlerini yerleştiriniz.

Sevgili Öğrencilerimiz ( )

Bu yıl ( ) okulumuz olarak 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı ( ) nı daha geniş kapsamlı ve bir şölen havasında kutlamak istiyoruz ( ) Her birinizin katılımının çok değerli olduğu bu şölende sizlerle olmak büyük önem taşımaktadır ( ) Gelin birlikte olalım ( ) Hepinizi bekliyoruz ( )

Ekrem Eren  
Şehit Rahmi İlkokulu Okul Müdürü  
İmza

Tarih: 23 ( ) 04 ( ) 1995  
Yer: Atatürk Spor Salonu  
Gönen ( ) Balıkesir

b. Davetiyenin yazılma amacını yani işlevini belirtiniz.

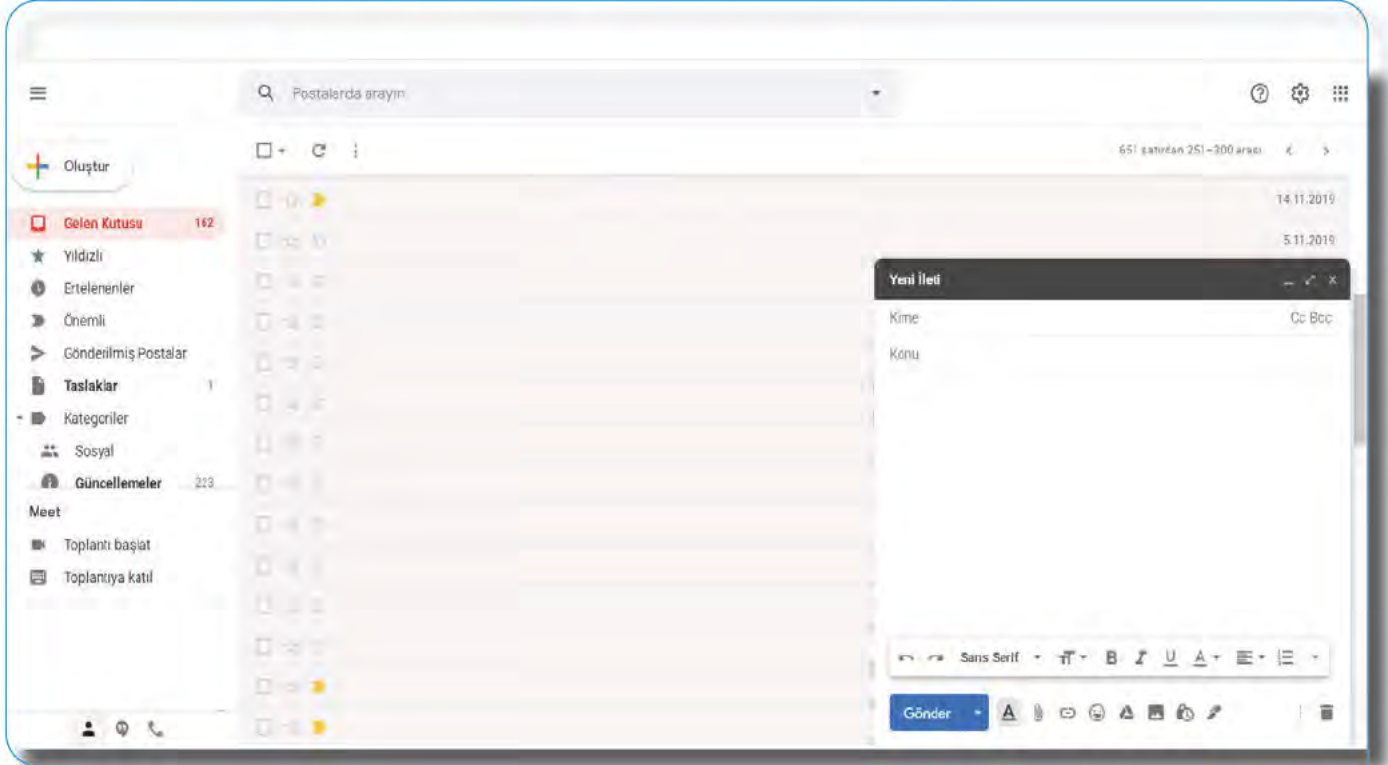
.....

.....

.....

.....

c. Bu davetiyeyi günümüzde en yaygın iletişim yollarından biri olan e-posta şeklinde yeniden düzenleyiniz. Tarihi güncellemeyi sakın unutmayınız.



## ÇALIŞMA

Aşağıda, günümüzde çok bilinmeyen bir sokak oyunu olan “istop”un nasıl oynandığı anlatılmıştır. Oyunu, yönergelerini okuyarak öğrenmeye çalışınız. Daha sonra, yandaki sayfada verilen oyunla ilgili görselleri yönergelere uygun olarak numaralandırınız. Arkadaşlarınızla bu eğlenceli oyunu mutlaka oynayınız.

- Bir daire oluşturulur.
- Oyunu başlatmak için bir ebe seçilir.
- Ebe, oyunculardan birinin adını söyleyerek topu havaya atar.
- Top yere düşerken adı söylenen oyuncu topu havada yakalarsa başka birinin adını söyleyerek topu yeniden havaya atar.
- Topu havada tutamayan çocuk, topu yerden aldığı anda “İstop!” diye bağıır. Kaçışan oyuncular “istop” denildiği anda oldukları yerde durmak zorundadır.
- Bu durumda ebe, duran oyunculardan birini topla vurmaya çalışır.
- Vurulan oyuncu 1 puan kaybeder ve ebe olur. Üç kere vurulmuş olana eğlenceli bir ceza verilir.









## 7 ÇALIŞMA

Aşağıdaki yönergeleri sırasıyla uygulayınız.

a. Çevrenizdeki farklı yaş gruplarından 10 çocuk belirleyiniz.

b. Aşağıdaki görüşlerin yer aldığı bir tablo hazırlayınız. Seçtiğiniz çocuklara hangi tür oyunları tercih ettiklerini sorunuz.

\* SOKAK OYUNLARINI TERCİH EDERİM.

\* TEKNOLOJİK OYUNLARI TERCİH EDERİM.

\* ZEKÂ VE STRATEJİ OYUNLARINI TERCİH EDERİM.

c. Her bir çocuğun seçtiği oyun grubuna “+” işareti koyunuz.

ç. En fazla tercih edilen oyun grubunu belirleyip anket sonucunuzu açıklayınız.

Yakın çevremde yaptığım anket çalışması ile çocuklar arasında en çok tercih edilen oyunların.....  
..... olduğunu tespit ettim.

d. Anket sonucunuzla ilgili bir görüş belirtiniz.





## 2. METİN



### HAZIRLIK ÇALIŞMALARI

1. Verilen görseli inceleyiniz ve aşağıya, bu görselle ilgili istenilen cümleleri kurup yazınız.



DUYGU BELİRTEN  
CÜMLE

.....

DÜŞÜNCE BELİRTEN  
CÜMLE

.....

İSTEK BELİRTEN  
CÜMLE

.....

2. Aşağıdaki görselin etrafındaki yazma alanlarına, kurduğunuz hayalleri yazınız.

.....



.....

.....

.....

- Şiiri; vurgu, tonlama ve telaffuza dikkat ederek birkaç defa okuyunuz.



### GÜZEL BULUT

Tut beni kollarımdan kaldır  
Sirtına oturt.  
Unut yağmur olmayı bir süre  
Böyle bembeyaz hafif  
Ve yükseklerde  
Böyle düşlerde yüzer gibi  
Işıkli masmavi göklerde  
Gidelim görmediğim, bilmediğim yerlere.  
Göster bana, anlat bir bir  
“Şu nehir, şu dağdan gelir,  
Şurası şu ülkedir.

İnsanlara bak işte şu evlerde yaşar,  
Şöyle konuşur, şöyle eğlenir.”  
Ve bilmek isterim doğrusu  
Çocuklar hangi oyunları oynar,  
Kediler nasıl miyavlar oralarda  
Hangi türküler söylenir?  
Ama bak  
Biz tam böyle gezerken  
Yoruluverirsen  
Bir damlacığını bırakır gibi  
Bırakıvermek yok  
Beni evime geri getir.

Ayla ÇINAROĞLU



## 1. ÇALIŞMA

a. Şiirde geçen iki pekiştirme sözcüğünü bulup cümlede kullanınız.

Kelimem:.....

Cümlem:.....

Kelimem:.....

Cümlem:.....

b. Şiirde “yüz -” kelimesi geçmektedir. Aşağıda bu kelimenin şiirdeki anlamı verilmiştir. Bu anlamıyla kelimeyi bir cümlede kullanınız.

yüz - : Kol, bacak, yüzgeç vb. organların özel hareketleriyle su yüzeyinde veya su içinde ilerlemek.

Cümlem:.....

.....

c. Şimdi de aşağıdaki örnek cümleden yola çıkarak “yüz” kelimesinin farklı anlamını yazınız.

Cümle: Çocuğun güzel yüzü hep gülüyor.

Sözcüğün anlamı:.....

## 2. ÇALIŞMA

Aşağıdaki soruları “Güzel Bulut” adlı şiire göre cevaplayınız.

a. Aşağıdakilerden hangisi şiirin konusudur?

- A) Gezmeyi seven bir kişinin geziye çıkması
- B) Şiir kişinin bir buluttan onu gezdirmesini istemesi
- C) Bulutun şiir kişisini uzak yerlerde bırakmaması
- D) Çocukluğun güzellikleri

b. Sizce şiirdeki kişi kimdir? Bir çocuk mu, bir yetişkin mi yoksa yaşlı biri mi? Nedeniyle birlikte cevaplayınız.

.....

.....

c. Şiirdeki kişi, buluttan ne istiyor? Bu istek gerçekleştirilebilecek bir istek midir? Neden?

.....  
.....

ç. Şiirdeki kişinin istekleri nelerdir? Sırasıyla maddeler hâlinde yazınız.

.....  
.....

d. Şiirdeki bulut sizi gezdirecek olsa neleri görmek isterdiniz? Gökyüzünden aşağıya baktığınızı hayal ederek soruyu cevaplayınız.

.....  
.....

e. Aşağıdaki bulut görselinin üzerine, şiirdeki bulutun özelliklerini yazınız.



## 3 ÇALIŞMA

Aşağıda, metinde geçen bazı kelimeler verilmiştir. Bu kelimelerin eş ve zıt anlamlarını yazınız.

<b>EŞ ANLAM</b>	<b>ZİT ANLAM</b>
beyaz: .....	yüksek: .....
süre: .....	doğru: .....
ev: .....	





## ÇALIŞMA

Aşağıdaki yönergeleri sırasıyla uygulayınız.

- Sevdiğiniz bir enstrümantal müzik (sözsüz, çalgısal müzik) eseri belirleyiniz.
- Evde veya yakın çevrenizde (park, bahçe vb.) sakin, tek başınıza olabileceğiniz bir yere gidiniz.
- Belirlediğiniz müziği açınız.
- Bu müzik eşliğinde, “Güzel Bulut” adlı şiiri yüksek ve duygusal bir ses tonuyla okuyunuz.
- Müzik eşliğinde okuduğunuz şiirin sizde uyandırdığı duyguları, resimle anlatmaya çalışınız. Resminizi aşağıda verilen alana yapabilirsiniz.





## ÇALIŞMA

a. Aşağıda, eğlenceli bir türkümüzün bazı sözleri verilmiştir. Türküyü okuduktan sonra ilgili soruları cevaplayınız.

(...)

Of of

Sabahınan erken çifte giderken amman amman

Öküzüm torbadan düştü gördün mü

Amanın yandım

Amanın amanin yandım

Tiridine tiridine bandım

Bedava mı sandın para verip aldım

Tiridine tiridine tiridine bandım

Bedava mı sandın para verip aldım

Of of

Manda yuva yapmış söğüt dalına amman amman

Yavrusunu sinek kapmış gördün mü

Amanın yandım

Amanın amanin yandım

Tiridine tiridine bandım

Bedava mı sandın para verip aldım

Tiridine tiridine tiridine bandım

Bedava mı sandın para verip aldım

- Sizce türküyü eğlenceli yapan sözler hangileridir? Niçin?

.....

.....

- Türküde, hayal ürünü anlatımlar içeren ifadeler hangileridir? Yazınız.

.....

.....

b. Siz de yukarıdaki gibi hayal ürünü ve komik öğeler içeren yazılar yazabilir misiniz?

Aşağıdaki yönergeleri takip ederek hayal ürünü ve komik öğeler içeren bir yazı yazmaya çalışınız.

1. Önce anlatacağınız bir ya da birkaç varlık (kuş, aslan vb.) belirleyiniz.

.....



2. Belirlediğiniz varlıkların gerçekte olabilecek özelliklerini düşünüp birkaç kelimeyle ifade ediniz.

.....  
.....

3. Belirlediğiniz varlık veya varlıklarla ilgili gerçekte olamayacak ancak hayal ürünü olabilecek yeni özellikler belirleyiniz.

.....  
.....

4. Kahramanlarınızı gerçek dışı özellikleriyle anlattığınız kısa ve komik bir öykü oluşturunuz.

.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....

## ÇALIŞMA

Aşağıdaki cümlede boş bırakılan yere gelebilecek kelimeleri yuvarlak içine alınız.



Çocukların hayal dünyaları çok geniştir ..... çocuklar büyüdükçe hayallerini kaybederler.



## 7. ÇALIŞMA

Aşağıdaki noktalama işaretleri, gidebilecekleri cümleleri unutmuş gibi görünüyor. Onlara yardımcı olmak için konuşma balonlarına, noktalama işaretlerinin görevlerinden birer tanesini yazınız. (Bu konuda, TDK Yazım Kılavuzu'ndan yararlanabilirsiniz.)

### BEN NEREYE GİDECEKTİM?

.....  
.....  
.....

Yay ağraç

.....  
.....  
.....

Eğik çizgi

.....  
.....  
.....

Üç nokta

## 8. ÇALIŞMA

Daha önce hiç gitmediğiniz bir yer hakkında araştırma yapıp bu yere yaptığınız hayali bir geziyi anlatan bir mektup yazınız. Bu yer; çok uzak bir ada, kalabalık bir şehir veya başka bir gezegen olabilir. Mektubunuzu, gerçek ya da hayali bir arkadaşınıza yazabilirsiniz. Mektubunuzu yazmadan önce, aşağıdaki kutulara notlar alınız ve mektubunuzu yazarken bu notlardan faydalanınız.

**DİKKAT!** Mektubunuzu çizgisiz A4 kâğıdına yazmayı ve mektubunuzda, bir mektupta bulunması gereken unsurları kullanmayı unutmayınız.

Oraya nasıl gittin?  
Yolculuğun nasıl geçti?

Gittiğin yerin havası,  
doğası vb. nasıldı?

YER ADI

Gittiğin yerlerde neler  
hissettin?

Orada neler yedin,  
neler içtin?

Gittiğin yerde nasıl kişi  
veya varlıklarla karşılaştın?  
Onlarla neler yaşadın?





## 7. TEMAÇOKTAN SEÇMELİ SORULAR

Aşağıda verilen sorularda, doğru seçeneği işaretleyiniz.

1. "Her çocuğun barış ortamında yaşama ve savaşlardan korunma hakkı vardır." ifadesi, öncelikle aşağıdakilerden hangisiyle ilgilidir?

- A) Çocuk hakları
- B) İnsan hakları
- C) Kanunlar
- D) Toplum kuralları

2. "Açılın açılın tekrar  
Çocuk dizlerimdeki yaralar,  
Hepiniz benimsiniz:  
Mektebim, sınıflarım, oturduğum sıralar..." dizelerine hâkim olan duygu nedir?

- A) Pişmanlık
- B) Çocukluğa duyulan özlem
- C) Umutsuzluk
- D) Endişe

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde eş anlamlı bir kelime yanlış yazılmıştır?

- A) Espiri yapmanın zamanı değil.
- B) Kipritle odunları tutuşturdu.
- C) Kitaplar bana kılavuz oldu.
- D) Tabiyatta tüm canlıların önemli bir yeri vardır.

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili kelime mecaz anlamda kullanılmıştır?

- A) Onun keskin bakışları vardı.
- B) Sıcacık çorba boğazıma iyi geldi.
- C) Suyuma bir parça buz attım.
- D) Çiçeğin dalı kırılmasın.

5. Aşağıdakilerin hangisinde anlamı güçlendiren bir kelime kullanılmıştır?

- A) Tatlı çocuk
- B) Büyük uçurtma
- C) Sevimli hayalet
- D) Koskocaman dünya

6. Aşağıdakilerden hangisinde eğik çizgi işareti hatalı kullanılmıştır?

A) Korkma! Sönmez bu şafaklarda  
yüzen al sancak / Sönmeden yurdumun  
üstünde tüten en son ocak.

- B) 25 / 07 / 2020
- C) <http://tdk.gov.tr>
- D) Şenkaya Mahallesi / Düş Sokak/  
Dikmen/Ankara

7. "Rüyamda büyük, beyaz, güçlü, güzel bir atın sırtında geziyordum." cümlesinde hangi kelime atın özelliğini belirtmemektedir?

- A) Büyük
- B) Güzel
- C) Güçlü
- D) Rüya

8. "Hey, hey günaydın çocuklar!  
Siz hiç kırmızı bir ağaç gördünüz mü?  
Hey, hey günaydın çocuklar!  
Gökyüzü neden mavi düşündünüz mü?"  
dizelerinde hayal ürünü olan şey nedir?

- A) Gökyüzünün mavi olması
- B) Çocuklara seslenilmesi
- C) Çocuklara soru sorulması
- D) Kırmızı bir ağaçtan söz edilmesi



## 7. TEMA DEĞERLENDİRME ÇALIŞMALARI



### ÖZLEM

Ayakkabımla hiç konuşmadık,  
Ama bilir koşmayı nasıl sevdiğimi.  
Ceketim benden öğrendi,  
Trafik ışıklarında beklemeyi.

Benimle birlikte büyümedi,  
Gömleğim, kazağım.  
Çantam, kitaplarıma dar geldi,  
Bir başka çocuğun dolabındalar şimdi.

Özler mi beni ayakkabılarımla,  
Usul usul yürürken?  
Ceketim, kırmızı ışıkta dürter mi,  
Dursun diye yeni sahibini?

Çantam, yeni okulunu sevdi mi?

Sennur SEZER

(İlk dört soruyu metne göre cevaplayınız.)

1. Şiirin konusu nedir?

2. Şiirin ana duygusu nedir?

3. Şiirdeki kişinin şu anki yaşı hakkında neler söylenebilir?

4. Şiirdeki kişi hangi eşyalarından söz etmektedir. Bu eşyalarla ilgili duyguları nelerdir?



5. En çok kullandığınız eşyaları göz önünde bulundurunuz. Onlardan hareketle aşağıdaki cümle çeşitlerine uygun cümleler yazınız.

a. Duygu Belirten Cümle: .....

b. Düşünce Belirten Cümle: .....

c. İstek Belirten Cümle: .....

6. Aşağıdaki ifadeler doğruysa “D”yi, yanlışsa “Y” yi işaretleyiniz.

D	Y	“Uzun zaman önce burayı terk etti.” cümlesinde iki zıt anlamlı, bir tane de eş anlamlı kelime bulunmaktadır.
D	Y	“Çocukluğumuzun oyunları, bugünün oyunlarından çok daha eğlenceliydi.” cümlesinde bütün kelimeler gerçek anlamıyla kullanılmıştır.
D	Y	Şiir türündeki metinlerin hepsi dördlükler hâlinde yazılmalıdır.
D	Y	Konuşma yapmadan önce hazırlık yapmamız, konuşmayı daha etkili bir şekilde sunmamızı sağlar.
D	Y	Davetiyelerde tarih yazmamıza gerek yoktur.
D	Y	Akıcı okumada, noktalama işaretlerine dikkat etmemize gerek yoktur.
D	Y	Deyimlerin çoğunluğu mecaz anlam kazanmıştır.

7. Aşağıdaki cümleleri verilen ifadelerden uygun olanla tamamlayınız.

ama	fakat	lakin	ancak
-----	-------	-------	-------

- 1 Pencereden dışarıya baktı .....kimseyi göremedi.  
2 Küçük tay annesinin peşinden koştu .....ona yetişemedi.  
3 Yangında her şeylerini kaybettiler .....hayata tutunmayı bildiler.  
4 Gemi su almaya başlamıştı .....kaptan gemiyi terk etmedi.

8. Aşağıda verilen eş sesli kelimeleri farklı anlamlarıyla cümle içerisinde kullanarak yazınız.

<b>bağ:</b> 1. Anlamı: 2. Anlamı:
<b>düş:</b> 1. Anlamı: 2. Anlamı:
<b>kaz:</b> 1. Anlamı: 2. Anlamı:
<b>koyun:</b> 1. Anlamı: 2. Anlamı:
<b>kır:</b> 1. Anlamı: 2. Anlamı:
<b>dolu:</b> 1. Anlamı: 2. Anlamı:



9. Aşağıdaki cümlelerde terim anlamıyla kullanılan “ışık” ve “yıldız” kelimelerinin altını çizin.

Bu gece yıldızlar bir başka parlıyor.

Sen hepimize ışık oldun.

O sinemanın gerçek bir yıldızdır.

Işıklar yanınca onu görebildim.

10. Aşağıda bazı deyimler hem doğru hem de yanlış yazılmıştır. Doğru yazılanlarda “D”yi, yanlış yazılanlarda “Y”yi işaretleyiniz.

D	Y	Ekmeğini kayadan çıkarmak
D	Y	Ekmeğini taştan çıkarmak
D	Y	Gözü kulağı olmak
D	Y	Kulağı gözü olmak
D	Y	Ağı kulaklarına varmak
D	Y	Kulakları ağına varmak
D	Y	Saçına ak düşmek
D	Y	Saçına beyaz düşmek



# NOTLAR

A series of 20 horizontal dotted lines for writing musical notes.



# 8. TEMA

SANAT







# 1. METİN



## HAZIRLIK ÇALIŞMALARI

Aşağıdaki görsellerde ifade edilen sanat dallarını ve bu sanat dallarıyla uğraşan kişilerin adlarını örnekteki gibi görsellerin altına yazınız.



Bale  
Balerin



.....  
.....



.....  
.....



.....  
.....



.....  
.....



.....  
.....



.....  
.....



.....  
.....



.....  
.....





Metni, bir defa sessiz okuyunuz. Daha sonra, ayraçların içine gerekli noktalama işaretlerini yerleştiriniz. Metni, bir defa da noktalama işaretlerine dikkat ederek sesli okuyunuz.



BALE



Bale ( ) Latince dans etmek anlamına gelen ( ) ballare ( ) sözcüğünden gelen bir terim ( ) Tarihi, dans kadar eski olsa da bale 17 ( ) yüzyılda Fransa ( ) da Kraliyet Dans Akademisinin kurulmasıyla geniş kitlelerce tanınmaya başlamış ( ) İtalya ( ) Fransa ve Rusya ( ) da gelişen bale 18 ( ) 19 ve 20 ( ) yüzyıllarda bir sahne sanatı olarak büyük ilgi görmüş ( ) Günümüzde bale sanatı her zamankinden çok daha karmaşık bir hâl almış ve gösteriler çeşitlenmiştir ( )

Bir bale gösterisinde seçilen müziğin ritmine uygun olarak dans adımlarının ve figürlerinin ne olacağına ( ) hangi sırayla yapılacağına tasarlanmasına koreografi adı verilir ( ) Koreograf ise bir bale gösterisini tasarlayan kişidir ( ) Eseri oluşturur ( ) sahneye koyar ve eserin müzik ( ) dekor ve kostümle bir bütün olmasını sağlar ( )

Balenin diğer danslardan farklı bir tekniği vardır ( ) Baledede tüm kasların çalıştırılması ve çok esnek olunması gerekir ( ) Bunun için bale eğitimine erken yaşlarda başlanır ( ) Bugün pek çok ülkede bale toplulukları ve bale okulları vardır ( )

Bale yapan kadınlara balerin, erkeklere balet denir ( ) Balerin ve baletler rahat hareket etmelerini sağlayan ve dans hareketlerinin görsel etkisini artıran özel giysiler giyerler ( ) bale çorabı ( ) tayt ( ) bale mayosu, tütü gibi ( ) Balerinler parmak uçlarında dans edebilmelerini sağlayan bale pabucu denen uçları sıkıştırılmış ve yapıştırıcıyla sertleşmiş kumaş ( ) kâğıt ya da kartonla doldurulan özel ayakkabılar kullanırlar ( ) Ayrıca genellikle bale gösterilerinde tütü adı verilen kısa ya da uzun çeşitleri olan kat kat kabarık etekler giyerler ( )



Balerin ve baletler ( ) bir bale gösterisini ortaya çıkarabilmek için düzenli ve disiplinli bir şekilde prova adı verilen ön çalışmalar yaparlar ( )  
(...)

Seçil GÜVENÇ HEPER

## 1 ÇALIŞMA

a. Daha önceki derslerinizde “terim” kelimesinin anlamını öğrenmişsiniz. Bilgilerinizden ve yukarıdaki metinden yararlanarak terim kelimesini kendi cümlelerinizle açıklayınız.

Terim:.....  
.....

b. Aşağıdaki kelimelerin anlamlarını sözlükten bularak yazınız. Bu kelimelerden terim olanların başına “T” yazınız.

- ( ) tütü:.....  
( ) dekor:.....  
( ) koreografi:.....  
( ) kostüm:.....  
( ) figür:.....  
( ) ritim:.....  
( ) kitle:.....  
( ) gösteri:.....  
( ) prova:.....

## 2 ÇALIŞMA

Aşağıda, “Bale” metniyle ilgili açıklama cümleleri verilmiştir. Bu cümlelerden doğru olanların yanına “D”, yanlış olanların yanına “Y” yazınız.

- Metin, bilgilendirici bir metindir. ( )
- Metnin konusu, bir sanat dalı olan baledir. ( )
- Metin, öyküleyici metinlerin özelliklerini taşımaktadır. ( )
- Bale, tarihi çok eski dönemlere dayanan bir sahne sanatıdır. ( )

- Bale sanatına her yaşta başlanabilir. ( )
- Bir bale gösterisinde, “müzik, dans, kostüm ve dekor” başlıca unsurlardır. ( )
- Bale yapan kadınlara, “balet” adı verilir. ( )
- Bale sanatçıları, parmak uçlarında dans etmeyi sağlayan özel bale papuçları giyerler. ( )
- Bale sanatı çok çalışma ve disiplin gerektirir. ( )

## 3 ÇALIŞMA

Yüzlerce heykel, şehirlerimizin sokaklarını süslemektedir. Bu heykeller kültürümüzün bir parçasıdır. Bazı heykeller soyut özellik taşırken bazı heykeller tarihî bir olayın sembolüdür. Aşağıdaki iki heykelde ise günlük hayattan bir an yansıtılmıştır. Fotoğraftaki heykellerin duruşlarını ve diğer ayrıntılarını dikkatlice inceleyerek onları gerçek birer insan gibi konuşturup bu iki kişi için bir sohbet diyalogu yazınız.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....







## ÇALIŞMA

Bir sanat dalıyla ilgili eğitim görmek istediğinizi düşününüz. Bu konuda başvuru yapmak ve doğru bir şekilde yönlendirilmek için aşağıdaki formu doldurunuz.

### ..... SANAT OKULU BAŞVURU FORMU

ADINIZ:

SOYADINIZ:

DOĞUM TARİHİNİZ:

CİNSİYETİNİZ:

KADIN

ERKEK

ADRESİNİZ:

E-POSTA ADRESİNİZ:

TELEFON NUMARANIZ:

DEVAM ETMEKTE OLDUĞUNUZ OKUL:

DEVAM ETMEKTE OLDUĞUNUZ SINIF:

DAHA ÖNCE KATILDIĞINIZ KURS VEYA ETKİNLİKLER:

EĞİTİM ALMAK İSTEDİĞİNİZ SANAT ALANI (Her grupta işaretleme yapabilirsiniz.)

#### 1. YÜZEY SANATLARI

( ) resim ( ) afiş ( ) grafik ( ) karikatür ( ) fotoğraf ( ) batık ( ) hat  
( ) minyatür

#### 2. HACİM SANATLARI

( ) heykel ( ) seramik ( ) kabartma

#### 3. MEKÂN SANATLARI

( ) mimari ( ) iç mimari ( ) bahçe mimarisi ( ) peyzaj mimarisi

#### 4. DİL SANATLARI

( ) roman ( ) hikâye ( ) şiir ( ) film senaryosu ( ) tiyatro metni

#### 5. SES SANATLARI

( ) halk müziği ( ) caz ( ) klasik müzik

#### 6. HAREKET SANATLARI

( ) bale ( ) pandomim ( ) halk dansları ( ) modern danslar

#### 7. DRAMATİK SANATLAR

( ) tiyatro ( ) sinema ( ) opera ( ) müzikal oyun ( ) gölge oyunu  
( ) kukla

## 5 ÇALIŞMA

a. Aşağıdaki metni okuyup “Mona Lisa” adlı tabloyu inceleyiniz. Verilen soruları cevaplayınız.

### GİZEMLİ GÜLÜŞÜN SIRRI

(...)

Mona Lisa resmini önemli kılan ve onu Rönesans\* döneminin hatta tüm dönemlerin başyapıtlarından biri yapan teknik, sfumato tekniğidir. Sfumato, İtalyanca “fuma” yani duman kelimesinden türemiştir. Sfumato tekniği, resimdeki keskin çizgilerin yok edilmesi, net görünen bölgelerin yumuşatılarak belirsiz ve gizemli hâle getirilmesidir. Bir başka deyişle bulutsu gölgeler ve yumuşak geçişler sağlanmasıdır. Mona Lisa'nın ve o gizemli gülüşünün sırrı da sfumato tekniğinde saklıdır. Leonardo'nun birçok resminde hatta Mona Lisa'dan öncekilerde de bu teknik görülür ancak Mona Lisa'da belirgin bir şekilde kullanmıştır. Mona Lisa'nın gözlerine baktığınızda onu gülümsüyormuş gibi görürsünüz ancak doğrudan dudaklarına baktığınızda gülümsemesi düzleşir. Arka plan manzarasındaki gittikçe belirsizleşen hatta kaybolan görüntü de bu teknikle sağlanmıştır.



Mona Lisa

Araştırmacı Çocuk dergisinden düzenlenmiştir.

\*Rönesans: 15. yüzyılda İtalya'da başlayan bir dönemdir. Bu dönemde Dünya'da; bilim, sanat, edebiyat alanlarında çok büyük gelişmeler yaşanmıştır.

- “Mona Lisa” adlı tabloyu ilgi çekici buldunuz mu? Neden?

.....

.....

.....

- Tabloya baktığınızda sizde oluşan duygu ve düşünceler nelerdir? Bu soruyu, tabloya dikkatlice baktıktan sonra betimleme yaparak (Görme, dokunma, işitme, tatma ve koklama duyularımız aracılığıyla varlıkların niteliklerini, bu varlıkların duyularımız üzerinde uyandırdıkları izlenimleri belirtmek.) cevaplayınız.
- “Sfumato” tekniğini kullanarak resim yapan biri nelere dikkat etmelidir?

.....

.....



- Metinde Rönesans kelimesinin geçtiği yerde neden “\*” işareti kullanılmıştır?

.....

.....

b. “Mona Lisa” tablosu ile ilgili bilmek istediğiniz bir konuda bir soru hazırlayıp bu sorunun cevabını araştırınız.

SORU:.....

CEVAP:.....

.....

.....

c. Siz de anlatmak istediğiniz bir olayı ve duygularınızı, kelimelerle değil de bir tablo çizerek yansıtmaya çalışınız. Tablonuzda hayal gücünüzü özgür bırakıp kendinize özgü çizim ve boyama teknikleri kullanınız.



## 2. METİN



### HAZIRLIK ÇALIŞMALARI

1. Aşağıda Atatürk'ün bir sözü karışık olarak verilmiştir. Verilen ifadeleri, sözün aslına uygun şekilde aşağıdaki kutucuklara yazınız.

- ( A ) hatta cumhurbaşkanı olabilirsiniz
- ( S ) hepiniz
- ( A ) milletvekili olabilirsiniz
- ( T ) fakat sanatkar olamazsınız
- ( N ) bakan olabilirsiniz

--	--	--	--	--

Kutucuklara yazdığınız ifadelere karşılık gelen harfleri çemberlerin içine sırasıyla yazarak şifreyi bulunuz.

Şifre:

○	○	○	○	○
---	---	---	---	---

2. Aşağıdaki yazma alanında, sanatla ilgili görüşünüzü ifade eden bir duvar yazısı oluşturunuz. Yazınızda farklı, renkli yazı karakterleri ve görsel unsurlar kullanabilirsiniz.





Şiiri; vurgu, tonlama ve telaffuza dikkat ederek sesli okuyunuz.

### EYLÜL SABAHININ SERİNLİĞİ

Eylül sabahının serinliğini  
Yaprakların serinliğini  
Ciğerlerime dolduruyorum

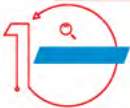
Sessizlik ve serinlik  
Birleşiyor  
Yıkanmış güvercinler  
Ve çok uzak bir tren sesi

Her zaman yeniden başlamak duygusu  
Doğuyor içimde  
Her uyanışında

Düşmanlarımı bağışlıyorum  
Daha çok seviyorum dostlarımı  
Her uyanışında

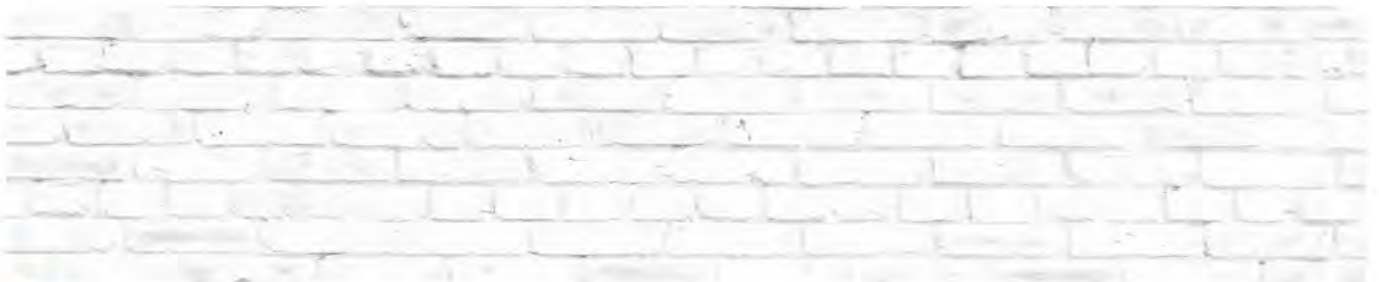
Eylül sabahının serinliğini  
Yaprakların serinliğini  
Yüreğime dolduruyorum

Ataol BEHRAMOĞLU



## ÇALIŞMA

“Eylül Sabahının Serinliği” adlı şiirdeki dizelerden insanlara olumlu mesaj veren bir özlü söz oluşturmak isterseniz hangi dizeleri seçersiniz? Seçtiğiniz dizeleri bir duvar yazısı olarak düzenleyiniz.



## 2 ÇALIŞMA

Aşağıdaki soruları, “Eylül Sabahının Serinliği” adlı şiire göre cevaplayınız.

- Şiirde hangi duygular ele alınmıştır? İşaretleyiniz.

	kaygı		huzur
	mutluluk		korku
	bıkkınlık		yaşama sevinci

- Şiirde kaç bölüm vardır?

.....

- Şairin bulunduğu yer nasıl bir yerdir? Siz böyle bir yeri anlatacak olsanız şiirle mi, şarkıyla mı, resimle mi ya da bir öyküyle mi anlatmayı tercih ederiniz? Açıklayınız.

.....

.....

.....

.....

- Bu şiirde neden noktalama işaretleri kullanılmamış olabilir?

.....

.....

## 3 ÇALIŞMA

Aşağıda şiirin ilk dört bölümünde anlatılanları içeren cümleler bulunmaktadır. Cümlelerin şiirin kaçıncı bölümüyle ilişkili olduğunu yazınız. Boşta kalan cümlenin altını kırmızı kalemle çizin.

Sevgiyle dolan bir kalple yeni güne başlıyorum.	
Zihnin dinlendiği bu anları doğadan gelen sesler zenginleştiriyor.	
Çaresiz, yoksul ve kimsesiz insanlara yüreğimi açıyorum.	
Yaşama her sabah yeniden başlıyorum.	
Bu mevsimde alınan nefes sağlığa sağlık katıyor.	



## 4. ÇALIŞMA

Aşağıda sorulan soru üzerine biraz düşünüp bu soruyu aile üyelerinize de sorunuz. Aile üyelerinizle bir araya gelerek soruyla ilgili düşüncelerinizi paylaştığınız bir sohbet gerçekleştiriniz.



Her zaman yeniden başlamak duygusu nasıl bir duygudur? Bunu başarmak mümkün müdür?

## 5. ÇALIŞMA

Aşağıdaki metni okuyunuz. Metnin son kısmını, bir öykü yazsanız bu öyküdeki karakterleri (kişileri) nasıl seçip oluşturacağınızı anlatarak siz tamamlayınız.

### YAZARLAR ÖYKÜLERİNDEKİ KARAKTERLERİ NASIL OLUŞTURUR?

Yazdığım yüz civarında kitap için kaç karakter oluşturmuşumdur acaba? Sanırım binlerce. Hepsinin canlanıp evimde vereceğim partiye geldiğini düşünün! Hepsini görebiliyorum ama hiçbiri gerçek değil elbette. Onları ben uydurdum. Oluşturduğum karakterler çok nadiren gerçek insanlara dayanır. Hele kendimi düşünerek oluşturduğum karakter hiç olmamıştır. Onlar bütünüyle hayal gücümün ürünüdür. Küçük bir çocukken hiç hayalî arkadaşınız oldu mu? Bebekleriniz ile oyuncak ayılarınız için, sanki hepsi gerçekmiş gibi çay partisi verdiniz mi, onları yatağa yatırıp uyuttunuz mu hiç? Öyküler için karakterler oluşturmak işte tam da buna benzer bir şey. (...)

Dame Jacqueline WILSON  
(Deym Jaklin Vilsin)

.....

.....

.....

.....

## ÇALIŞMA

Aşağıda, şair ve ressam Bedri Rahmi Eyüboğlu'nun "İlk Geçen Treni Seyreden Köylüler" tablosu verilmiştir. Tabloyu detaylı bir şekilde inceleyiniz. Tabloda gördüklerinizi -tablonun adından da yararlanarak- bir hikâye olarak anlatınız.

### DİKKAT!

Metninizde, 5. çalışmada anlattığınız karakter oluşturma açıklamasından yararlanmayı; serim, düğüm, çözüm oluşturmamayı; olay, yer, zaman, kişiler (varlık kadrosu), olay akışı gibi unsurlara yer vermeyi sakın unutmayınız.



İlk Geçen  
Treni Seyreden  
Köylüler



## 7 ÇALIŞMA

Aşağıdaki cümlelerde altı çizili kelimelerin cümlede hangi anlamıyla kullanıldığını belirleyip tablodaki uygun kutucuğu işaretleyiniz.

CÜMLE	TERİM ANLAM	GERÇEK ANLAM	MECAZ ANLAM
Resim yarışmasında birinci olunca havalara <u>uçtu</u> .			
Bu ay Devlet Tiyatroları biletleri çok hızlı <u>tükendi</u> .			
Müzik ruhun <u>gıdasıdır</u> .			
Sinema salonunda <u>koltuklar eğimli</u> bir zemine yerleştirilmiştir.			



## ÇALIŞMA

Aşağıda verilen kelimeyi gerçek, terim ve mecaz anlamlarıyla birer cümlede kullanınız.

PERDE

### Gerçek Anlam

.....  
.....

### Mecaz Anlam

.....  
.....

### Terim Anlam

.....  
.....



## ÇALIŞMA

Aşağıdaki metinde neden-sonuç anlamı taşıyan cümlelerin altını çizin.

Kendimizi mutlu hissetmek için sinemaya gider, komik bir film seyrederiz. Anlatamadıklarımızı dışa vurmak için elimize kâğıt kalemi alır resim çizeriz. Tiyatro izlerken kimi zaman güler kimi zaman ağlarız. Kızgınsak müziği sonuna kadar açıp bağıra bağıra şarkı söyleriz. Sanat, bize ilaç gibi gelir. Her türlü duygumuzu sanatla ifade edebiliriz.





## 8. TEMA ÇOKTAN SEÇMELİ SORULAR

Aşağıda verilen sorulardaki doğru seçeneği işaretleyiniz.

1. Aşağıdakilerden hangisi, Atatürk'ün "Sanatsız kalan bir milletin hayat damarlarından biri kopmuş demektir." sözünün vermek istediği mesaja uygun değildir?

- A) Sanat, bir millet için büyük önem taşır.
- B) Sanat, bir milletin en önemli değeridir.
- C) Bir milleti var eden başlıca unsurlardan biri de sanattır.
- D) Sanatın olmadığı bir milletin varlığı eksik kalmış demektir.

2. Aşağıda hikâye türüyle ilgili verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Serim, düğüm, çözüm planıyla yazılır.
- B) Yazılı sanatlardandır.
- C) Yer ve zaman unsurları vardır.
- D) Yazarın, düşüncelerini ön plana çıkardığı metinlerdendir.

3. Aşağıdakilerin hangisinde "Bu ..... severek yerine getireceğim." cümlesinde kullanılabilecek eş anlamlı kelimeler bir arada verilmiştir?

- A) Vazife - görev
- B) Sorumluluk - emir
- C) Emir - görev
- D) Vazife - orumluluk

4. Aşağıdaki seçeneklerden hangisinde verilen tüm terimler sanatla ilgilidir?

- A) Şövale, dize, reçete, perde
- B) Nota, palet, ritim, aktör
- C) Boya, tütü, raket, balet
- D) Rol, botanik, tablo, beste

5. Aşağıdaki durumlardan hangisinde yay araç kullanılmalıdır?

- A) Bir yazının maddelerini gösteren sayı ve harflerden sonra
- B) Bir kişinin konuşmasından önce ve sonra
- C) Satır sonuna sığmayan sözcüklerde
- D) Tarih yazımında gün, ay, yıl arasına

6. Aşağıdakilerin hangisinde, sanat dalları bir arada verilmemiştir?

- A) Mimari - tiyatro
- B) Hat - heykel
- C) Opera - ressam
- D) Sinema - bale

7. Aşağıdakilerden hangisinde yay aracının kullanımı yanlıştır?

- A) Özel adlar (isimler) büyük harfle başlar.
- B) Leonardo da Vinci'nin (1452-1519) sergisi herkes tarafından beğenildi.
- C) Küçük Kara Balık (Samed Behrengi) çocuklarca sevilerek okunan bir kitaptır.
- D) Atatürk (Hepiniz milletvekili olabilirsiniz, bakan olabilirsiniz; hatta cumhurbaşkanı olabilirsiniz fakat sanatkâr olamazsınız.) demiştir.

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde benzetme yapılmamıştır?

- A) Bu biberler zehir gibi acıymış.
- B) Babamın pamuk kadar yumuşak bir kalbi var.
- C) Evden geç çıktığımız için vapura yetişemedik.
- D) Kadın, yanımızdan rüzgâr gibi geçip gitti.





## 8. TEMA DEĞERLENDİRME ÇALIŞMALARI

### ÇOCUKLUĞUN DEĞERİ

50'li yılların ortalarında İstanbul'a göç ettik. O günden bugüne değin içinde yaşadığım bu muhteşem kent, beni çok kısa zamanda bütün benliğimle içine alıverdi.

Tüm sanat dallarına olan sevgi ve ilgim, beni Güzel Sanatlar Akademisine yöneltti. Beş yıllık eğitim sürecinden sonra desinatörlük ve grafikerlik bölümlerini bitirdim.

(...) İlk çocuğum dünyaya gelince çağdaş eğitimin vazgeçilmezi olduğuna inandığım çocuk edebiyatı ile ilgilenmeye başladım. O yıllarda ülkemde bu konuda büyük bir eksiklik olduğu bir gerçektir ve ben yazmayı seviyordum. Üstelik grafiker olduğum için resimli kitaplar da yapabiliyordum, yapmalıydım çocuklar için.

İyi yetişmiş, her açıdan donanımlı çocukların, ülkemizin ve dünyanın yarınlarını daha güzel yapacaklarına inandım hep. Çocuklara güzel kitaplar hazırlayabilmenin çok ciddi bir iş olduğuna inandım. Bu konuda başarılı olabilmek için çok çalışmak gerektiğini, dahası yaşamını bu konuya adanmak gerektiğini biliyordum.

İşte böylece başladım yazmaya. Bu nedenle, yaşım ilerlemiş olsa da bugün de çalışıyor, yeni şeyler öğrenmeye ve yazmayı sürdürmeye çalışıyorum.

Ayla ÇINAROĞLU

(İlk altı soruyu metne göre cevaplayınız.)

1. Yazar, neden Güzel Sanatlar Akademisine gidiyor?

.....

.....

.....

2. Yazar, neden çocuk edebiyatıyla ilgilenmeye başlıyor?

.....

.....

.....

3. Yazar, çocuklar için hangi çalışmalarda bulunuyor?

.....

.....

.....



4. Metinde terim anlamıyla kullanılan kelimeleri yazınız.

.....

.....

.....

5. Metinde geçen eş sesli iki kelime belirleyiniz. Bu kelimeleri farklı iki anlamıyla birer cümlede kullanınız.

.....

.....

.....

6. Metinden alınan aşağıdaki cümlelerde altı çizili kelimelerin eş anlamlılarını bulunuz. Bulduğunuz kelimeleri cümlelerde kullanarak yazınız.

O yıllarda ülkemde bu konuda büyük bir eksiklik olduğu bir gerçektir ve ben yazmayı seviyordum.

.....

.....

Bu konuda başarılı olabilmek için çok çalışmak gerektiğini, dahası yaşamını bu konuya adanmak gerektiğini biliyordum.

.....

.....

7. Aşağıdaki verilen cümlelerde ( ) içine uygun noktalama işaretlerini yazınız.

Bu yıl şubat ayında önemli bir resim sergisi açıldı ( ) Sergiye ( ) ülkemizden ( ) İran ( ) dan ve Fransa ( ) dan çok sayıda ressam katıldı ( ) Serginin açılışında ünlü ressamlarımızdan biri şöyle bir konuşma yaptı ( )

( ) Resim sanatı ( ) yediden yetmişe herkesin ilgisini çekebilmektedir ( ) Çocukların eğitiminde de resim önemli yer tutmaktadır ( ) Çocukların değerleri kazanmasında ( ) temel becerileri edinmesinde sanatın her dalı çok önemlidir ( ) Resimse bana göre biraz daha önemlidir ( )

Sergide Osman Hamdi Bey ( ) in Kaplumbağa Terbiyecisi, katılımcılar tarafından büyük ilgi gördü ( )

8. Aşağıda verilen kelimelerin zıt anlamlılarını bulunuz. Bunları birer cümlede kullanınız.

KELİMELER	ZIT ANLAMLILARI	CÜMLELERİM
soru		
yüksek		
aşağı		
kısa		
arka		
beyaz		
çalışkan		
çirkin		

9. Aşağıda “kaçmak” kelimesinin sözlükteki anlamlarına uygun verilen cümleleri okuyunuz. Kelimenin gerçek ve mecaz anlamlarını yanlarına yazınız.

- Bir tehlike sezdiğin anda hemen kaçmalısın. ....
- Borudan su kaçıyor. ....
- Kimseye görünmeden oradan kaçıyor. ....
- Sevmediği kişilerden kaçmayı huy edinmiş. ....
- Ben zahmetten asla kaçmam. ....
- Çorabım kaçtı. ....
- Okuldan çıkar çıkmaz kaçar gibi uzaklaştı. ....
- Orada, birdenbire neşem kaçtı. ....
- Bluzumun rengi kaçtı. ....
- Rakiplerimden kaçarak ondan pas istedim. ....



10. Aşağıdaki cümleleri okuyunuz. “de” ve “ki”lerin doğru yazıldığı cümlelerde “D”yi, yanlış yazıldığı cümlelerde “Y”yi işaretleyiniz.

D	Y	Akşamki film çok güzeldi.
D	Y	Tuğrulda o gün bizimle gelecekmiş.
D	Y	Hüsamettin kumbarasında ki paraya dokunmak istemiyor.
D	Y	Tiyatro gibi sinema da insana çok şey katar.
D	Y	Öyle bir hikâye yaz ki herkes çok sevsin.

11. Aşağıdaki cümleleri verilen pekiştirmeli kelimelerle tamamlayınız.

yapayalnız	masmavi	karmakarışık	düpedüz
------------	---------	--------------	---------

- Bu konuda ..... duygular içerisindeyim.
- ..... denizi görünce sevindi.
- Bu yaptığın ..... iş bilmezlikti.
- İnsan gün gelir ..... kalabilir.

12. Aşağıdaki tabloya üçer adet üflemeli, vurmali ve telli müzik aleti yazınız.

ÜFLEMELİ	VURMALI	TELLİ
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....

## ÇOKTAN SEÇMELİ SORULARIN CEVAP ANAHTARI

### 1. TEMA

1-A  
2-C  
3-C  
4-C  
5-D

### 2. TEMA

1-B  
2-D  
3-C  
4-D  
5-D  
6-A  
7-B

### 3. TEMA

1-B  
2-C  
3-B  
4-C  
5-D  
6-C  
7-B  
8-A

### 4. TEMA

1-C  
2-D  
3-B  
4-A  
5-C  
6-C  
7-A  
8-A

### 5. TEMA

1-A  
2-D  
3-A  
4-A  
5-D  
6-C  
7-C  
8-D  
9-D  
10-C

### 6. TEMA

1-C  
2-A  
3-A  
4-B  
5-D  
6-C  
7-B  
8-A  
9-D  
10-C  
11-C

### 7. TEMA

1-A  
2-B  
3-D  
4-A  
5-D  
6-D  
7-D  
8-D

### 8. TEMA

1-B  
2-D  
3-A  
4-B  
5-A  
6-C  
7-D  
8-C



# SÖZLÜK

## A

**ağıt:** Ölenin iyi niteliklerini, ölümünden duyulan acıyı dile getiren söz veya ezgi.

**ayırım:** Bir kimse veya nesnenin bir başkasıyla karıştırılmamasını sağlayan ayrılık, benzer şeyleri birbirinden ayıran özellik, başkalık, fark.

## B

**baht:** Şans, kader, talih.

**başiboş:** 1. Bir şeye veya kimseye bağlı olmayan.  
2. Serbest bırakılmış.

**bellemek:** Öğrenip akılda tutmak.

**bereket:** Bolluk, gürlük, çokluk.

**bilinç:** İnsanın kendisini ve çevresini tanıma yeteneği, şuur.

**buğu:** Su buharı.

## C

**cihan:** Evren, dünya.

## Ç

**çıkarm:** Belli bir bilgiden, düşünceden yeni bir bilgi ve düşünce çıkarma.

## D

**diyalog:** Karşılıklı konuşma.

**dur:** Bulanıklığı olmayan, temiz, berrak.

## E

**ezgi:** Belli bir kurallara göre düzenlenmiş, kulağa hoş gelen ses dizisi, nağme, melodi.

## H

**husus:** Konu, madde, özellik.

## I

**irk:** Kalıtsal olarak ortak fiziksel ve fizyolojik özelliklere sahip insanlar topluluğu.

## İ

**imtihan:** 1. Güç, direnme, dayanışma gerektiren, sonucunda deneyim kazandıran zor bir durum. 2. Sınav.

**istila:** Ele geçirme, yayılma.

## K

**kadi:** Eskiden her türlü davaya bakan mahkeme başkanı.

**karakter:** Bir kimsenin veya bir insan grubunun tutumu, duygulanma ve davranış biçimi.

**kese:** Cepte taşınan, içine para vb. konulan, kumaştan veya örgüden küçük torba.

**konak:** Büyük ve gösterişli ev.

## M

**manevi:** Görülmeyen, duygularla sezilebilen, ruhani.

**minnet:** Yapılan bir iyiliğe karşı kendini borçlu sayma, gönül borcu.

## Ö

**özveri:** Bir amaç uğruna veya gerçekleştirilmesi istenen herhangi bir şey için kendi çıkarlarından vazgeçme, fedakârlık.

## R

**rulo:** Dürülerek boru biçimi verilmiş şey.

## S

**sadaka:** Yardım amacıyla karşılıksız verilen şey.

**seyahat:** Yolculuk, gezi.

**sıhhat:** Sağlık.

**simge:** Duyularla ifade edilemeyen bir şeyi belirten somut nesne veya işaret.

**soyut:** Varlığı duyularla algılanamayan.

**suret:** 1. Görünüş, biçim. 2. Yüz, biçim.

## Ş

**şeref:** Başkasının, birine gösterdiği saygının dayandığı kişisel değer, onur.

**şölen:** Belli bir amaçla düzenlenen eğlence, ziyafet.

## T

**talih:** Şans.

**talimatname:** Yönetmelik, kurallar bütünü.

**tereddüt:** Kararsızlık, duraksama, ikircik.

**teselli:** Avunma, avuntu.

**timsal:** Simge, örnek.

**tirit:** Et suyuna kızartılmış veya bayat ekmek konularak yapılan yemek.

## U

**unsur:** Öge, eleman, özellik.

## Ü

**ürün:** 1. Doğadan elde edilen, üretilen yararlı şey, mahsul. 2. Eser.

## Y

**yabani:** Doğada yaşayan, evcil olmayan.

**yağma:** Baskı veya zor kullanarak elde edilmiş olan.

**yönerge:** Herhangi bir konuda tutulacak yol için verilen buyruk, talimat, direktif.



## KAYNAKÇA

- Budak, A.(2006). Kuşların Alfabetesi (3. Baskı). Ankara: Lacivert Yayınevi.
- Baranoğlu, S. (2017). Keyifle Kitap Okumak İçin. 7'den 70'e Çocuk Edebiyat Kültür, Mart, 44 – 45.
- Behramoğlu, A. (2001). Yaşadıklarımın Öğrendiğim Bir Şey Var Toplu Şiirler II, İstanbul: Adam Yayınları.
- Bulut, S. (2013). Büyük Atatürk'ten Küçük Öyküler 3. İstanbul: Can Çocuk Yayınları. Ersözlü, B. (2008). Simit ve Peynir'le Bilim İnsanı Öyküleri: Rachel Carson. Bilim Çocuk, Haziran (126), 10-11.
- Çınaroğlu, A. (2014). Güzel Bulut. İstanbul: Mavi Bulut Yayınları.
- Harris, G.E. (2013). Küçük İnsanlardan Büyük Sorular ve Hayli Mühim İnsanlardan Kısa Cevaplar. (Çev.: Şiirsel Taş). İstanbul: Domingo Yayınevi.
- Heper, S.G. (2016). Bale. Bilim Çocuk. Aralık, (228), 28-29.
- İlgaz, R. (1987). Ocak Katırı Alagöz (Bütün Şiirleri 1927-1991). İstanbul: Çınar Yayınları.
- Kanık, O.V. (1998). Kit Akıllı Karga. İstanbul: Boyut Yayın Grubu.
- Komasyon (2019). Gizemli Gülüşün Sırrı. Araştırmacı Çocuk, Haziran – Temmuz, 44 - 47.
- Tan, C.(2017). Salatalık Bile Dört Taksitle. 7'den 70'e Çocuk Edebiyatı Kültür Dergisi. Ocak,4-5.
- Seçkinioğlu, S. (2015). Mesneviden Hikâyeler, Mevlana. (8. Baskı). İstanbul: Timaş Yayınları.
- Yaşar, Ş. (2018). Dedemin bakkalı dünyanın en süper marketi. (7. baskı). İstanbul: Taze Kitap.
- Zarifioğlu, C. (2015). Gülücük. İstanbul: Beyan Yayıncılık.

## GENEL AĞ KAYNAKÇASI

- \* <https://www.atam.gov.tr/duyurular/kurtulus-savasi-askeri-ve-siyasi-zaferler/17.07.2020>
- \* <https://www.ktb.gov.tr/TR-96408/ataturk-kurtulus-savasinda-cahit-kulebi.html/17.07.2020>
- \* [dspace.ankara.edu.tr › xmlui › bitstream › handle/17.07.2020](https://dspace.ankara.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/17.07.2020)
- \* DOSTLUK ŞARKISI
- [https://www.eba.gov.tr/ders/proxy/VCollabPlayer\\_v0.0.658/index.html#/main/curriculumResource?resourceID=2472eb5699cb78cb1bb41e10831258b7&resourceTypeID=3&loc=-1&showCurriculumPath=true/18.07.2020](https://www.eba.gov.tr/ders/proxy/VCollabPlayer_v0.0.658/index.html#/main/curriculumResource?resourceID=2472eb5699cb78cb1bb41e10831258b7&resourceTypeID=3&loc=-1&showCurriculumPath=true/18.07.2020)
- \*OKUMA KİTAPLARIM [https://www.eba.gov.tr/ders/proxy/VCollabPlayer\\_v0.0.658/index.html#/main/curriculumResource?resourceID=fc00b4c9e7d17b21fe8eec27eebf0b75&resourceTypeID=3&loc=-1&showCurriculumPath=true/19.07.2030](https://www.eba.gov.tr/ders/proxy/VCollabPlayer_v0.0.658/index.html#/main/curriculumResource?resourceID=fc00b4c9e7d17b21fe8eec27eebf0b75&resourceTypeID=3&loc=-1&showCurriculumPath=true/19.07.2030)
- \*OKUMAK GİBİSİ YOK
- [https://bilimcocuk.tubitak.gov.tr/system/files/S-216-50\\_0.pdf/19.07.2020](https://bilimcocuk.tubitak.gov.tr/system/files/S-216-50_0.pdf/19.07.2020)
- \*DAHA YEŞİL BİR DÜNYA İÇİN
- <https://merakliminik.tubitak.gov.tr/20.07.2020>
- "İlk Geçen Treni Seyreden Köylüler " tablosu
- <https://birsence.com/bedri-rahmi-eyuboglunun-karadutu/bedri-rahmi-eyuboglu-ilk-gecen-treni-seyreden-koyluler/28.07.2020>
- \*<https://www.ktb.gov.tr/TR-96688/tanitim-filmleri.html/21.07.2020>
- \*<https://aregem.ktb.gov.tr/TR-205958/hidirellez-turkce-hidirellez-english.html/21.07.2020>
- \* ÇOCUKLAR KARDEŞ OLDU MU
- <https://www.trtarsiv.com/ozel-video/cocuklar-icin-sarkilar/ankara-radyosu-cocuk-korusu-cocuklar-kar-des-oldu-mu-121382/23.07.2020>



# GÖRSEL KAYNAKÇA

Nüsha genelinde kullanılan resimler yayınevinin anlaşmalı ressamı tarafından çizilmiştir. Resim dışındaki görseller [www.shutterstock.com](http://www.shutterstock.com) ve [www.freepik.com](http://www.freepik.com) adlı internet sitelerinden ücret karşılığında satın alınmıştır.